

W U U

Zie ook: O.D 143 - OD 530 - OD 039 PD "S. KYCHIN"

[illegible]

MINUTENBLAD

DOSSIER No.

OD 529

NAAM: ~~VERGADERINGEN~~ NEDERLANDSCHE ZIONISTEN-
BOND

1. *Gezien. Opleggen. 15. 4. 1947*
C/S.
B VII 6-3-48.
B VII 4-6-48.
B VII 28-8-48.
2. Gezien in verband met CO 45342, echter geen actie genomen.
ACD gelieve de inhoud van dit CO op te nemen in OD 529.
Afdeling C/I, 11 Sep. 1948. *ll*
3. Ingezien i.v.m. C.O. 53109 10-2-49 C 9 *ln.*
4. Ingezien i.v.m. schrijven aan Relatie.
Zie copie in *pp 716* ~~OD 143~~, betr. VOET. 14.2.49 C 10 *ll*
5. *Ingezien i.v.m. CO 61283 opleggen C 3 11/11/47*
6. *Ingezien i.v.m. C.O. 07 327. Og 22. 6. 50.*
7. *Ingezien i.v.m. verzoek aanvoering WEISZ, waarbij WISCH als
representant opgegeven was. C VI 10/1/53*

Amsterdam, 30 Augustus 1948.

OPGELEGD

Nr. I.D. 4521-24-'48.

Volgno. 45342

GEHEIM

Verslag van de Landdag van de Nederlandse
Zionisten Bond, gehouden op Zondag, 29 Augustus
1948 in het Amsterdamse Bos te Amsterdam.

De Landdag, die in enige dagbladen was aangekondigd, werd gehouden op een grasveld aan het einde van de Bosbaan in het Amsterdamse Bos. Aanwezig waren ongeveer 500 personen van beiderlei kunne. Spandoeken, leuzen of andere opschriften waren niet aangebracht. Personen in militaire uniform werden niet opgemerkt.

Te omstreeks 11.30 uur werd de bijeenkomst geopend door de bonds-
voorzitter, Prof. Dr. S. KLEEREKOPER. In zijn kort openingswoord
herinnerde spreker eraan, dat dit, sinds de bevrijding, weder de
eerste landdag van de Bond was en memoreerde hij de grote ge-
beurtenissen die in de jongste tijd hadden plaats gevonden.

Vervolgens sprak de heer DASBERG die de gevallen Joden herdacht
en voorlezing deed van een uit Jeruzalem ontvangen telegram
en het daarop verzonden telegrafische antwoord waarin geeste-
lijke en materiele steun werd toegezegd voor de strijd voor een
eigen Joodse staat Palestina.

Een balletgroep van Florrie RODRIGO, beeldde in chronologische
volgorde de gang van het Joodse volk door de 2000 jarige dias-
pora uit.

Hierna sprak Jaap SOETENDORP over het onderwerp "De Joden in de
Golah". Hij schetste de verdrukking der Joden en prees de Zionis-
tische oplossing als de enig mogelijke aan.

Door het Joodse Mannenkoor werden vervolgens enige liederen
ten gehore gebracht. Onder andre: Hatikwah - het lied der hoop,
Sjier Hajakin - het wijnlied, Sjier Haawodah - arbeidslied,
Adama - aarde. Het koer stond onder leiding van Hans KRIEG.

Na het bekendmaken van enkele bondsmededelingen werd gepauseerd
tot 14.30 uur.

In de middagvergadering schetste D. de LEVITA in een kort betoog
de belangrijke taak der jongeren bij de opbouw van Israël, waar-
na Mr. Abel J. HERZBERG met voorbeelden ontleend aan de reis
welke hij kort geleden maakte, de standvastigheid van de Jisjoeiw
schilderde.

Hierna volgde jeugd- en community singing, waarna de bijeen-
komst te 17 uur werd gesloten.

Politiek was de bijeenkomst van geen belang. Het officiële ge-
deelte had maar matige belangstelling, waardoor de landdag meer
het karakter kreeg van "een dagje uit".

Verzonden aan Hoofd C.V.D. 's-Gravenhage.

GEZIEN:
DE HOOFDCOMMISSARIS
VAN POLITIE
namens deze
DE COMMISSARIS VAN POLITIE

P.G. Amsterdam.
B.M. "
H.C. "

K-5.

Inlichtingendienst.

GRONINGEN.

GEHEIM.

No. 171/48

Vc

ONAFLEG

21 JUNI 1948

ACD/30521

KORT VERSLAG VAN EEN OP DONDERDAG 17 JUNI 1948 TE GRONINGEN GEHOUDEN FILM-AVOND DOOR DE "HAGANAH" ACTIE GRONINGEN MET MEDEWERKING DOOR DE AFDELING GRONINGEN VAN DE NED. ZIONISTENBOND IN HET GRAND THEATRE GEVESTIGD GROTE MARKT TE GRONINGEN.

Aanwezig waren ongeveer 850 personen, waaronder verschillende joden. De zaalcapaciteit was 850. Onder de aanwezigen bevonden zich zeer vele vrouwen. Militairen in uniform waren niet aanwezig. De vergadering was bekend gemaakt in de dagbladders en door middel van vlugschriften. In de zaal werd niet gecolporteerd met geschriften. Er was geen reclame of versiering aangebracht.

Ten omstreeks 21.30 uur opende de voorzitter der afdeling Groningen der Ned. Zionistenbond :

X Tobias van BLANKENSTEIN, geb. te Schiedam 5 Mei 1916, van beroep verftechniker, wonende te Groningen van Starkenborghstraat 14/a, deze bijeenkomst. Hij heette in de eerste plaats de afvaardigingen van het Groninger Gemeentebestuur, van de verschillende kerkgenootschappen en van de studenten-organisaties welkom. Hij deelde mede, dat Mr. Abel J. HERZBERG, uit Amsterdam naar Groningen was gekomen om de Haganah-actie in Groningen te openen. Deze bijeenkomst was openbaar omdat gestreden wordt voor een goede zaak. De joden in Palestina strijden niet voor zich zelf maar voor de kinderen van alle joden in de wereld. Hij deelde mede, dat onder de joden in Groningen een geld-inzameling zal worden gehouden. Vervolgens gaf hij het woord aan Mr. Abel J. Herzberg vorengenoemd.

Spreker was van mening dat er momenteel geen kwestie in de wereld te vinden is, die zoveel belangstelling heeft als het gebeuren in Palestina. Wat is er eigenlijk in Palestina te doen? Wat is de bedoeling der partijen? Hoe zal de strijd aflopen? Spreker is zelf enige tijd in Palestina geweest en zal zijn ondervindingen aldaar weergeven.

De staat Israël is geen fictie maar een werkelijkheid. Dit is een staat die bestuurd wordt door joden. Er is een joodse regering die opkomt voor de joodse belangen. Het zal niet eenvoudig zijn dit feit weg te denken of te veruitingen. De staat is ontstaan ondanks Engeland. Engeland heeft in het jaar 1917 het Zionisme gebruikt om in Palestina vaste voet te krijgen. Nadat de Engelsen vaste voet in Palestina hadden gekregen, was het met de liefde voor de joden gedaan. Engeland heeft aanvankelijk een politiek gevoerd van wikken en wegen. Op 15 Mei 1948 hebben de Engelsen hun mandaat over Palestina op geheven. Op dienzelfden dag werd de joodse staat door de arabieren aangevallen. Dit was een politieke streek van de Engelsen aangezien het joodse legioen slechts een bewapende Engelse groep is. Engeland toch kon tijdens het mandaat Israël niet aanvallen. De Engelsen hadden verwacht, dat er op 15 Mei 1948 een chaos in Israël zou komen. Dit is echter niet gebeurd. In Israël heeft men een leger uit de grond gestampt. Van de Engelsen heeft daarbij geen hulp gehad.

Vele mensen hebben zich er aan geergerd, dat er bommen op heilige plaatsen vielen. Dit waren Engelse bommen--bommen waarop stond "made in Engeland". Toen spreker van Haifa naar Tel Aviv reed, was er een Engels convooi. Waarom deze

bescherming der Engelsen. Er is reeds joodse douane, joodse politie en joodse militairen. Wat doen de Engelse troepen daar dan nog?

Israël is met eindeloze offers door de joden tot cultuur gebracht. De Arabieren begrepen niet wat er aan de hand was. Men heeft alles tot bloei gebracht. Alles is op coöperatieve basis opgetrokken. Er was aanvankelijk niets, alleen maar stenen. Spreker had in Palesina eens een joods meisje ontmoet, die hij had gevraagd wat zij in Palestina deed. Zij antwoordde dat zij werkte om Palestina groot te maken. In tegenstelling met deze geest hebben de Arabieren Palestina verwaarloosd. Wat de joden in Palestina slechts interesseert is de vraag hoe zij hun bedrijf rendabel kunnen maken. Zij vragen zich slechts af hoe zij in hun bestaan kunnen voorzien. Waarom mogen zij niet in Palestina leven? Wie hebben zij iets ontnomen? Wie hebben zij iets gedaan? Waar is er voor deze mensen een plaats op deze wereld? Niemand is in Israël vreemd. Een ieder is er welkom.

Als er twee verschillende bevolkingsgroepen zijn dan is het mogelijk, dat deze wel eens een geschil kunnen hebben. Zo is dit ook in Palestina. Hier was het echter mogelijk geweest een modes te vinden om bloedvergieten tegen te gaan. De Arabieren zijn echter door de Engelsen omgekocht om het de joden lastig te maken. Mensen die momenteel slechts in Palestina zijn om een stuk brood te verdienen worden momenteel door de Arabieren neergeschoten. De joden zijn geen helden. Zij vechten slechts voor hun vrijheid. Het gaat niet alleen om het joodse volk. Het gaat om de rechtvaardigheid, door de geheele wereld. De Arabieren maken veel gebruik van Duitsers. Deze werden toegelaten, terwijl de joden werden gemeden. Hoe loopt deze zaak af? Met een ieders hulp zeer zeker goed voor de joden.

Nadien werd de Palestina speelfilm vertoond:
"DE GROTE BELOFTE".

Het geheel eindigde ten omstreeks 23.30. Alles had een ordelijk verloop. Incidenten deden zich niet voor. De belangstelling voor deze film-avond was zo groot, dat een groot aantal personen terug gestuurd moesten worden door gebrek aan plaats ruimte.

G R O N I N G E N. 18 Juni, 1948..

12

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

UTRECHT, den 26 Mei '48

OPGELESD

19 48

LrC-14 Nr 384 '48

Bijlagen :

Bericht op schrijven No.

van

529

31. MAI 1948

ACD/36654

Onderwerp :

Hierbij heb ik de eer U te doen
toekomen een verslag van een op Maandag
24 Mei 1948 te Utrecht gehouden vergade-
ring onder auspiciën van het plaatselijk
werkcomité "HaganaH-actie", naar de inhoud
waarvan ik U korthedshalve moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R. W. v. Eijk

(R.W.v.Eijk)

Aan

de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's GRAVENHAGE.

C/14-384'48

R A P P O R T.

Verslag van een openbare vergadering ter gelegenheid van de stichting van de Joodse staat ISRAEL op 24 Mei 1948 in de Handelsbeurs te Utrecht onder auspiciën van het plaatselijk werkcómité "HAGANAH - ACTIE". Zaalruimte (aantal zitplaatsen) 500. Aanwezig ongeveer 500 personen vrijwel alle van joodse bloede. De zaal was op eenvoudige wijze versierd met blauw-witte stroken, alsmede de joodse vlag.

Achter de bestuurstafel op het podium hadden een twaalfstal personen plaats genomen, waaronder de sprekers van deze avond :
J.B.Th.SPAAN, hoofdredacteur van het Nieuw Utrechts Dagblad;
dr.S.KLEEREKOPER, voorzitter van de Nederlandse Zionistenbond
J.Soetendorp, hoofdredacteur van het Nieuw Israëlisch Weekblad.

In de zaal waren mede aanwezig vertegenwoordigers van de Stichting ISRAEL, Ned.Herv.Gemeente, Christ.Hist.Unie, Gemeenschap Practisch Christendom, P.v.d.A. en de Partij voor Vrijh.en Dem.

Te 20.15 werd de bijeenkomst geopend door M.KLAFTER, voorzitter van bovengenoemd comité. Hij uit zijn vreugde over het feit dat de joden na 2000 jaar zwerven eindelijk "thuis" zijn, doch betreurt het feit dat er nog gestreden moet worden. Hij wenst dat het Nederlandse volk, dat tijdens de bezetting een steun was voor vele joden, nu ook Israël zal erkennen.

Hierna wordt onder het zingen van het joodse volkslied de vlag van de nieuwe staat Israël opgehangen.

Hierna krijgt SPAAN het woord.

Als niet-jood wijst hij er op dat het geen toeval is dat in de kerken de aandacht wordt besteed aan Israël. Het Nederlandse volk is toch een christelijk volk, hetwelks geloof terug gaat tot de jood Jezus. Wie de joden aanvalt valt de kerk aan. Nederland, dat zelf zijn grondgebied steeds heeft verdedigd tegen het water en de Duitsers zal respect kunnen hebben voor de joden, die hun land verdedigen tegen de woestijn en de Arabieren. Spr. betreurt het dat de Nederlandse vertegenwoordiger in de UNO, noch de Nederlandse regering zich inzake Israël op een duidelijk standpunt hebben geplaatst. Het gaat hier om zaken die hoger liggen dan de hoogste boortoren, namelijk om vrijheid en recht. Wij dienen de joden te helpen door aandrang uit te oefenen op de regering om Israël te erkennen. Ik sta aan de kant van de bezielde strijders. Lang leve Israël. (krachtig applaus)

Het woord is hierna aan KLEEREKOPER.

Deze wil alleen het Zionisme behandelen en wijst erop, dat nu het ideaal verwezenlijkt gaat worden en het Zionisme van een minderheid wellicht in een meerderheid zal overgaan, het extra geboden is het ideaal zuiver te stellen. Bij het jodendom moeten onderscheiden worden religieuze- en nationaliteitsfactoren. De emancipatie, welke veel voordeel bracht, is echter als een aanslag op de joden-als-volk te beschouwen. Het volk daalde af tot een kerkgenootschap. Toch hebben de joden ondanks de tijd waarin zij zich geneerden jood te zijn, bewezen dat zij nimmer geheel uiteen gevallen zijn. De joodse begrafenis, besnijdenis en huwelijksvoltrekking tonen aan, dat het de vormgeving en niet de inhoud de joden bindt. Als bewijs voor de innerlijke kracht geldt de machtige opbouw en heldhaftige strijd der Haganah in Palestina.

Bergen

Bergen-Belsen, de Exodus, Hitler en Bevin, hoe belangrijk ook, zijn tenslotte incidenten in het eeuwenoude bestaan van het joodse volk. De bezetting heeft geleerd dat nergens ter wereld, ook niet in Nederland, de jood veilig was. Voor deze veiligheid vecht ~~thans~~ thans de Haganah. Het is schande als jood terzijde te blijven staan. Gaat Israël ten gronde, dan is het voor de joden op de gehele wereld afgelopen. Steun dus deze strijd.

Als laatste spreker trad op SOETENDORP.

Deze wees er op dat de joden op grond van hun grootse kolonisatiearbeid recht hebben op hun land. De huidige vorst van Transjordanië, die vier jaar geleden Palestina bezocht en de vooruitgang zag, noemde het een wonder, maar nu wil hij er weer een zandwoestijn van maken. Wanneer men de joodse samenleving daar vergelijkt met de Arabische, die thans nog niet veel verder is dan 3000 jaar geleden, dan kan men zeggen dat de joden in Palestina beschaving brengen. Ontkent men hun recht daartoe dan moeten ook de bewoners van Australië, Amerika en Canada zich terugtrekken.

De Arabieren, maar ook de Engelsen, waren tegen de verdeling. De Arabische vorsten zijn onze vijanden, die geruggesteund worden door Bevin met officieren en wapens. Deze Bevin is een gevaar voor de beschaving en geeft het joodse volk de dolksteek. In de erkenning van Israël zie ik de mogelijkheid van een nieuwe wereldopbouw. Het niet erkennen van Israël, doch zelfs reeds het twijfelen terzake, betekent een gevaar. Het Nederlandse volk met zijn grootse tradities moet tegen zijn regering zeggen: "erken Israël".

De Haganah weet waarvoor zij strijdt, namelijk voor het voortbestaan van het joodse volk. Wij zijn de laatste generatie die in slavernij leeft, laat Uw kinderen in vrijheid leven. Steun de strijd dus zoveel ge kunt. (daverend applaus)

Klafter voornaemd sloot hierna te 22.-uur de bijeenkomst, nadat een collecte was gehouden en formulieren waren uitge-reikt die men ingevuld aan de uitgang kon inleveren, waardoor men steun aan de Haganah-actie toezegde.

Utrecht, 26 Mei 1948.

I.D.
D E N H A A G .

Doss. 88/9

G E H E I M .

Volgto OPGEL. 260

27. MAI 1948

36297

Van betrouwbare, welingelichte zijde werd het volgende vernomen:

Op Zondagavond, de 16e Mei 1948, werd te Amsterdam een Zionistenvergadering gehouden. Tijdens deze vergadering werd door:

× | SOENITO (Hoofdbestuur P.I. te Amsterdam) namens "Perhimpunan Indonesia" de Zionisten de gelukwensen aangeboden met de stichting van de nieuwe staat "Israël".

Verzonden op 21 Mei 1948
aan: C.V.D.

INLICHTINGDIENST.

No: ID. 56/48.

Onderwerp:
Filmvoorstelling van de
Zionistenbond te Hengelo (O).

E.D. Hengelo.

B

OPGELEGD

Volgens.
G E H E I M .
26. MAI 1948
ACB/36218

PD 529

Op Zondag 23 Mei 1948, te 10.00 uur, werd in de Hengelse Bioscoop te Hengelo (O) een filmvoorstelling gegeven uitgaande van de Nederlandse Zionistenbond, afdeling Hengelo (O). Aanwezig ongeveer 400 personen, waaronder een groot aantal joden.

Zaalcapaciteit: 700 personen.

Er werden twee filmsvertoond getiteld: "Tel Aviv" en "Het Heilige Land".

X | Spreker: J. Soetendorp, wonende te Amsterdam Muiderstraat No:4.

Ter inleiding van de te vertonen films hield spreker een rede. In een fel bewogen rede, gaf spreker niet alleen zijn visie op het jodenvraagstuk, doch liet hij zich op zeer scherpe wijze uit over de Engelse functionarissen, onder andere Bevin en noemde de Engelse Natie het meest meenedige volk van de wereld. Hij noemde de machthebbers van Engeland ~~slavisch~~ volgelingen van Hitler en consorten. Na zijn rede nodigde hij de aanwezigen uit, voor een openbare vergadering, welke gehouden werd op dezelfde dag in het Hotel "Deters" te Hengelo (O), te 14.00 uur.

Op 24 Mei 1948, toegezonden aan het
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te 's-G R A V E N H A G E.

In afschrift aan:
De Procureur Generaal fgd Directeur
van Politie te A R N H E M.

INLICHTINGSDIENST.

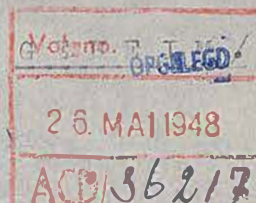
No: ID. 57/48.

Onderwerp:

Verslag openbare vergadering
van de Nederlandse Zionisten-
bond, Afdeling Hengelo (O).

ID. Hengelo.

B

Op Zondag 23 Mei 1948, te 14.00 uur, werd in het Hotel "Deters" aan de Beursstraat te Hengelo (O), een openbare vergadering gehouden van de Nederlandse Zionistenbond, Afdeling Hengelo (O).

Aanwezig ongeveer 150 personen, (60 vrouwen en 90 mannen).
Zaalcapaciteit, 200 personen.

Alle aanwezigen waren joodse personen, met uitzondering van een communist, genaamd Hendrikus Johannes van Duyn, geboren te Haarlem, 27 Mei 1892, wonende te Hengelo (O) Meeuwenweg No: 31.

Sprekers: J. Soetendorp, Afgevaardigde van de Nederlandse Zionistenbond, tevens Hoofdredacteur van het "Nieuwe Israëlistische Weekblad", wonende te Amsterdam Muiderstraat No: 4.

Sientje Vomberg, weduwe van A. Kats, geboren te Zutphen - 30 Juni 1906, zonder beroep, wonende te Hengelo (O) Laliestraat No: 16.

Te omstreeks 14.20 uur, werd de vergadering geopend door de penningmeesteresse van de Afdeling Hengelo (O), Mevr. Kats te Hengelo (O), die de aanwezigen een kort welkomstwoord toesprak en daarna het woord gaf aan de spreker, J. Soetendorp. Hij begon zijn rede met een kort welkomstwoord in het Hebreeuws, hetwelk door hem in het Nederlands vertaald werd. Vervolgens verzocht hij alle aanwezigen een ogenblik te gaan staan en stilte in acht te nemen ter herinnering aan de in de loop der jaren gevallen rasgenoten. Hierna bracht hij de toehoorders de nu reeds 2000 jaren van ballingschap in herinnering, gedurende welke tijd steeds gehoopt werd op een verlossing van de mensheid, waarbij hij onder meer de houding van de Katholieke Kerk aanhaalde en de brandstapels der inquisitie in herinnering bracht. Voorts hekeldde hij ook de houding van "Luther", die, na aanvankelijk blijk gegeven te hebben het Joodse Volk goed gezind te zijn, nadien hen betitelde als vijanden des geloofs. Ook de de Franse revolutie bracht geen nieuw tijdperk voor de joden. Zodoende konden zij niet wachten en moesten zij de verbetering van hun lot in eigen handen nemen. Spreker ging voort met de mededeling, dat het Joodse Volk nimmer de aanspraak op het land van Jerusalem hadden prijs gegeven en steeds pogingen in het werk stelden om de Joodse Staat tot welstand te brengen. Gezien het door de jaren heen geleden leed, verwachten zij de verlossing, welke echter niet kwam. Hoewel, ging spreker voort, de strijd van de Zionisten steeds tot doel had om vaste grond te krijgen in Palestina, als Joodse Staat erkend en politiek gelijkwaardig te worden met de andere staten. Evenwel was de Jood in Palestina een "Paria", die een z.g.n. rood paspoort werd verstrekt, geldig voor een tijdelijk verblijf in het "Belofde Land", terwijl verder Pauselijke decreten den Joden allerhande verbodsbepalingen werden opgelegd. Verder gaf spreker te kennen, dat alle Joodse protesten waardeloos waren, even waardeloos als de telegrammen gezonden aan de "Volkerenbond". Scherpe critiek oefende spreker uit op het beleid van de Palestijnse kwestie, door de Engelse Regering, bij monde van de Minister van Buitenlandse Zaken, Bevin, die het door hem verstrekte witboek handhaafde, hetwelk niet alleen een schande was voor zijn partij, doch voor de hele wereld. Spreker die zelf Palestina had bezocht, verklaarde bekend te zijn met het feit, dat kennelijk Joodse wapenen, die door de Engelse in beslag waren genomen, later

in bezit werden aangetroffen van Arabische strijdkrachten, terwijl ook het Transjordaanse Legioen militair gesteund werd door Engeland. Voorts was hem tijdens zijn verblijf in Palestina bekend geworden, dat bij hevige branden, b.v. in Tel Aviv, de brandweren van zekere zijde gehinderd werden. ~~Deze branden werden veroorzaakt door de Engelsen.~~ Vervolgens becritiseerde hij de huichelachtige houding van het Engelse Lagerhuis, dat te kennen had gegeven niet bekend te zijn met de onlusten in Palestina, althans dat nergens uit gebleken was, dat de Arabieren in den aanval waren. Verder, dat er in Engeland uit joggelui een z.g.n. knokploeg werd georganiseerd, welke afgericht door Engelse officieren, naar Palestina werden gezonden. Voorts laakte spreker de houding van de Engelse Regering, toen in 1942, enkele uit de concentratiekampen ontvluchte Joden, die uitgeweken waren naar Engeland, de Engelse Regering gesmeekt hadden om vliegtuigen te zenden naar Polen, om aldaar het crematorium te vernietigen, waarin tienduizenden Joden werden verbrand en de as meters dik lag, waarbij ten antwoord gegeven werd, dat daarvoor geen vliegtuigen beschikbaar waren. Spreker schetste de geweldige zelfbeheersing van het Joodse Volk in Palestina, waarbij hij een geval aanhaalde, dat een Joodse vluchteling, de enige overgeblevene uit een gezin van 9 personen, de toegang aan de kust van het "Beloofte Land" geweigerd werd, omdat hij geen visum op zijn paspoort had. Tevens bracht hij in herinnering, dat het Joodse Volk in Palestina zich hadden weten te beheersen en niet het Engelse leger de zee ingedreven had.

En toch ging spreker voort, heeft Bevin, niettegenstaande dit alles een goede naam in Nederland, (Een stem uit de zaal: "Doch niet bij allemaal"). Maar zei spreker; De strijd om het bestaan van de Joodse Staat "Israël" zal door de jongens van Haganah tot het bittere einde worden voortgezet, waarbij hij de aanwezigen aanspoorde de financiële steun te verlenen, door een twaalfde gedeelte van hun inkomen van het jaar 1947, beschikbaar te stellen voor de strijd in Palestina.

Ook wees hij nog op de grote mogelijkheden Rusland en Amerika, die met "Argus" ogen de ontwikkeling in het Midden-Oosten gade slaan, waarbij de rijke oliebronnen, die gemiddeld per jaar 95.000.000 ton olie opleverden, zeer zeker een belangrijke rol speelden.

Hij laakte de houding van die Joden, die nog steeds neutraal bleven, zich wel solidair verklaarden, doch verder niets deden. Ten slotte gaf spreker in overweging om zich met een resolutie tot de Nederlandse Regering te wenden, die tot op heden nog niet was overgegaan tot de Facto-erkenning van de op 14 Mei 1948, gevormde en tot stand gekomen Regering in de Joodse Staat Israël.

Hierna dankte spreker de aanwezigen voor hun gehoor en werd de vergadering met een kort woord van dank door Mevr. Kats gesloten. Na het sluitingswoord werd staande in de Hebreeuwse taal een lied gezongen. Hierna werd door een Hongaarse violist onder begeleiding van piano nog enige nummers ten gehore gebracht, waarna te omstreeks 16.30 uur, de vergadering ten einde was. De vergadering had een rustig verloop en van enige geestdrift was geen sprake.

Op 24 Mei 1948, toegezonden aan het
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te 's-G R A V E N H A G E .

In afschrift aan:

De Procureur Generaal fgd. Directeur
van Politie te A R N H E M .

I.D. Amersfoort.

21 Mei 1948.

Onderwerp: Verslag van de op 17 Mei 1948 gehouden Nederlandse
Zionistenbijeenkomst in "~~Amersfoort~~" te Amersfoort.
Markthal

Sprekers: M. Polak te Amersfoort.

• Ds. J. J. Buskes te Amsterdam.

• Prof. Dr. S. Kleerekoper te Amsterdam.

24. MAI 1948

ACC 36026

Aanwezig ongeveer 225 personen, w.o. vele christenen. Zaalcapaciteit 1100 pers.

De heer Polak, voorzitter van de Ned. Zionistenbond afd. Amersfoort, opende deze bijeenkomst met een welkomstwoord, speciaal begroette hij de heren Koopman en Haars, resp. wethouder en secretaris der gemeente Amersfoort, als vertegenwoordigers van het gemeentebestuur Amersfoort, waarna hij in zijn openingswoord het volgende ongeveer sprak:

"Deze bijeenkomst is geen feestavond. Er kan immers geen feest zijn in ons hart na de vele slachtoffers, die ons volk heeft gebracht, waarbij een derde deel er is van ten ondergegaan. Geen feest op dit ogenblik, nu onze broeders in Palestina in strijd zijn. Maar er is wel vreugde, omdat na tweeduizend jaar een volk in zijn eigen land teruggaat, aldus de heer Polak. "Het grote wonder is", zo vervolgde hij, dat uit het eeuwenoude verlangen van de ballingen thans de wil is gegroeid om naar Palestina weer te keren, dat bijna alle Joden thans zijn gevormd tot een grote eenheid om van Palestina weer het eigen land te maken. Spreker vestigde de aandacht erop, dat de president van de nieuwe Joodse staat, Dr. Chaim Weizmann, jarenlang gewerkt heeft voor de opbouw van het land, het land waar de Joden heentrokken zijn er niet gegaan om te vechten, maar om het tot bloei te brengen; ook niet om anderen te onderdrukken, omdat de Joden het woord gedenken: "Vergeet niet, dat gij slaven waart in Egypte" aldus besloot de heer Polak zijn openingsrede.

Daarna werd onder het zingen van het Hatikwah (Joodse volkslied) werd de nieuwe Joodse vlag gehesen.

Ds. Buskes gaf in zijn rede uiting aan zijn blijdschap over het tot stand komen van de Joodse staat, waarbij hij niet wilde nalaten te zeggen, dat hij, als niet Jood ook schaamte voelde. Hij weidde uit over de historie sedert 1917, toen de Balfour-declaratie de Joden in Palestina een Nationale Tehuis beloofde, waarbij de houding van Engeland en Amerika, alsmede die van U.N.O. aan critiek onderwierp. De steun van Amerika en Engeland aan de Moefti noemde hij de overwinning van Hitler en het Nazo-dom, terwijl hij erop wees, dat de volken van het Westen precies hetzelfde doen als 10 jaar geleden. n.l. het recht verlaten en het onrecht vrij spel geven. Vervolgens laakte hij de houding der Ned. regering omdat juist wij als kleinvolk onze stem hadden moeten verheffen tegen het onrecht, dat de Joden is aangedaan, om daarna scherpe critiek uit te oefenen op een grote deel der Socialistische beweging en de Christelijke kerken, welke laatste zwijgen. Buskus eindigde zijn vaak door applaus onderbroken rede met de woorden: "Te midden van vele gevaren hebt gij een troost. Babel is ondergegaan. precies zoals Egypte daarvoor en Duitsland eeuwen daarna, maar Israël leeft".

De voorzitter van de Ned. Zionistenbond, Kleerekoper gaf een historisch overzicht over het voortbestaan van het Joodse volk ondanks eeuwenlange onderdrukking en wekte de Joden op de strijd van de Haganah te steunen, ook geldelijk. Waarschuwend hief spreker zijn vinger op, toen hij sprak over degeldelijke offers. Wat men geeft zal altijd nog pover zijn. De Arabische leider Abdoellah heeft wel gezegd, dat er voor de Palestijnse Joden in het land een plaats zal zijn, maar nog steeds zijn er in andere delen van de wereld, in Europa vooral, veel Joden, wie het zwaard van Damocles boven het hoofd hangt. Op het ogenblik wordt voor die mensen, dus ook voor U en voor Uw nageslacht gevochten. aldus besloot de heer Kleerekoper zijn rede.

Opmerkingen:

Medewerking aan deze bijeenkomst verleende de voorganger
 x M L.Slagter uit Enschede en Iwan ~~ras~~ Raskolnikoff, in het zingen van Jood-
 se en partisanenliederen, begeleid door Hans Krieg.

Ten name van Dr.J.J.Buskas en de heer L.Slagter zullen in
 Palestina twee bomen worden geplant uit dankbaarheid voor hun medewer-
 king, aldus deelde de heer M.Polak mede.

Verder werden enige telegrammen ontvangen met woorden van
 medeleven en bemoediging, resp. van het gemeentebestuur Soest en de af-
 deling Hum. Verbond te Amersfoort. Laatstgenoemde was ondertekend door
 de Ir.P.Schut te Amersfoort.

Er werd geen entree geheven, noch gecolporteerd of gecollec-
 teerd.

Het geheel had een zeer rustig verloop.

x Personalia: Michel Polak, geboren 4 October 1890 te Amsterdam, a/squisi-
 teur, wonende Gaslaan 5 te Amersfoort.

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau Hoofdencommissaris
Inlichtingendienst

Nr. I.D. 2877 - 24 - 48

G e h e i m

Amsterdam, 17 Mei 1948

Volgno. OPGELEGD

22. MAI 1948

A.D. 35988

VERSLAG van de grote openbare meeting, welke door de Nederlandse Zionisten Bond werd gehouden op Zondag 16 Mei 1948 in het Concertgebouw te Amsterdam, ter gelegenheid van het oprichten ~~van de~~ Joodse staat.

Voor deze vergadering was een overweldigende belangstelling zodat het bestuur moest besluiten, naast de grote concertzaal ook de zogenaamde kleine zaal te huren; het aantal bezoekers mag veilig gerekend worden op ongeveer 3500, te meer, waar in beide zalen nog velen zich moesten tevreden stellen met een staanplaats.

De grote zaal was gesierd met de kleuren en vlaggen van de staat Israel, terwijl een foto van de grondlegger van het Zionisme, Theodor HERZL tegen de voorzijde van het orgel was bevestigd. - Vrijwel alle bezoekers waren getooid met de blauw-witte kleuren, terwijl een belangrijke groep kinderen, in uniform gekleed, aanwezig was. Blijkens opschrift van de door hen meegevoerde vlaggen en mededelingen tijdens de meeting, waren velen van deze kinderen afkomstig uit verschillende Europese landen, waar hun ouders slachtoffer zijn geworden van de Duitse bezetting en welke kleinen thans in zogenaamde kinderdorpen hier te lande worden opgevoed en getraind voor het werk bij de opbouw van het nieuwe vaderland. Een koor uit een dezer kinderdorpen zong tijdens de vergadering op treffende wijze een aantal Hebreeuwse liederen.

Aan de op het podium geplaatste bestuurstaafel hadden een 12-tal personen plaats genomen, waaronder de hier na te noemen sprekers. - Onder de gasten werden o.m. opgemerkt X de Indonesier SOENITO, namens de vereniging Perhimpunan X Indonesia en de bekende Ds. J.J. BUSKES. Later werd nog X med gedeeld, dat ook Ds. KROON, namens de Ned. Hervormde Kerk, aanwezig was.

De vergadering stond onder leiding van de 2e bondsvoorzitter, de heer

11 J.H. DAVIDE
Kleverparkweg 75, te Haarlem,

die te ruim 14.30 uur de bijeenkomst opende met een korte toespraak in de Hebreeuwse taal en vervolgens in het Nederlands een woord van welkom sprak tot de aanwezigen, meer in het bijzonder tot de vertegenwoordigers van de verschillende Joodse politieke en religieuze groeperingen in Nederland. Spreker herinnerde aan het feit, dat de Joden, 18 eeuwen geleden, Palestina moesten verlaten en

hij achtte daarom de stichting van een nieuwe Joodse staat van een niet te overschatten betekenis in de geschiedenis van het eigen volk. Hij verklaarde het tot een feit van het allergrootste belang, dat thans iedere Jood, die niet in zijn tegenwoordige woonplaats kan blijven naar het eigen vaderland, Israël, kan vertrekken. Spreker verklaarde nog, dat de waardering voor het bereikte resultaat zeker niet op de eerste plaats terugvalt op de Nederlandse Joden. In dit verband kan met niet genoeg lof worden gesproken over Theodor HERZL en zijn volgelingen. Aan hen en de Palestijnse pioniers komt vrijwel alle eer toe. Vervolgens deed spreker mededeling van de inhoud van enige ontvangen telegrammen t.w.:

1. van de Centrale Executieve van de Zionistische Wereld Organisatie;
2. van de Zuid-Afrikaanse Zionisten Bond;
3. van Jhr. Sandberg, directeur van het Stedelijk Museum te Amsterdam, waarin namens een groep van beeldende kunstenaars werken van hen worden aangeboden voor het nieuwe museum van Tel-Aviv.

Als eerste spreker wordt dan het woord gevoerd door

A. SCHUSTER,
rabbijn van de Nederlands-Israëlietische Hoofd-Synagoge,
wonende Heinzestraat 3, Amsterdam-Zuid,

die, namens de orthodoxe groep, de Mizrachie, een begroetingswoord spreekt, waarin hij de moeilijkheden schildert, welke na het destijds genomen UNO-besluit zijn ontstaan en waardoor wij "ons thans midden in de oorlog bevinden". Spreker herinnert aan het eeuwenlang voortdurende lijden van de Joodse gemeenschap en spreekt daarbij van de 6 miljoen slachtoffers van het nationaal-socialisme en de 1200 gevallen vrijheidsstrijders in Palestina. Hij spreekt verder over de fundamenteën "rechtvaardigheid en vrede", welke in de nieuwe grondwet van Israël zijn opgenomen. Hij waardeert het bijzonder, dat de typische uitingen van het religieus Jodendom, t.w. de sabbathrust, het ritueel eten en het familierecht in de wet van het nieuwe land zijn verankerd en wijst daarbij op de grote betekenis van de godsdienst.

De tweede spreker, de bekende

Salomon DE WOLFF
geboren te Sneek, 13 Augustus 1878,
accountant, wonende Rooseveltlaan 126 huis, Amsterdam-Zuid;

voert namens het socialistische deel van de Nederlandse Zionisten, de groep "Poale Sion" het woord. Aanvankelijk spreekt hij daarbij over de vele slachtoffers van het nazi-systeem, vooral uit de socialistische groeperingen, maar dan richt hij zijn blik op de toekomst. Daarbij is zijn overtuiging, dat in de staat Israël, het meest zuivere socialisme zal worden beleefd.

De voorzitter van de afdeling Amsterdam van de Ned. Zion. Studenten Organisatie

D.A. DE LEVITA,
Govert Plinckstraat 87a, Amsterdam-Zuid,

spreekt dan in geestdriftige bewoordingen namens en vooral ook tot de Joodse jeugd. Zijn betoog draagt een strijdlustig karakter. Hij spreekt over de reactie op de eeuwenlange weerloosheid en vernedering van het Joodse volk en roept allen op hun plicht te vervullen op de voor hen geeigende plaats in de nieuwe staat.

De oud-voorzitter van de Ned. Zion. Bond, thans lid van de Bondsraad, de heer

Tabel HERTZBERG,
Nicolaas Witsenkade 10, Amsterdam,

die pas enige dagen geleden is teruggekeerd uit Palestina, geeft in enkele woorden zijn ervaringen weer tijdens een Arabisch bombardement op Tel-Aviv. Als samenvattend werkprogramma voor de staat Israel geeft hij de begrippen: bouwen en vernieuwen.

De opperrabbijn

J. TAL,
Nieuwe Keizersgracht 33, Amsterdam,

die geen lid is van de Zionistische Beweging, zegt te willen spreken als geestelijk leidsman en niet als subjectief individu. In zijn woorden onderstreept hij krachtig de betekenis van de joodse religie voor de nieuwe staat en veroordeelt ten scherpste de assimilatie.

(Kennelijk worden de hartstochtelijke woorden van deze geestelijke niet door alle aanwezigen gewaardeerd).

De volgende spreker,

G. BOLLE,
Victorieplein 34, Amsterdam-Zuid,
commissaris voor het Joods Nationaal Fonds,

ontwikkelt in zijn betoog de inhoud en betekenis van de Joodse groet "Vrede zij U". Hij belicht de verbondenheid van de Joden met hun land en bespreekt daarbij de rechten van deze groep op een eigen staat. In dit verband gebruikt hij ernstige woorden van critiek op het beleid van Minister Bevin, die de joodse aanspraken zou hebben miskend. (Het publiek toont duidelijk bijval). Handelende over de spreekwoordelijk geworden "wandelande Jood" zegt hij dat de zwerversstaf nu eindelijk verbrand kan worden, omdat "de man thuis is gekomen". Hij weet de toekomst door de vijandige houding van de Arabieren nog zeer moeilijk, maar spreker wil het volste vertrouwen hebben op de uiteindelijke overwinning van het recht.

Het woord is dan aan de heer

Mr. K.J. EDELSHEIM,
Diepenbroekstraat 24, Amsterdam-Zuid,
een der leiders van het emigratie-bureau en van de "Haganah"-actie van de N.Z.B.

Deze spreker huldigt vooral de persoon van Theodor Herzl om diens brede object voor de stichting van een eigen Joodse staat. Hij herinnert aan de miskenning, welke lang ten deel viel aan Herzl. Vervolgens deelt hij mede in Tel-Aviv contact te hebben gehad met de nieuwe minister van Israel, de heer **BERNSTEIN**, die gedurende ongeveer 30 jaar lang in Rotterdam heeft gewoond en een groot pionier is geweest van het Zionisme in Nederland. Bernstein heeft Nederland nog niet vergeten, zo deelt spreker mede. Hij is er dan ook van overtuigd, dat de Joodse staat de meest hartelijke betrekkingen met Nederland wil onderhouden en dat het Nederlandse volk zijn hulp aan Israel niet zal ontnouden.

(Nakar in de omgeving van rapporteur door insiders werd medegedeeld, zal **Mr. Edersheim**, bovengenoemd, hoogstwaarschijnlijk worden benoemd tot consul van Israel in Nederland).

Vervolgens wijst de heer Edersheim er nog op, dat de in Nederland gevestigde Joden loyaal staatsburger van het land hunner inwoning zullen blijven.

De voorzitter doet dan mededeling van een ontvangen telegram van de propaganda-leider der Wereld-Eenheid-Beweging, de bekende Piet KRMERS.

De vergadering wordt door het voortdurend spreken over hetzelfde thema en door gebrek aan belangstelling bij de vele jeugdigen, duidelijk onrustig.

Professor Mr. I. KISCH,

lid Bondsraad en hoogleeraar aan de Gemeente-Universiteit, alhier, wonende Nicolaas Witsenkade 28, Amsterdam,

geeft dan verantwoording van hetgeen door de Joden is geschied om de wereld te overtuigen van hun historische rechten op Palestina. Hij verklaart daarbij, dat vrijwel nergens ter wereld begrip werd gevonden voor de moeilijkheden van het zwerversvolk, maar dat men bij alles steeds dacht aan het zo belangrijke product: de olie. Men kende en toonde geen begrip, geen fatsoen en geen billijkheid. Ook de spreker becritiseert dan zeer fel de Engelse politiek, vooral om de steun aan de tijdens de 2e wereldoorlog collaborerende Arabieren. Hij vergelijkt de bedoelde politiek met de ezel van Paul. - Ook de erkenning van de staat Israel door Amerika heeft spreker met bitterheid vervuld, omdat het twee maanden te laat is geschied, waardoor er onnodig bloed heeft gevloeid.

Vervolgens ontwikkelt spreker de rechtvaardigheid van de thans door de Joden gevoerde strijd. Hij ontkent iedere schuld aan het bloed vergieten en noemt alles de "vloek van Lake-Success". Bijna hartstochtelijk roept spreker zijn gehoor op tot de heilige oorlog omdat alleen op deze wijze de rechtvaardige vrede kan komen. Pas na de strijd zal de nieuwe staat van vrede en gerechtigheid kunnen opbloeien.

Door mevrouw

Elise SANDERS-HERBERG

wordt dan een strijdlid gedeclameerd, hetwelk met geestdrift wordt ontvangen.

Nadat de voorzitter heeft gewezen op het belang van de "Haganah"-actie, wordt ten slotte het woord gevoerd door de Bondsvoorzitter

Prof. Dr. Salomon KLEBERKOOVER,

geboren te Amsterdam, 18 November 1893, wonende Olympiastraat 7 huis, alhier,

die in een samenvattend betoog opnieuw de rechten van het Joodse volk vaststelt en de noodzaak aanvoert van het macht tonen, nu de rechten miskend zijn geworden.

Na het gemeenschappelijk zingen van het volkslied wordt de vergadering gesloten. Bij de uitgangen wordt met duidelijk succes gecollecteerd voor de meergenoemde "Haganah"-actie. - Noch tijdens de vergadering, noch tijdens de daarop gevolgde optocht der jongeren-organisaties werd een wanklank van anti-joodse zijde vernomen.

Verz. aan Hfd. O.V.D., 's-Hage.

P.G., Amsterdam.

B.M., Amsterdam.

H.C., Amsterdam.

ה ת ק ו ה

כל-עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומיה
ולפאתי מזרח קדימה
עין לציון צרפיה

עוד לא אבדה תקותנו
התקוה הנושנה
לשוב לארץ אבותינו
לעיר בה זרד חנה

HATIKWAH

bylage 85788

KOL 'OD BELEEWAW PENIEMAH
NEFESJ JEHOEDIE HOMMIEJAH
OLELEFA 'ATEEJ MIZRAG KAADIEMAH
'AAJIN IETSIEJON TSOFFIEJAH.

'OD LO AWEDAH TIKWATEENOE
HATIKWAH HANOSJANNAH
LAASJOEW LA 'AARETS AWOTEEJNOE
LA 'IER BAH DAWID GANAH.

NEDERLANDSE ZIONISTENBOND

JOH. VERMEERSTRAAT 22 — TELEFOON 99070 — AMSTERDAM-Z.

Aan de Joden in Nederland.

Met de oprichting van de Joodse staat neemt het goloos in beginsel een einde. Het ochtendlicht onzer volksbevrijding breekt door en zal de nacht der ballingschap verdrijven.

De eerste zware slag werd het Joodse volksbestaan toegebracht, toen onmiddellijk na de dood van Koning Salomo de Joodse staat in twee delen uiteenviel: in een Noordelijk deel Israël genaamd en in een Zuidelijk deel Judea. De twee delen hadden voortdurend strijd te voeren zowel onderling als tegen hun naburen; een strijd, die in menig opzicht gelijk op de strijd, die op het ogenblik in Erets Israël uitgevochten wordt.

De Joodse staat ging definitief te gronde, toen na een met grote heldhaftigheid doorstaan beleg in het jaar 70 het religieuze en nationale centrum van ons volk, Jeruzalem en de tempel, door de Romeinen onder Titus werd verwoest.

Nog eenmaal zou een poging tot herwinning van de vrijheid worden gewaagd. Van 132 - 135 leidde de Sterrenzoon Bar Kochba een nationale opstand. Een beroemde Romeinse legeroverste moest er aan te pas komen om deze gevaarlijke volksbeweging te onderdrukken. Een verschrikkelijk bloedbad volgde en duizenden Joden werden gedeporteerd en als slaven verkocht. Boven de poort van de heilige stad werd een varkenskop gespijkerd en den Joden werd de toegang tot hun heiligdom verboden. Dan is de nacht van het goloos geheel over ons volk gevallen.

Het vrije Joodse volk verdwijnt uit de geschiedenis en de wandelende Jood doet er zijn intrede: beroofd van huis en hof, een speelbal der volkeren in wier midden hij zwerft en sjnort; sjnort soms om rust en veiligheid en in de latere eeuwen om een beetje cultuur en een beetje eer, maar steeds geminacht en dikwijls uitgemoord en uitgeplunderd, om ten slotte de hecatomben te leveren voor de gasovens van de grote sadist uit de geschiedenis. En moreel het allergeste: dit onpeilbaar diepe Jodenleed is gedurende de oorlog het geliefde propagandamiddel voor de geallieerde radiozenders maar reeds gedurende diezelfde oorlog worden honderdduizenden Joden volkomen onnodig aan de Duitsers overgelaten en na de oorlog is weer woord- en trouwbreuk tegenover ons volk de wijze, waarop de groten der aarde hun leidersfunctie in de wereld verstaan.

Het is voor de wereld te hopen, dat niet over hun hoofden zal komen, wat zij hiermede verdienen en dat de verschrikkelijke schuld, die zij op zich laden, hun niet zal worden vergolden.

Ondanks dit verraad, ondanks deze woordbreuk, ondanks deze wreedheid, ondanks deze platvloersheid, die eerlijkheid en rechtvaardigheid opoffert aan klein nabijliggend eigenbelang, is thans onze Joodse staat weer opgericht.

Van 135 - 1948 zijn ruim 18 eeuwen verlopen. Het past ons om een ogenblik met grote deemoed te verwijlen bij de helden van de geest en van de onverwoestbare trouw, die de bevrijding in onze dagen hebben mogelijk gemaakt. Laten wij niet denken, dat er één schakel in de historie van ons volk geweest is, die gemist zou kunnen worden zonder de keten, die ons verleden aan ons heden verbindt te verbreken. Door 18 eeuwen van onvrijheid hebben onze voorouders nooit hun hoop op een betere toekomst opgegeven. Door de ghetto's der middeleeuwen, door de Jodenbuurten der moderne tijden, door de salons der emancipatie en de universiteiten van het Westen zijn Joden gegaan, Joden die hun kracht putten uit hun religie en hun heilige boeken, of uit hun nationaliteit of uit beide, of soms uit zaken, die met Joodse reli-

giositeit of nationaliteit slechts in verwijderd verband stonden, maar die altijd Joden bleven en trots neen dorsten te zeggen tegen een wereld, die hen wilde doen verdwijnen, soms met dwang, soms met verleiding, soms met beide, maar die nooit wilde erkennen hun recht op vrijheid, op die vrijheid, waarvan de volken steeds vervuld waren, zodra hun eigen vrijheid in gedrang kwam.

Laten wij gedenken en laten wij weten waartoe wij zijn verplicht.

Laten wij gedenken onze martelaren, die op de brandstapels het sjema' uitriepen, liever dan met de mond te belijden, dat, wat zij niet geloofden.

Laat een ieder begrijpen, ongeacht wat hij gelooft of denkt, dat zij door deze trouw en door deze liefde voor hetgeen voor hen waarheid was, de wereld tot in lengte van dagen een voorbeeld van heldenmoed hebben gegeven en ons Joden van heden voor de keus stellen, om hetzij trouw te zijn aan onze diepste Joodse waarheden — ongeacht hoe zij mogen luiden — hetzij met voeten te treden het beste, wat het menselijk gemoed kan opleveren.

Laten wij gedenken hen, die vielen in pogroms, die verhongerden in de ghetto's van het Oosten, maar die Joden bleven in ongebroken Joodse kracht.

Laten wij gedenken hen, die in eerlijk geloof arbeidden aan de culturele en politieke ontwikkeling van West- en Oost-Europa en die het beste, dat zij konden geven, boetten in gaskamer en concentratiekamp.

Laten wij gedenken hen, die reeds in 1882 de eerste Joodse nederzettingen Mikwè Israël en Risjon leTzion in Erets Israël vestigden.

Laten wij gedenken de Chowewe Tzion, die tegen het einde der vorige eeuw de Joodse nationale idee als politiek program proclameerden.

Laten wij vandaag twee mannen gedenken.

Laten wij gedenken Mozes Hess, die de synthese gebracht heeft van het Joodse nationaliteitsbesef, met de Joodse religie en met het socialisme.

Laten wij in diepe bewondering gedenken Theodor Herzl, die de denkmooie gehad heeft om midden in ons diep verval de politieke idee van een vrij Joods volk in Palestina uit te spreken niet alleen, maar deze idee te maken tot een punt van directe politieke actie.

Laten wij in diepe deemoed gedenken de jongens en meisjes van de Haganah, die in onze dagen pal staan tegenover de machtige vijand en ons wederom in staat stellen om neen te zeggen tegenover een wereld, die weigert om ons recht te doen.

Laten wij niet vergeten, wat Amalek ons gedaan heeft en bereid is om ons iedere dag weer aan te doen.

Tenslotte: In naam van al die vielen en nog zullen vallen, laten wij beseffen, wat onze hoogste plicht is. Heden is geen neutraliteit meer mogelijk. Ieder voor zich moet kiezen: wil hij behoren tot het voor zijn vrijheid strijdend volk, of wil hij terzijde staan in wankelmoedigheid en gebrek aan durf.

De keuze moet nu gedaan worden.

De keuze zal, móét opleveren een steeds wassend ledental van de Nederlandse Zionistenbond en een overweldigend succes van de Haganah-actie.

Offert schier onbeperkt voor de Haganah.

Geeft U op als lid van de N.Z.B.

Tsionisten, op U rust de plicht: werkt voor de Haganah en werft leden voor de Bond.

Joden van Nederland, sluit u aan de Tsjionisten in Joodstaat.

S. KLEEREKOPER

Voorzitter van het Bondsbestuur van
DE NEDERLANDSE ZIONISTENBOND

bylage . 8888

שרות העם
dienst aan het volk

שרות העם
dienst aan het volk

opstellen over de taak en de
geschiedenis van de haganah.

Verzameld
door
Jaap Soetendorp

Een kleine pauze.

Sjeroeth Ha'am

Dienst aan het Volk.

DIENST aan het Volk. Zo noemt de Joodse gemeenschap in Palestina de plicht der verdediging en geen begrip is beter in staat om de aard van deze verdediging aan te geven. Op alle plaatsen in het land, aan de grenzen van de steden, in iedere nederzetting, staan de mannen en vrouwen — de jongens en meisjes — van de Hagana, de Joodse verdediging, op wacht. De gevaren worden dagelijks groter. Want de Engelse neutraliteitspolitiek, die in werkelijkheid hulp aan de Arabieren en tegenwerking der Joden betekent, is oorzaak geworden van de talrijke aanvallen van Arabische benden op de Joodse nederzettingen in Palestina.

Men had kunnen verwachten, dat de beslissing van de Verenigde Volken, om een Joodse Staat op te richten in Palestina, niet zonder meer zou zijn geaccepteerd door de Arabische reactionairen uit de omliggende landen en door de vrienden van den aartsophitser en Jodenvijand, de Mufti.

De Mufti en zijn aanhangers hebben alles in het werk gesteld om een grote oorlog van de Arabieren tegen de jonge Joodse Staat te ontketen.

De Joden echter, hebben het enige antwoord gegeven, dat in deze omstandigheden paste, zij hielden vastberaden stand en beschermen iedere duimbreed grond van het Land, dat zij met zoveel inspanning en met zo bovenmenselijke moed en volharding aan de woestijn, aan de met stenen bezaaide wegen, aan de door moerassen vergiftigde dalen en aan de kale bergen hebben ontruikt. Hun vastberadenheid heeft grote invloed gehad ook op de Arabieren in Palestina, want de Arabieren in Palestina zijn voor een groot deel volstrekt niet van plan om oorlog tegen de Joden te voeren. Te zeer kennen zij de voordelen van de Joodse immigratie, te sterk ondergaan zij dagelijks de voordelen van de Joodse opbouw. Maar de Arabieren uit de omliggende landen drommen samen, niet om hun broeders te helpen, die immers nergens in Palestina onderdrukt of vervolgd worden, die nergens verdreven worden, maar om de reactie te beschermen, die de voordelen van de Joodse immigratie ducht, omdat het de eigen economische positie verzwakt.

Daarom moeten de mannen en vrouwen van de Hagana op wacht staan. Tegen de Syriërs, de benden uit Irak en de troepen uit Transjordanie. De Arabieren hebben versterkingen gekregen, de recruten worden opgeleid door vroegere Duitse officieren. Zij worden van

wapens voorzien, die de Engelsen aan de Arabische staten leveren, op grond van de tussen hen bestaande verdragen.

Troepen trekken voortdurend over de Palestijnse grens. Zij worden niet teruggezonden, zoals de vluchtelingen, die na lange dooltocht door de kampen eindelijk de veilige en vredige haven van eigen land trachten te bereiken. En die, nadat zij de kust van het vaderland reeds hebben gezien, terug worden gezonden en geïnterneerd worden op Cyprus. Of erger, terug worden gezonden, naar datzelfde Duitsland, dat zij eens ontvluchtten. Tegenover de Arabieren staat de Joodse verdediging pal. Bewust van haar plicht, de grond te verdedigen, die niet alleen maar een herinnering is en een belofte betekende voor alle generaties van het Joodse Volk, maar die ook geworden is, de grond die in arbeid en strijd het eigen- dom van het volk werd en die de enige mogelijkheid vormt, dat de verdrevenen en vervolgd van het Joodse Volk een veilig tehuis kunnen vinden.

Zo staat de Hagana op wacht, als dienst aan het volk, lesjeroeth ha'am.....

* * *

De verdediging werd door alle volken altijd als een primaire taak gezien. Het was een vanzelfsprekend feit, dat men zich niet liet aanvallen, en zonder meer eigen gebied prijs gaf. Integendeel, zoals ieder burger waakt voor de veiligheid van zijn huis, en de leden van zijn gezin beschermt, zo het moet, met zijn leven, zo wordt de gemeenschap beschermd door de gemeenschap der burgers. In de geschiedenis van het Joodse Volk, zijn er grote en belangrijke hoofdstukken, die getuigenis afleggen van de moed en de volharding die de Joden aan de dag hebben gelegd, ter verdediging van hun eigen land. Zij hielden lang de strijd vol, tegen grote en overmachtige volken, omdat zij voorvoelden hoe bitter de ballingschap zijn zou, en hoe wreed het lot is van de dakloze zwerver. Maar de ballingschap kwam en in een haast tweeduizendjarige ballingschap heeft ons volk ervaren, wat het betekent, om vreemde te zijn aan de tafel van vreemden, wat het zeggen wil om van de genade, d.w.z. van de grillen der anderen afhankelijk te zijn. Als minderheid levend, temidden van andere volken, werd het steeds opnieuw de zondebok waarop alle wrevel en strijd van de anderen werd afgereageerd werd het steeds weer de speelbal in de botsing tussen tegenstrijdige belangen.

In de ghetti bijeengedreven, moesten zij maar al te vaak het slachtoffer worden van opgezweepte hartstochten en hebben zeer velen hun leven moeten laten, in de strijd van een gewapende overmacht tegen een weerloze minderheid.

Meen niet, dat de Joodse slachtoffers der vervolgingen niet dapper waren of dat zij niet bereid waren, om hun leven tot het uiterste te verdedigen, maar de positie was te ongelijk, zij werden van het ene oord naar het andere verdreven en zo vormen de

tochten van de Joden door de wereld, een droevige kaart van de liefdeloosheid van de wereld en de nimmer versagende moed van de Joden om opnieuw te beginnen, zij wisten immers, dat eenmaal hun volk, een nieuwe en blijde toekomst wachtte, in het oude eigen Land.

De gedachte der zelfverdediging heeft zich in de vorm van „selbstwehr” ook in de ghetti ontwikkeld en Joodse jongens en meisjes hebben in menige program de levens van de aan hen toevertrouwde gemeenschap verdedigd, tegen de benden van terroristen.

Binnenkort zal in Warschau de heldhaftige strijd der Ghetto-strijders worden herdacht, die op het Joodse feest der bevrijding de resten der Joodse gemeenschap in Warschau verzamelden in een gigantische strijd, tegen het zo ontzaggelijk veel sterkere Duitse leger en zes weken lang tot in de laatste puinhoop de strijd wisten vol te houden.

Ook de Ghetto-strijders wisten, dat hun strijd de laatste niet was en dat hun moed en doodsverachting de latere generaties bezielen zou om in hun geest te werken en te strijden voor een veilige Joodse toekomst in het eigen land. Zij gaven het parool door, dat alles gericht moet zijn op de dienst aan het volk, lesjeroeth ha'am.....

* * *

De Joodse jeugd in de Golah, volgt met bewondering de heldhaftige strijd van de Hagana. Maar geven wij ons wel voldoende rekenschap van het feit, dat de Jishoef op dit ogenblik een zware en bovendien dubbele taak vervult? Want de arbeid aan de opbouw moet voortgaan, de uitbreiding van ons gebied, de opbouw van de nederzettingen, mogen geen stagnatie ondervinden. Meer dan ooit eist de landbouw en eist de industrie, de kracht en de inspanning van ieder. Zo staan ook al de ouderen op wacht. En moet het werk worden gedaan door mensen, die meerdere malen per week hun slaap moeten ontberen. Reeds heeft de Hagana de jongens en meisjes uit Erets Jisraeel, die in het buitenland bezig waren zich voor te bereiden op hun taak bij de voortzetting van de opbouw, terug moeten roepen.

De Jishoef verkeert in een toestand van volledige mobilisatie en niemand weet hoe lang de strijd nog duren kan. Maar niemand twijfelt ook aan de eind-uitslag. Ondanks de voortdurende aanvallen, behoefde geen enkel punt te worden geëvacueerd, behoefde nog geen duimbreed gronds te worden prijsgegeven. Dit alles was mogelijk, dank zij de weergaloze bereidheid om zich volledig te geven bij allen in de gemeenschap in het Joodse land. En dit is dan ook de boodschap, die de Hagana richt tot alle Joden en Jodinnen, in de landen buiten Erets Jisraeel: „Wij staan op wacht, wij houden stand, ook voor U. Weet, dat het een ernstige tijd is en dat over het lot van ons volk wordt beslist, kent in deze

tijd Uw eigen verantwoordelijkheid. Weet, dat nu meer dan ooit, de beslissing van iedere Jood en van iedere Jodin van de grootste betekenis is."

Daarom volgt in de komende bladzijden iets over de geschiedenis en de praktijk van de Hagana, opdat ieder zal weten, wat deze veelbesproken Hagana eigenlijk is en opdat ieder voor zichzelf bepale, wat hij zijn plicht acht ten opzichte van de mensen die verbonden zijn binnen de Hagana, strijdend voor het volk. Voor ons Volk.

Lesjeroeth Ha'am.

J. S.

Op wacht.

Eergisteren geteisterd,
 Gisteren vernietigd.
 Vandaag zijn wij opgestaan, zullen ook morgen opstandig zijn.
 In laaiende smart,
 Door stormen gehard,
 Breken wij door gesloten, gegrendelde poorten.
 Zolang in ons hart de hoop nog brandt,
 Zal de ketting niet verbroken worden.

Eergisteren vol verwachting,
 Gisteren weerspanning.
 Vandaag zijn wij opgetrokken, zullen ook morgen optrekken.
 De vogel in de lucht
 Is voor niets beducht,
 Evenmin de broeders en zusters, die komen uit den vreemde
 Wij trekken naar 't moederland, dat ons zal bevrijden,
 De ketting zal niet verbroken worden.

Luide zingen wij,
 Vuren ontsteken wij,
 Te verlichten het pad voor de dwalende broeders.
 Het pad van de jeugd
 Naar licht en naar vreugd,
 Naar een zuiver leven van een werkend volk.
 Nooit en nimmer zal die gloed weer doven,
 Nooit zal de ketting verbroken worden!

שְׁשׁוֹם שְׂדֵרָנוּ
 אֶתְמוֹל הִשְׁמַדְנוּ.
 הַיּוֹם מִרְדְּנוּ, נִמְלֵךְ גַּם מָחָר.
 וּבִלְהֵט-צַעַר,
 וּבְמַחֲץ-סַעַר
 נִפְרוֹץ כִּי שַׁעַר סָגוּר וּכְסוּר.
 כִּי עוֹד בְּלִבֵּנוּ תִּיכָר הַתִּיחָלָה —
 דֹּא תִנָּחַם הַשְׁלָשָׁלָה.

שְׁשׁוֹם צִפִּינוּ
 אֶתְמוֹל מְרִינוּ.
 הַיּוֹם צִלִּינוּ וְנִצֵּץ מָחָר.
 וּמַעֲצוֹר אֵין
 לְעוֹף בְּשָׁמַיִם
 וְלָאֵחָ וְלָאֲחֹת הַבָּאִים מִזֵּכֶר.
 עֲלֵה נִצְלָה לְמַכּוּרָה הַגּוֹאֲלָה.
 דֹּא תִנָּחַם הַשְׁלָשָׁלָה.

שִׁיר-עוֹ נְשִׁירָה.
 מוֹקֵד נִבְעִירָה
 וּשְׂבִיב נְאִירָה לָאֵחָ נוֹדֵד.
 אֵת שְׂבִיל-הַנֶּעֱצָר
 לְהוֹד וְלִזְהָר
 וּלְהַיִּיטֵהוּ שֶׁ עֵם עוֹבֵד.
 כֹּהֵל דֹּא תִכְבֶּה לְעוֹלָם הַנִּחָלָה
 וְלֹא תִנָּחַם הַשְׁלָשָׁלָה...

De strijd van het volk

W E kenden al vele onlusten in Palestina. Wij hebben ondervonden, wat oorlog betekent. Maar dergelijke oorlogshandelingen, zoals we die nu in het land meemaken zijn iets geheel nieuws voor ons. Deskundigen en leidende figuren hebben reeds enkele verschillen opgenoemd tussen, wat wij vroeger meemaakten en wat zich nu voor onze ogen afspeelt.

Dagelijks zien we de zwarte lijsten, waarin rijen van namen staan van diegenen, die vielen. En hoe jong zijn ze in het algemeen nog, 17 jaar, 18 jaar, 19 jaar. Dit zijn in het algemeen de leeftijden, die het meest aangetroffen worden. Hier zijn ze: Etan, Odeth, Amnon, Amos, Jair, Dani, Nimroth, Jardenah, Tikwah... Dit zijn geen mensen van de „tweede emigratie” (in de jaren 1904—1910), niet de eersten der wachters en niet de eersten onder de ploegers, en ook niet de mensen van de derde — en vierde emigratiegolf naar Palestina. Dit is het jonge geslacht, dat nu pas opgroeit, kinderen van ingezetenen van het land; op hen berust onze toekomst. Het zijn de kinderen, geboren tijdens de onlusten van 1929, het waren kleuters, toen hun ouders in de stellingen stonden in 1936, en nu zijn zij het, die de loopgraven bezetten — in Galilea en in de bergen van Hebron, in Jerusalem en in de afgelegenste plekjes van de Negew. Het lijkt wel, of zij, Amnon, Amos, Jardenah, rechtstreeks van de kleuterschool naar het slagveld gegaan zijn.

Zij voelden waarvoor deze strijd gestreden werd. Zij wisten, dat het niet alleen voor ons was, die hier in Palestina zijn. Een strijd voor heel het Joodse volk is het en door al de resten van het volk in alle werelddelen zal een schok gaan, het zich bewust worden van ons grote gevaar. Misschien nog niet ten volle bewust, mogelijk dat pas morgen het hele volk zal beseffen: „O, wee ons, wanneer we in deze beslissende slag het onderspit zouden delven!”

Vele achtergeblevenen in de kampen van Duitsland leek het een onmogelijkheid, om na vele jaren van kampleven nog op emigratie te kunnen hopen en zij probeerden via andere wegen een onderkomen te vinden. Zij begonnen zich bezig te houden met zaken, hoewel zij nog steeds een sprankje hoop op emigratie naar Palestina hadden. Maar de emigratie werd van dag tot dag uitgesteld en ook na de grote beslissing in de UNO zijn reeds maanden voorbij gegaan, zonder dat er ook maar de kleinste verbetering in hun positie werd aangebracht. Kunnen wij het daarom de Joden uit de kampen kwalijk nemen, dat zij soms de moed lieten zakken?

Maar plotseling ontplofte een bom en haalde hen uit hun roes.

Voor enkele weken gebeurde het in een groot badhuis: verscheidene Joden werden gedood en enkele gewond. En slechts weinige ogenblikken, voordat het gebeurde, verlieten vele Joodse kinderen, die daar iedere week op een vaste tijd kwamen, het badhuis. Nu kwamen de gemoederen weer in opschudding: Wat zou er van ons, Joden uit de kampen, worden, wanneer we daar in Palestina de strijd niet zouden winnen.

Zowel in Duitsland als in Oostenrijk heerst grote teleurstelling, dat nog niet alle Joden vernietigd zijn. In Hongarije werd onlangs een begraafplaats vernield, in Roemenië was een overval op een Joodse opleidingsschool. In Slowakije hebben de niet-Joden het nu ook op de gedoopte Joden voorzien, „het is onmogelijk”, zeggen zij, „een kerk binnen te komen, omdat hij vol Joden staat.” In België verheugde men zich met ons naar aanleiding van de verklaring der UNO, want: „Nu gaan ze gelukkig allemaal naar Palestina toe”. In Zwitserland verbood een rector van een Universiteit een voordracht voor studenten over de Joodse problemen — om de gemoederen niet te veel te verhitten; in Frankrijk opruiende artikelen tegen „vreemde” dokters, die de overhand krijgen, en toen Joodse studenten protesteerden tegen het verkopen van deze kranten in de Universiteit, ontstond een handgemeen, waarbij een Joodse studente geslagen werd. In Frans Noord-Afrika bedreigt de Joden een massa slachting, als gevolg van de voorgestelde deling. In Engeland — anti-Joodse uitbarstingen: In Londen, Glasgow en Liverpool; en de echo van de Jodenhaat, die in Engeland heerst, reikt tot in Palestina, waar Engelsen dagelijks op de meest verraderlijke manier tegen de Joden optreden.

En moeten wij nog spreken over de Joodse diaspora in de Arabische landen? Moeten wij nog vermelden, wat daar in de afgelopen oorlog gebeurde, en wat nu weer met de grootste wreedheid in Aleppo en Aden gebeurd is?

En tegenover de duisternis van Jemen is er een „groot licht” — maar twijfelachtig — over Amerika zichtbaar. Is ook niet daar de positie een afhankelijke, en kunnen zij bevroeden, wat hun over 10 jaar boven het hoofd zal hangen? O, wee, wat zal er met dit volk in de diaspora gebeuren, als de Joodse gemeenschap in Palestina geen stand zou kunnen houden?

In één van de hoofdsteden van Europa kwamen voor enige maanden jongens uit Palestina samen, allen mensen van de Haganah, en bespraken de moeilijkheden van hun werk in Europa. Men besprak de mogelijkheden van verdediging van de Joden in de kampen en in de overige landen van Europa. Er waren, die een actieve verdediging eisten, maar er waren ook, die zeiden: „Verdediging zeker, maar geen verdediging is mogelijk zonder redding; het einde van iedere verdediging van ons moet zijn: emigratie naar Palestina. Laat er een samensmelting zijn van deze twee gebieden. Laten we verdedigen en laten we redden!”

En zie, er kwamen dagen, dat weer alle bestaande begrippen

onderste boven werden gegooit. Op de verdedigers van Palestina viel heel de zware last van de redding van de laatste hoop van een heel volk. Wanneer zij niet overwinnen, dan is het lot van de menigte beslist.

En reeds werden honderden van de Joodse rest in Europa bereid gevonden, om tot ons te komen en samen deze strijd te volbrengen. Honderden kwamen, maar wij verwachtten duizenden, tienduizenden. Reeds zijn pioniers vooruit gegaan en heilgden deze slag met hun ziel en hun bloed. Laat nu heel het volk komen en zich in de strijd mengen.

Joden, waar jullie ook bent, Etan, Odeth en al die anderen, zij leggen een grote verplichting op U. Jardenah en Tikwah, zij rekenen op U, toen zij vielen.

Joden, wat zal er met heel ons volk in de diaspora gebeuren wanneer we ons niet bij de strijdenden voegen; wanneer we niet al onze krachten zouden geven — om te redden en te overwinnen.

(Overgenomen uit Dawar, 12 Maart '48).

HAGANAH ACTIE VAN DE NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND
Amsterdam-Z. — Johannes Vermeerstraat 22

16 Mei 1948.

Ondergetekende,

NAAM

STRAAT

WOONPLAATS

zal gaarne bezoek ontvangen in verband met de
Haganah Actie.

Aan de uitgang af te geven.

Men valt ons aan. . . . Wij antwoorden

„Israël, uitverkoren Volk! De gewelddadige veroveraars hebben U het erfgoed van Uw vaderen afgenomen...

Maar Gij, de rechtmatige erfgenaam van het Land, verheft U tot een oorlog, zoals er in onze dagen nog geen geweest is.....

Het ogenblik, waarvan niemand weet of het ooit weer komt, is na 2000 jaren gekomen: Om Uw recht op de vestiging van een Staat te bekrachtigen, als Volk onder de volkeren, en om te arbeiden aan God's opgave, overeenkomstig het bevel van Uw wet en in de ogen van de gehele wereld."

(Uit de oproep van Napoleon tot de Joden in de gehele wereld ten tijde van zijn opmars door Palestina, 27 April 1799.)

DE acties van de Arabieren tijdens de laatste weken tegen de Jisjoew moeten slechts worden gezien als een sprong tot grotere en meer georganiseerde aanvallen en gevechten. Deze weken waren gevuld met aanvallen, die moesten voeren tot verzwakking van de Jisjoew in alle delen van het land, in het bijzonder in de steden, in Galilea en in de Negew. De voorbereidingen van de Arabieren zijn algemeen bekend: het was al gauw een vaststaand feit, dat de Palestijnse Arabieren de strijd tegen de Jisjoew niet konden volhouden, en niet alleen dat, maar ook dat hun verliezen aan mensen en aan materiaal veel groter zijn dan die van de Joden. Dus wendden degenen, die bij deze strijd geïnteresseerd waren, zich voor directe militaire hulp tot de Arabische buurstaten en zo kwamen duizenden Arabieren over de grenzen. En dit alles ging heel openlijk onder de ogen van de Engelse regering. Dit goed bewapende, maar nog niet opgeleide Arabische leger hield zich voorlopig hoofdzakelijk bezig met zijn organisatie en opleiding, de gesteldheid van het land te leren en de voorbereiding van een grote gezamenlijke inval. Slechts zelden werden ze tot nu toe door de Arabieren in de strijd ingeschakeld, of werden ze door de Haganah, uit strategisch oogpunt, tot strijd gedwongen.

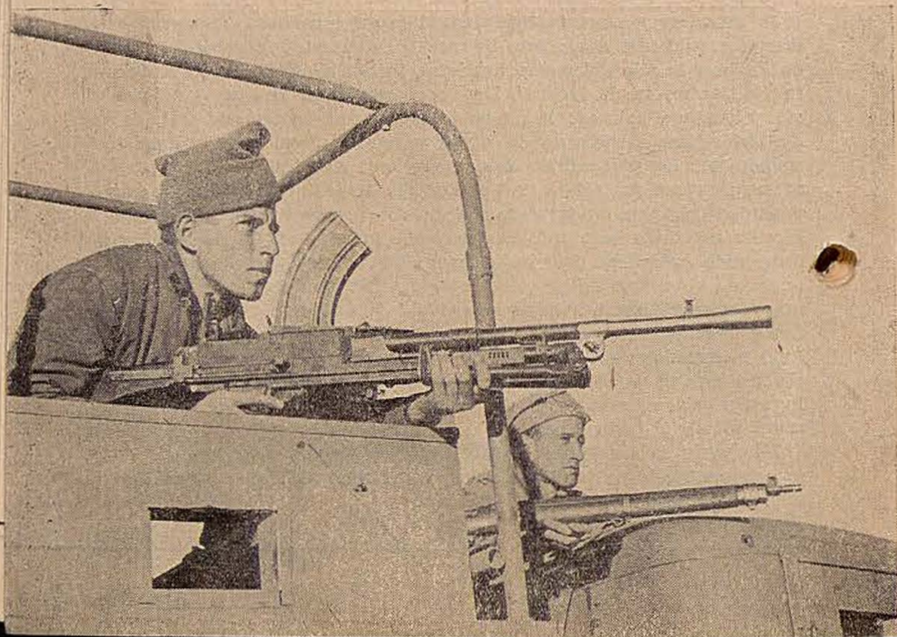
Eén ding is duidelijk, en wel, dat de Jisjoew nog grotere en zwaardere strijd te wachten staat, waar men zich momenteel met energie snel op voorbereidt.

Alle aanvallen op Joodse nederzettingen en in de steden zijn ondanks alle Engelse „neutraliteit“ afgeslagen, wel met ernstige verliezen voor ons, maar met nog grotere verliezen voor de aanvallers. Toch vecht de Haganah behalve in de directe verdediging ook in de actieve verdediging door tegenaanvallen, vergeldingsaanvallen op de bases en verzamelpunten der benden. Zulke tegenaanvallen komen dagelijks voor — na aanvallen op de Joodse verbindingswegen worden Arabische verbindingen aangevallen. Hele Arabische dorpen zijn verwoest, hele huizenblokken in de stad in de lucht gevlogen, vele bruggen vernietigd door de tegenaanvallen van de Haganah, die tot een grote verzwakking van den tegenstander leidde, waardoor de organisatie en concentrering van zijn troepen, evenals van de noodzakelijke dagelijkse levensbehoeften geweldig verzaamd werden.

De Haganah en de Joodse bevolking in zijn geheel zijn zich zeer goed van de ernst van de situatie bewust, en zien de gevaren, die nog komen. Zij laat zich niet misleiden, ondanks hun successen, hun standvastige houding en hun eervol standhouden in de „eerste ronde“ van de strijd. Het aantal strijders en het aantal opleidingskampen stijgt iedere dag, de versterkingen in stad en land zijn haast voltooid, de waterleiding in de Negew (een levenskwesie voor de nederzettingen in het Zuiden) wordt tegenwoordig door pantserauto's en vliegtuigen beter beschermd dan dat het geval was. Het oproepen van alle mannen in de weerbare leeftijd is doorgevoerd, de industrie heeft zich grotendeels reeds op de nieuwe situa-

tie kunnen omschakelen, en ook het vraagstuk van de verzorging van gewonde soldaten is in geregelde banen geleid — om kort te gaan, de Joodse bevolking van Palestina weet, dat het een oorlog moet voeren, door de uiteindelijke inzet van alle mensen en materiaal. Zij ontveinst zich ook niet, dat haar nog veel te wachten staat, o.a. één van de voornaamste vragen van deze oorlog: of de Joden genoeg kunnen nemen met te antwoorden op de Arabische aanvallen, of dat ze zelf tot de aanval moeten overgaan, om de vijand voor te zijn. Dit eist echter nog meer Joodse strijdkrachten, scholing en uitrusting, want slechts dan zullen we ook uit de „tweede ronde“ zegevierend te voorschijn komen. Deze verdedigingsoorlog, die de Joodse bevolking van Palestina is opgelegd, verplicht ons tot de inzet van het gehele Joodse volk. Voor alles natuurlijk van de Joden in Palestina, maar niet maar alleen. De oproep om zich in te zetten voor deze strijd geldt voor iedere Jood in de wereld. Deze oorlog gaat iedere Jood persoonlijk aan. En het moet iedere Jood op het ogenblik duidelijk zijn, dat dit geen onlusten zijn, zoals we ze helaas tot op heden al zo dikwijls in Palestina meegemaakt hebben. Dit is werkelijke oorlog, oorlog op leven en dood, en het is onze plicht de kracht te hebben erin te geloven en te zegevieren. We moeten winnen, want we hebben geen andere keus terwille van de toekomst van onze kinderen en van het Joodse volk.

In deze zware strijd met al zijn offers is de volledige medewerking van het gehele Joodse volk een voorwaarde voor het standhouden en het nuttig effect van onze positie. Grote volkeren zijn teniet gegaan, toen in de schoot van het volk, in de schoot van dat deel, dat de grootste offers moest geven en de grootste krachtsinspanning moest geven, niet het bewustzijn en de overtuiging leefde, dat hun zorgen, de zorgen van allen zijn, zonder uitzondering. Dit geldt in nog veel sterkere mate ons, omdat de zorgen en de offers door één deel, de Joodse bevolking van Palestina, vrijwillig op zich genomen werd voor de toekomst van het gezamenlijke Joodse volk, zoals we het de laatste vier maanden allen gezien hebben. We staan pas aan het begin van de strijd, de moeilijkheden zullen nog groeien en ook de offers zullen nog groter worden. En aan ons is het, om onze handelwijze hieraan aan te passen. Aan ons — aan het hele volk.

Hagana

Een kort overzicht van zijn geschiedenis:

Reeds bij de progroms in Rusland waren er enige Joden, die zich niet zo lieten afslachten, en die zich toen organiseerden in de wachtersorganisatie „Haschomeer”. En het was een organisatie onder dezelfde naam, die in de dagen van de tweede immigratie-golf — in de jaren 1904—1910 — de wacht in Palestina, vooral in Judea en Galilea, van de onbetrouwbare Tscherkessen overnam en daarmee de kiem legde voor de verdedigingsorganisatie „Haganah”. Vooral in de jaren voor de eerste wereldoorlog stelden deze bewakers zich aan bovenmenselijke gevaren bloot. Meestal te paard gezeten, moesten zij Joodse kolonies, in een volkomen Arabische omgeving, tegen indringers en rovers beveiligen. Velen van hen vielen in hinderlaag of bij de verdediging van de kolonies.

Ze waren de voorlopers van het Joodse muilezelcorps, dat in de eerste wereldoorlog aan de zijde der geallieerden bij de Dardanellen mee vocht.

Het Legioen.

Joseph Trumpeldor, de uit Palestina uitgewezen luitenant van het Russische leger, organiseerde in Alexandrië enige honderden uit Palestina uitgewezen jonge Joden, en onderhandelde met het Engelse opperbevel over hun inzet als Zionistisch corps achter het Palestijnse front. De Engelsen wijfelden, maar verklaarden zich tenslotte bereid, om een Joods corps op te richten, echter alleen als muilezelcorps en niet aan het Palestijnse front, maar in de Dardanellen. Jabotinsky, die zich toendertijd eveneens in Alexandrië bevond, sloeg het aanbod af. Voor hem was het legioen in de eerste plaats een politiek-demonstratieve onderneming, waarvan het door het muilezelcorps in de Dardanellen niet bereikt zou worden. Toen bewees Trumpeldor, dat hij een voorzichtige politicus en strateeg was. Hij had geen demonstratief doel voor ogen gehad, maar een zeer reëel: mee te werken aan het verslaan van de Turken. Hiermee ging zijn doelstelling dus verder dan de oorspronkelijke van de Joden in Palestina, die zich tot de verdediging van Palestina beperkte. Het enige dat telt, is de Turken te verslaan. Waar men ze verslaat, aan het Noord- of aan het Zuidfront, komt pas op de tweede plaats.

Hier begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van de verovering van het land. Trumpeldor organiseerde het „Zion-muilezelcorps”, dat onder bevel van generaal Patterson bij Gallipoli, in de

Dardanellen, vocht. Het „Zion-muilezelcorps” bestond echter niet lang. Na de opheffing ging Trumpeldor naar Londen en stond een tijdlang Jabotinsky terzijde bij zijn pogingen om in Engeland een legioen samen te stellen.

Toen Ben Gurion en Ben Zwi naar Amerika gingen, stelden zij zich zelf één taak: de oprichting van een Joods leger, voor het geval, dat Amerika in de oorlog betrokken zou worden. Inderdaad gelukte het hun een legioen samen te stellen, dat in het voorjaar van 1918 onder Engelse vlag (de Amerikanen waren niet in oorlog met de Turken) naar het Palestijnse front trok. Hier ging het natuurlijk om mensen, die aan de verovering van Palestina wilden meewerken, om dan later in het land te werken.

De kern van het legioen vormden echter de Palestijnse vrijwilligers. De vervolging van het Zionisme door de Turkse heerschappij was steeds erger geworden, het terreur-regiem van Djemal Pascha en Hassan Bey steeds drukkender, de Joodse wacht was verboden, Joods bezit vogelvrij. In het land heersten hongersnood, epidemieën, corruptie, onzekerheid, het menselijk recht van de Joden werd dagelijks met voeten getreden.

Toen in het voorjaar van 1917 de Engelsen in Judea oprukten, werden de Joodse wijken van Jaffa en Tel-Aviv op de meest onmenselijke wijze geëvacueerd. Met verlangen werden de Engelse bevrijders van het Turkse juk verwacht. De Schomrimgedachte van het vrijwilligers-legioen dook opnieuw op. Voorvechters hiervoor waren de Poale Zion, de Wachters en de studenten van het gymnasium van Jaffa. Een hevige strijd ging door de beweging, het gehele land verdeelde zich in „ja”- en „neen”-zeggers ten opzichte van het idee van een legioen. De strijd was zwaar, want het geestelijke hoofd van de „neen”-zeggers was de hoogste autoriteit van de arbeidersbeweging, de oude Gordon. Met grote heftigheid streed hij tegen de „Oorlogswaanzin”. „Wij kwamen in het land, om te werken en niet om oorlog te voeren”.

Hiertegenover stonden de jonge aanhangers der legioens-gedachte die zeiden, dat het er op aankwam in het beslissende uur niet te blijven toekijken, maar te bewijzen, dat dit land, waarom gevochten wordt, ons land worden moet. „We zijn een volk van de vrede: ons volk schreef in zijn vlag: Niet met leger en geweld, maar met de geest. Maar op het ogenblik willen we bewijzen, dat geen inspanning ons te zwaar is om het uur der verlossing dichterbij te brengen. Op het ogenblik moeten wij ons aan de oprichting van een Joods leger wijden, want het gaat om ons recht om te leven” (Elijah Golomb). Het leger en de strijd waren niet het voornaamste doel, het waren slechts middelen, om het Joodse volk de mogelijkheid tot voortzetting van zijn arbeid te verzekeren. De door allen gehaatte oorlog moest, nu hij toch eenmaal uitgebroken was en ook in en om Palestina gevoerd werd, een grote krachtsinspanning van het Joodse volk worden, dat zich er niet mee tevreden stellen mocht het land met de wapenen te veroveren, maar er aan

denken moest, het later met de arbeid van zijn handen eerst werkelijk te veroveren en in bezit te nemen.

Dit was de gedachtengang van de voorstanders van het plan voor een legioen. Op een vergadering van de Joodse bevolking van Judea, welke begin 1918 plaats vond, verklaarden de Poale Zion, de Schomrim, de studenten en een minderheid van Hapoel Hatsaier zich voor mobilisering van de eigen krachten. Van de vertegenwoordigers van de burgerlijke Joodse bevolking sloot alleen Moshe Smilansky zich bij de voorstanders aan. Zoals zij, dachten ook Ben Gurion en Ben Zwi, die in het voorjaar van 1918 aan het hoofd van het Amerikaanse Legioen naar het land terugkwamen, waaruit zij drie jaar geleden voor „altijd” verbannen waren. Zoals zij, dacht ook Trumpeldor, die na het uitbreken van de Maart-revolutie met de meeste spoed naar Rusland ging, om daar een Joodse leger samen te stellen, en na het mislukken van dit voornemen tengevolge van de weerstand der bolsjewisten, het toekomstige leger van de arbeid, de Hechaloets, organiseerde.

Tel Chaj.

Het Noorden van het land was begin 1920 (de grenzen waren nog niet getrokken) door het Franse bezettingsleger bezet, waartegen Arabische stammen in opstand kwamen. Tijdens de onlusten in Boven-Galilea kwam Trumpeldor ook naar het Noorden, zag het gevaar — en bleef. Toen de situatie steeds dreigender werd, spoedden zich een groep uit Tiberias en een groep gedemobiliseerde legionairs naar het Noorden. Intussen ontwikkelde zich onder de Joodse bevolking een levendige discussie over de vraag, hoe Boven-Galilea te behouden. Jabotinsky wilde de nederzettingen verlaten. Hij begreep niet, wat stand houden kon betekenen, wat ook de prijs die er voor betaald zou moeten worden, zou zijn. De rol van het vrijwilligerslegioen was uitgespeeld, haar politiek doel was bereikt. Nu kwam het er volgens zijn mening op aan, uit de vredesonderhandelingen zoveel mogelijk voordeel te trekken — en de oprichting van een Joodse groep in het bestaande Engelse leger te bereiken. Berl Katznelson diende hem zeer scherp van repliek in het volgende antwoord: „We weten onze weg, we zijn eerlijke mensen en geen demonstranten. We waren niet van plan te demonstren, toen we in het legioen gingen, en evenmin door onze arbeid en onze nachtelijke wacht. We willen leven en wij weten, wat ons staat te wachten, als we gaan... En we gaan, want we vervullen onze zending, omdat het om de eer en het leven van de Joodse bevolking gaat. Het gaat niet om de vraag van een stukje aarde, of een beetje Joods bezit, echter wel om de vraag van Palestina; want het opgeven en de vlucht zouden een teken zijn van onze zwakte en onze kleinheid en het enige bewijs voor het recht op ons land is hardnekkig en verwijfeld te strijden, zonder om te zien.”

Een dag daarna vond in de Waäd Hazmani (de voorloper van de

tegenwoordige Waäd Leumi) een discussie over Boven-Galilea plaats. De verdedigers van Galilea vaardigden Tabenkin af naar deze vergadering. Een deel van de vertegenwoordigers stond op het standpunt, dat Galilea behouden en er meer troepen naar toe gestuurd moesten worden. De burgerlijke vertegenwoordiging, met Jabotinsky aan het hoofd, sprak zich uit voor het verlaten van het gebied, of onthield zich van stemming. De tegenpartij antwoordde, dat zij zich niet bij een besluit, om Galilea prijs te geven, zou neerleggen. „Ik ben ook voor discipline”, zei Josef Aronowitz, „maar niet voor een discipline, die neerkomt op niets doen”. Slechts de voorzitter van de Waäd, Ussischkin, die de ernst van het ogenblik begrepen had, sloot zich bij deze groep aan. Voor een effectieve actie was het echter al te laat geworden. Een week na deze bespreking viel Trumpeldor en zijn vrienden bij Tel Chaj. Bij de Joden van Palestina bleef de gedachte aan hun hoop, hun werk en hun sterven, leven.

Tijdens de onlusten.

Voor de Joden in Palestina was voortaan de gedachte van zelfverdediging, de Haganah, de gedachte, dat men voor alles de plicht had, een normaal leven te leiden, en slechts tot verdediging van dit normale leven naar de wapens mocht grijpen, overheersend. Ze zetten deze gedachte in de praktijk om op de bloedige 1 Mei 1921, toen velen van hun beste vrienden, waaronder ook Chaim Brenner en Zwi Schatz, vielen. Ze brachten haar ook in praktijk tijdens de verdediging van de nederzettingen in het jaar 1929, in het bijzonder in de heldhaftige tegenstand door de bewoners van Hulda en Beer Tuwja, ze bewaarden haar in de koelbloedigheid van haar chauffeurs, in de kracht van de tegenstand van haar nederzettingen tijdens de onlusten in het jaar 1936. Ramath Hakowesch, dat elf aanvallen af te weren had, is een lichtend voorbeeld van deze gezindheid om stand te houden.

Tijdens de onlusten van 1936—1939 moesten ook de regeringsinstanties, vrijwillig of niet-vrijwillig, het zelfverdedigingsrecht van de Joodse bevolking erkennen. En zo werd door de regering onder de druk van de Joodse bevolking de hulp-politie opgericht, wier hoofdpogave was, om voor de verdediging van de nederzettingen te zorgen. Daarmee ontstond behalve de tot nog toe gebruikelijke vrijwillige verdedigingsdienst, die door de Joden na afloop van de werkdag uitgeoefend werd, een formatie, die alleen de wacht als arbeid beoefende. Tot deze formatie werden hoofdzakelijk Joden uit de nederzettingen aangetrokken, maar er meldten zich ook Joden uit de stad, die hun nationale plicht wilden vervullen en zich aansloten bij de hulp-politie. Deze hulp-politie bestaat heden ten dage nog, hoewel haar sterkte steeds meer door de Engelsen is ingekrompen. Gedurende de oorlog werden mannen, die niet in de algemene militaire dienst gingen, maar wel dienstplichtig waren, voor de hulp-politie opgeroepen.

Tijdens de tweede wereldoorlog.

De onlusten waren nauwelijks voorbij of de Joodse bevolking stond reeds voor de grote taak aan de strijd tegen de grootste vijand van het Joodse volk deel te nemen. Op dit ogenblik bevond Palestina en de Zionistische beweging zich in een politieke strijd met Engeland. Zoals de toenmalige leiders van Engeland, Hitler in München toegaven, zo gaf men nu ook de Arabieren, die door de fascistische landen ondersteund werden, toe in het Palestina-probleem, ten koste van het Joodse volk. Maar ondanks de verbittering tegen Engeland wegens het Witboek, dat Palestina in de toekomst als een Arabische staat verklaarde en voor de Joden, na een immigratie van 75.000 mensen, de poort voor verdere immigratie sloot, was de Zionistische beweging en de Joodse bevolking van Palestina toch volkomen bereid aan de wereldstrijd tegen Hitler deel te nemen. Door de leiders van de Zionistische beweging werd bij het begin van de oorlog het parool gegeven: „Wij vechten met Engeland tegen Hitler, alsof het Witboek niet bestond en we zetten onze strijd tegen het Witboek voort, alsof er geen oorlog was.”

Reeds bij het begin van de oorlog werd van Zionistische zijde tegenover Engeland verklaard, dat de Joden van Palestina het als hun voornaamste plicht beschouwden, de verdediging van Palestina en de aangrenzende landen op zich te nemen. Men stelde voor een Joodse divisie op te richten, waarbij zich diegenen uit de gehele wereld zouden aansluiten, die als Joden in een zelfstandige formatie wilden vechten. Dit voorstel werd door Engeland echter niet aangenomen en aan de oprichting van een Joodse divisie werd uitsluitend tegemoet gekomen, door de mobilisering van de Palestijnse Joden voor de verschillende formaties van het Engelse leger. Allereerst werd een Palestijnse pioniersgroep (bestaande uit Joden en Arabieren) opgericht. Over het algemeen was de bedoeling van de Engelse regering, gemengde Palestijnse formaties samen te stellen, die vooral als „Hulptroepen” van het Engelse leger moesten dienen. Vanaf de dag echter, dat de Joodse bevolking van Palestina tot mobilisering van zijn jongens besloten had, wilde men van twee elementaire eisen niet afzien: de oprichting van gesloten Joodse formaties, die als Joodse eenheden zouden moeten optreden, en de oprichting van Palestijns-Joodse gevechtstroepen.

Om beide eisen werd een lange strijd met de Engelse militaire instanties gevoerd. De Joodse soldaten uit Palestina stonden erop, in tegenstelling tot de Joodse soldaten uit andere landen, die een nationaal karakter als gesloten troep niet konden bewaren, als

Joodse soldaten onder een Joodse vlag op te treden. Wat betreft het vormen van volkomen Joodse formaties werd veel bereikt; een Joodse gevechtsgroep kon echter eerst na vele pogingen van de Zionistische leiders en na vele tegenslagen tot stand komen: De Joodse Brigade, die in September 1944 gevormd werd en die nog naar het front gestuurd werd.

De mobilisatie in Palestina werd nu — geheel vrijwillig — doorgevoerd. Ondanks de tegenwerking van de Engelse overheid, die zich dikwijls vijandig gedroeg, slaagde de bevolking van Palestina erin, ongeveer 30.000 Joodse mannen en vrouwen in de militaire dienst in te schakelen.

De Joodse soldaten uit Palestina, die gemobiliseerd werden voor de meest verschillende militaire formaties, bewezen, dat de Jood in dapperheid niet onder doet voor soldaten uit andere landen. Zij vochten, als de enige gesloten Joodse formatie tegen de grootste vijand van het Joodse volk, en het was hen, hoewel laat, vergund als man tegen man tegenover het fascistische monster te staan. Het gelukte hen, als eerste, de na de slachting overgebleven Europese Joden te ontmoeten. Zij waren de eersten, die hun arme broeders hulp en troost brachten en hen overal de helpende hand boden. In de geschiedenis van de grootste ellende van het Joodse volk, zal deze verdienste van de soldaten uit Palestina nooit vergeten worden.

Voor enige maanden, toen het delingsplan aanvaard werd, begonnen de Arabieren, aangewakkerd door een kleine kliek rondom de Moefti en geholpen door duizenden uit Syrië en Irak, hun aanvallen op de Joden. Hun voornaamste doelen waren het vernietigen van geïsoleerde Joodse nederzettingen en het afsnijden van de belangrijkste verkeersaders. Direct na het begin van de vijandelijkheden, werd door de Haganah de mobilisatie afgekondigd, eerst voor de leeftijd van 17—25 jaar en later uitgebreid tot 35 jaar. Duizenden werken overdag en staan 's nachts op wacht, zowel in de stad als op het platteland.

Vele moeilijkheden overwonnen we reeds, velen van onze dierbaarsten verloren we, maar de Arabieren bereikten nergens de hun gestelde doelen. De taak, waarvoor de Haganah zich nu geplaatst ziet, is ontegenzeggelijk veel groter dan ooit tevoren. Laten de Joden in heel de wereld begrijpen, waar nu hun plaats is! !

Vergeldingsactie

Een vriend, die op verlof was, vertelde mij:

Na een aanval op de Kibboets, die afgeslagen werd en waarbij we één dode verloren, besloten wij tot vergelding. Er vergingen enige dagen, gedurende welke het leven zijn gewone gang ging, tot de groepscommandant en al de „groten" kwamen en zich in hun hoofdkwartier opsloten. We merkten, dat er iets uitgebroed werd en de vermoedens werden versterkt, toen ons verboden werd ze te storen en toen we zagen dat alle onderofficieren binnen geroepen werden.

De volgende middag nam Arníe, een van de officieren, 6 mensen en verdween er mee. Tegen de avond werden we allen bijeen geroepen, landkaarten werden gebracht en de de leider begon ons het plan van de actie te verklaren. De actie zou een vergeldingsactie zijn, uitgevoerd op het dorp, dat de Arabische benden als hun uitgangsbasis gebruikten en het doel was de Arabische leider te doden en verschillende huizen, die tot basis dienden, te verwoesten. Iedere sectie kreeg een bepaald werk toegewezen. Daarna wist ieder persoon wat hij op elk ogenblik tijdens de actie te doen had. Het moest een bliksemsnelle commando-raid worden: het dorp binnendringen, de toegang versperren om eventuele hulp onschadelijk te maken, de huizen veroveren de kinderen en vrouwen te verwijderen, de huizen, een café, waar ze zich vaak verzamelden en een benzinstation opblazen, terugtrekken en de terugtocht verzekeren.

Elke officier werd door de commandant ondervraagd, om er zeker van te zijn, dat hij zijn taak begrepen had. Verder werd ons gezegd, dat de actie gevoerd werd in verband met de groep, die reeds vertrokken was om het huis, dat de bende tot basis diende, op te blazen.

Bij het begin van de nacht vertrokken wij, opgewekt en vol goede moed, bewapend met geweren, „submachine guns", revolvers, handgranaten, en de groep, die belast was met het opblazen der huizen, droeg de explosiestoffen. Er werd bijzondere waakzaamheid in acht genomen. Vanwege vijandelijke benden, die misschien in de buurt rond zwierven, hadden we niet van tevoren het terrein kunnen verkennen en we moesten geheel volgens de kaarten en het geheugen werken.

Het was een zeer donkere nacht en we konden ons slechts richten naar de sterren. Vanuit de verte hoorden wij het geblaf van een hond, dat beantwoord werd door het klagelijke, langgerekte gehuil van een jakhals.

We verwijderden ons van de Kibboets en daalden snel in de Wadi af. Een zachte wind streefde ons gezicht. De lichtjes van de Kibboets vermengden zich met het flikkerende licht der sterren en verdwenen. Vlug en stil gingen we voorwaarts, terwijl de verkenner van voren en opzij onze flanken dekten. We voelden in ons de spanning, die het gevaar met zich mee brengt, opkomen. Weliswaar hadden we de vuurdoop reeds ondergaan, doch we wisten zeer goed, dat dit een gewaagde onderneming was. Op de plaats, waar een weg de Wadi kruiste verbreedde deze zich tot een dal. Behoedzaam staken we de weg over en sloegen rechts af, terwijl de typische reuk van een Arabisch dorp ons van verre tegemoet kwam. Vaak wachtende en in stilte luisterend ging onze groep niettemin vlug vooruit. We naderden het dorp. Voor ons zagen we de steile wand van de Wadi oprijzen. Daarboven liep een weg, en aan de andere kant van de weg was het dorp gelegen.

We wisten, dat we op een open ruimte uit zouden komen, waar zich het café en het benzinstation bevonden, terwijl links het huis van de bendeleider en andere huizen gelegen waren.

We versnelden onze pas om precies op tijd aan te komen en de bende te verrassen. Toen we echter nog enkele honderden meters van het dorp verwijderd waren hoorden we een geweldige ontploffing. De echo rolde door de Wadi. We begrepen, dat de tweede ploeg zijn taak uitgevoerd had, maar we begrepen tevens, dat de vijand nu ontwaakt en gewaarschuwd was en het verrassingsmoment voorbij was. Op handen en voeten bestegen we het steile paadje naar boven, gedeeltelijk steunend op onze geweren. Boven aangekomen bemerkten we, dat we ons honderd meter te ver naar links van de afgesproken plaats bevonden en tevens zagen onze verkenner gewapende Arabieren.

Het was een moeilijk ogenblik, maar de commandant moest een besluit nemen: of het oorspronkelijke plan uitvoeren, of terugkeren. Na een korte beraadslaging onder de officieren werd besloten de actie voort te zetten.

Tegenover ons was het huis van de bendeleider. Onze officieren deelden ons de gewijzigde bevelen mede, gewijzigd in verband met de veranderde omstandigheden.

Onder bescherming van geweervuur zouden de stoottroepen het huis benaderen en opblazen. Een ander groepje zou zich naar het café begeven om daar zijn taak ten uitvoer te brengen. De commandant sprak met een kalme, ons zekerheid gevende stem.

Terwijl een salvo van geweervuur afgegeven werd en handgranaten gegooid werden, stormden we voorwaarts. Door de vensters der huizen werden we beschoten, maar onze submachineguns namen de vensters onder vuur. Het vuren uit de vensters werd tot zwijgen gebracht door met geoeffende hand afgegeven salvos, of door een handgranaat.

De ploeg, die zich kruipend naar het café en benzinstation voorwaarts bewoog, werd van daar zwaar beschoten, en moest

door zwaarder vuren van onze kant naar deze richting gedekt worden om verder vooruit te kunnen komen.

Toen beval de commandant met een rustige stem, die boven het geweervuur uitklonk: „Groep X, terugkeren.” De groep keerde terug en sloot zich bij ons aan. De enige mogelijkheid die we nu hadden, was onder zware dekking van geweervuur het huis van de leider op te blazen. De stoottroepen gingen voorwaarts en plaatsten de explosieve lading. Toen het teken tot de ontploffing en de daarop volgende terugtocht gegeven werd, gooiden we handgranaten en sprongen terug de wadi in, terwijl het donderen der ontploffing ons verdoofde en de stenen en puin uit de lucht op en om ons neervielen.

Terwijl we in de Wadi afdaalden liepen we het gevaar door een machinegeweer beschoten en/of door handgranaten bestookt te worden. Doch de vijand was verdoofd en we verdwenen in de nacht.

Plotseling werd door een van ons om hulp geroepen. Een der chaweriem was tijdens de terugtocht door twee kogels in de hand gewond en was gevallen. Hij werd verbonden door de man van het Mageen David Adom. Hij was bewusteloos en ademde zwaar. We maakten een baar van geweren volgens de instructies van de man van het Mageen David Adom en legden hem daarop. Hij kwam weer bij maar elke beweging veroorzaakte hem hevige pijnen, en hij leed zeer.

Gehinderd door de baar zouden we ons slechts tergend langzaam kunnen terugtrekken. Het dragen van de baar over het slingerende, met rotsblokken bezaaide paadje, waarbij elke overbodige beweging vermeden moest worden, was ontzettend zwaar. De dragers werden vaak afgelost, doch niettemin werden we vlug vermoeid.

De terugtocht duurde uren. We zonden een groepje naar de Kibboets om een behoorlijke baar te halen, en toen die kwam ging het wat sneller.

De officieren zorgden voor de veiligheid en verdeelden de taak van het dragen der baar.

Uitgeput bereikten we eindelijk de Kibboets, waar de gewonde deskundige hulp kreeg.

Het grootste deel van de actie was succesvol uitgevoerd. De volgende dag vernamen wij, dat de benedeider tijdens de aanval gedood was. Vol vertrouwen en goede moed zullen we voortgaan ons te oefenen om, zo nodig, deze opdrachten te herhalen.

Daarmede nam hij van mij afscheid om na enige dagen op zijn post terug te keren.

00 549

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

APELDOORN, 28 April

19 48

Telefoon K 6760-4041

No. 245

GEHEIM.

Volgno. OPGELEG.

30. APR. 1948

A 34453

Antwoord op schrijven van:

20-4-1948, no. 33120

Bijlagen:

Onderwerp: Inlichtingen omtrent

Mr. M.C. Lezer, won. te Apeldoorn.

Met betrekking tot Uw terzijde vermelde brief heb ik de eer U te berichten, dat met de daarin genoemde Dr. Max Lezer, zeer waarschijnlijk wordt bedoeld Mr. Meijer X Coenraad Lezer, geboren te Assen, 14 Maart 1910, wonende te Apeldoorn, Zutphensestraat no. 106.

Voornoemde Lezer, die van origine de Nederlandse nationaliteit bezat, is op 7-2-1939 van Haarlem vertrokken naar Palestina. Aldaar heeft hij door naturalisatie op 26-9-1941 de Palestijnse nationaliteit bekomen.

Lezer werd op 20-4-1948 in het bevolkingsregister dezer gemeente ingeschreven komende van Palestina.

Hij treedt alhier op als directeur van de Stichting 500 joodse kinderen, zijnde een stichting die ten doel heeft joodse kinderen, uitsluitend vreemdelingen, die geen familieleden meer hebben, op te leiden tot volwaardige personen. Deze kinderen zullen na een verblijf van ongeveer 3 jaar hier te lande emigreren naar Palestina.

Volgens bekomen inlichtingen spreekt Lezer meer genoemd wel eens op openbare vergaderingen van de Nederlandse Zionistenbond. Op dergelijke vergaderingen voert hij in het bijzonder het woord over Palestina en dan meer in het bijzonder over onderwerpen de sociologie betreffende.

Voor zover bekend bemoeit Lezer zich overigens niet met de politiek, althans is zulks dezerzijds niet kunnen blijken.

FEB.

De commissaris van politie

J. S. de Jong
(J.S. de Jong.)

AAN DEN HEER Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

38453
B. 33120

VII. RD.3

UITGEBOKT

GEHEIM

OPGELEGD
20 April

8.

Mr. Max Lezer.

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat op een te Amsterdam gehouden openbare vergadering van de Nederlandse Zionistenbond o.a. het woord werd gevoerd door Dr. Max Lezer, waarschijnlijk verblijvende te Apeldoorn op het adres Zutphensestraat 106.

Ik moge U verzoeken mij wel in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens betreffende genoemde Dr. M. Lezer.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Commissaris
van Politie
te APELDOORN.

L. I. van Laere.

POLITIE TE AMSTERDAM
Bur. HOOFD-COMMISSARIS
... INLICHTINGENDIENST.

Nr. I.D. 10822^a-24-'47

Amsterdam 10 April 1948.

Uw brief: 25628

BUREAU B

14-4-48

Onderwerp: Nederl. Zionistenbond.

GEHEIN.

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in het hierboven aangehaalde schrijven, dd 20 December 1947, wordt U het volgende bericht:

De personalia en verder van belang zijnde gegevens, betreffende de sprekers op de openbare vergadering, gehouden door de Nederlandse Zionistenbond te Amsterdam, op 2 December 1947, verslag I.D. Amsterdam nr. 10822-24-'47, dd 3 December 1947, (voorzover bekend geworden) zijn als volgt:

Alphabetische volgorde.

- 1 Jacob van AMERONGEN, geboren te Amsterdam, 3 October 1913, diamantfabrikant, Nederlandse Nationaliteit, Israëliet, wonende Sarphatistraat 81/111, te Amsterdam. In 1946 was hij voorzitter van de Nederlandse Zionistenbond. Geen politieke uitingen bekend.

.....

- 2 Abraham de JONG, geboren te Rotterdam, 18 Mei 1913, leraar Hebreeuws, Nederlandse Nationaliteit, Israëliet, wonende Botticellistraat 24 hs. te Amsterdam.

Omtrent de JONG wordt verwezen naar de beantwoording van Uw brief C.15058 dd 17 Mei 1947, onder nummer I.D. 3687-'47, dd 11 Juli 1947.

.....

- 3 Salomon KLEERKOPER, geboren te Amsterdam, 18 November 1893, accountant, Nederlandse Nationaliteit, Israëliet, wonende Olympiastraat 7 hs. te Amsterdam. KLEERKOPER was in 1946 bestuurslid van de Nederlandse Zionistenbond. Op 30 April 1947 sprak hij op een vergadering van het Verbond van Palestina-pioniers. Politieke gezindheid onbekend.

.....

- 4 Mr. Max LEZER, In het Bevolkingsregister te Amsterdam staat hij niet ingeschreven. Vermoedelijk verblijft hij te Apeldoorn op het adres: Zutphensestraat 106. Omtrent LEZER wordt verwezen naar het bovengenoemde verslag.

.....

- 5 Aron SCHUSTER, geboren te Amsterdam, 8 Augustus 1907, rabbijn Nederlandse Israëlietische Hoofdsynagoge, wonende Heinezestraat 3 hs. te Amsterdam.

SCHUSTER is in 1933 genaturaliseerd. Geen politieke
uitingen bekend.

.....

De naam van de afgevaardigde van de Zionistische Jeugd
is niet bekend geworden.

De hierboven genoemde personen komen niet voor in de
kartotheek van de F.R.A., te Amsterdam. Voorzover zij voor-
komen in de Politie-administratie staan de gegevens ach-
ter hun namen vermeld.

.....

Verzonden aan Hfd. C.V.D. Haag

B.2

D BOND NED FABR - BORRECE

GEHEIM.

No. 69/48

Wekoverzicht.

15 MRT 1948

BUREAU B

11-3-48

Vrijmo.

ORGEED

10 MRZ 1948

31030

KORT VERSLAG VAN EEN OP ZONDAG 7 MAART 1948 TE GRONINGEN GEHOUDEN
PALESTINA FILM AVOND IN HET GEBOUW DE GRONINGER SPROAK DOOR DE AF-
DELING NEDERLANDSE ZIONISTEN BOND EN HET JOODS NATIONAAL FONDS.

Aanwezig waren ongeveer 60 personen, waarvan ongeveer de helft vrouwen. De meeste aanwezigen waren joden. Voor het toneel was een doek aangebracht met het opschrift "Een Joodse Staat eist Joodse grond". In de zaal was verder geen versiering aangebracht.

Volgens de aankondiging zou de leiding van de avond berusten bij de Heer Theo LEVIE uit Jerusalem, doch bij de opening bleek deze door ziekte niet aanwezig te zijn en werd de leiding overgenomen door de heer TOBIAS VAN BLANKENSTEIN, geboren te Schiedam 5 Mei 1916, verftechniker, wonende te Groningen, van Starckenborghstraat 14/a. Deze heette in zijn openingswoord de aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder de spreker van deze avond de heer S. B. LEWERTOFF uit Jerusalem.

Nadat eerst een smalfilm over Palestina was gedraaid, waaruit men kon zien met hoeveel en welke moeilijkheden de joodse pioniers aldaar in de beginne te kampen hadden gehad,

Hierna sprak de Heer S.B. LEWERTOFF, bovengenoemd, welke spreker praktisch niet te verstaan was, daar hij zijn rede aanvankelijk in het Hebreeuws hield. Toen hij later overgang naar de Duitse taal werd dit veel gemakkelijker. Hij memoreerde onder anderen de moeilijkheden die de Joden reeds ondervonden hadden en nog steeds ondervonden, thans weer in Palestina. Hij deelde verder mede, dat het Joods Nationaal Fonds veel geld nodig was voor Palestina en dat het bedrag hetwelk daarvoor door Nederland bijeen moest worden gebracht, vastgesteld was op een bedrag van F.200.000.-. Hij hoopte dat de aanwezige joden en niet joden zouden medewerken om dit bedrag bijeen te brengen opdat verder gewerkt kon worden aan de verwezelijking der uitgestippelde plannen in Palestina. Hierdoor zou niet de tegenwoordige bewoner van Palestina daarvan reeds de vruchten plukken, doch veeleer de kinderen van dezen en van de vele personen die men nog in Palestina hoopte op te nemen. Na zijn rede, waarin hij de politiek niet besproken had, kreeg hij van de aanwezigen een hartelijk applaus.

Hierna werd een korte pauze gehouden, waarna nogmaals een film over Palestina werd gedraaid.

Te ongeveer 23 uur werd de avond door de voorzitter gesloten.

Het geheel had een zeer ordelijk verloop. De zaal was voor ongeveer 2/3 gedeelte gevuld.

Groningen 8 Maart 1948.

POLITIE AMSTERDAM
Bureau: Hoofdcommissaris.
INLICHTINGDIENST.

00529
Wekoverzicht.

12 MRI 1948

OPGELEESD Volgens

5. MRZ. 1948

ACD/30689

No. 1706-24-1948.

Amsterdam 2 Maart 1948.

GEHEIM.

BUREAU B

8.3.48

Verslag van een meeting gehouden op Maandag 1 Maart 1948 te 20 uur in de grote zaal van Krasnapolsky te Amsterdam, door de Nederlandse Zionistenbond.

Deze bijeenkomst was aangekondigd in diverse dagbladen. Zij was voor een ieder vrij toegankelijk. De toeloop was zeer ordelijk. In en voor het gebouw werd niet gecolporteerd. Wel werden in de zaal steuncertificaten (recht gevende op 25 m2 grond in Palestina) aangeboden tegen een bedrag van f.5.- per stuk. In de zaal waren diverse aanplakbiljetten aangebracht welke, gedeeltelijk in Hebreeuws letterschrift de aanwezigen opwekte tot steun aan de Zionistische beweging en tot aankoop van voornoemde certificaten zomede opschriften als: "Joods grondbezit aan de Joden". Achter het podium was de blauw-gele vlag met de twee driehoeken gespannen.

De bijeenkomst werd bijgewoond door circa 1000 personen, waarvan ongeveer de helft mannen waren. De meesten behoorden kennelijk tot de goeode stand, en kennelijk Joden.

Als sprekers waren aangekondigd en traden op:
✓ X Jacob SOETENDORP, geboren te Amsterdam, 5 Juli 1914, wo-nende: Mui-
derstraat 4 te Amsterdam,

✓ X J. VOET,
✓ X dr. J. MEIJER.

Nadere gegevens betreffende de laatste sprekers zijn nog onbekend. Als te bespreken onderwerp was opgegeven: "Wat gebeurt er met Palestina".

Te ongeveer 20,20 uur werd de bijeenkomst door een onbekend gebleven persoon geopend. Deze persoon herinnerde aan de vorige bijeenkomst welke gehouden werd onder vreugdevoller vooruitzichten, terwijl deze bijeenkomst eigenlijk in het teken van de rouw zou moeten staan. Maar niettegenstaande dit alles, zal het Joodse Palestina niet onder gaan. Mits wij allen ook trouw blijven, zeide spreker. Vervolgens gaf hij het woord aan Soetendorp, voornoemd.

Deze spreker begon met een gedeelte te citeren uit een artikel van zijn hand, geschreven ongeveer een jaar geleden te Jeruzalem onder de titel "Dolkstoot in de rug" en gezonden aan verschillende dagbladen in het westen en door deze pers geweigerd. Vele doden, zegt spreker, zijn reeds in Palestina gevallen, sedert de verdeling door de Verenigde Naties. En bij deze verdeling hebben de Joden toegewezen gekregen, niet hetgeen waarop zij krachtens hun historie recht hadden, nog minder dan waarop zij gehoopt hadden, doch zij zouden er tevreden geweest zijn. Zij rekenden er nu op onderdak te kunnen geven aan de vele Joden, ongeveer 1 miljoen, welke nu als vogelvrijen onder de Arabieren rondzwerven.

Zelfs nog onder toezicht van de mandataris. Wij hoopten de 500.000 Joden te kunnen helpen welke nu nog in een bepaalde staat rondzwerven met een Jodenteken, benevens de massa Joden welke nog in centraal Europa in de kampen vertoeven. De Engelse regering was het met de verdeling van Palestina niet eens. En mede daardoor is er sedert dien veel gebeurd. De Jewish Agency stelde een goede verdeling voor, welk voorstel tegenstand ondervond van de Arabieren, ofschoon dit plan ook hun voordeel was. Zij werden echter opgehitst door hun leider van buiten. De Britse Minister van Buitenlandse zaken heeft nog kort geleden gezegd dat hij goede relaties met de Arabieren wilde onderhouden. Anderzijds wordt door de Engelsen beweerd dat zij van de meest bekende begrippen onkundig zijn en dat Engeland in geen geval wapens levert aan de Arabische troepen in Palestina. Echter, volgens ooggetuigenverhalen, passeren grote karavanen met wapens en dergelijke, geholpen door de Engelse militaire posten, de Palestijnse grenzen. Zeker, Engeland houdt zich neutraal. Dit betekent dat de Joden niet geholpen worden, zelfs dat hun wapens, zo mogelijk in beslag genomen worden, waarbij het zelfs is voorgekomen dat een Engels officier een lid van de Haganah toevoegde: "Ik veracht je, volk". Maar ondanks deze neutraliteit is Engeland van mening dat de beslissing van de V.N. foutief is. Spreker beschrijft vervolgens verschillende incidenten, waaronder beschieting van Joodse karavanen door Engelsen (troepen van het Trans Jordanische Legioen, waarbij hij de nadruk legt op het feit dat door de officiële instanties de Engelse officieren en soldaten bewust leugens worden verteld aangaande het Palestina probleem. Spreker hekelt fel Engeland en de door haar gevoerde politiek. Engeland, zegt spreker, durft nu te beweren dat zij ernstig veronrust is door het toenemend aantal aanslagen, waarbij mannen, vrouwen en kinderen als slachtoffer vallen. Het Engelse volk echter begaat in deze kwestie zelf de grootste misdaad (applaus), zo als het nu staat leeft het Joodse volk op feitelijke voet van oorlog met Engeland. Echter, de Joden staan onder controle en ontvangen geen wapens, ondanks het feit dat zij de verdelingsbeslissing van de U.N.O. verdedigen, terwijl de Arabieren, die zich tegen deze verdeling gewapend verzetten, langs allerlei wegen van wapens voorzien worden. En Engeland weet van niets wanneer grote groepen van haar soldaten steeds weer de wapens kwijt zijn, welke wapens later gevonden worden bij Arabische troepen, zelfs wapens welke door de Engelsen van de Haganah in beslag genomen zijn. Nu gaat Engeland weer een nieuwe stunt opvoeren. Haar beschuldiging is nu dat alle Joden welke Palestina pogen binnen te komen, communisten zijn. Tevens waarschuwt zij Amerika, "Pas op, wanneer jullie de Joden steunen trekken de Arabieren de olieconcessie in. Bij onderzoek is het eerste deel van de beschuldiging onjuist gebleken, terwijl men in Amerika nog steeds niets gehoord heeft van de te nemen maatregelen door de Arabieren. In deze en in anderen dingen doet de Engelse propaganda niets voor de Duitse van tijdens de oorlog onder. Engeland zegt: "Alleen de Joden zelf zullen geloven dat de aanslag in de Ben Jehoea-straat te Jeruzalem door de Engelsen zelf in elkaar gezet is". Welnu zegt spreker, ik ben maar een Jood en ik geloof het. Neen ik voor mij, weet het zeker. Engeland ontketent een terreur in Palestina met oude S.E.s en de Groot Moefiti aan het hoofd. Dit is "De dolkstoot in de rug".

Te 21,15 werd deze rede beëindigd, waarna het woord gevoerd werd door J. Voet.

Deze spreker begon met een telegram van de Jewish Agencies te

in Palestina, gericht aan de Zionisten in Nederland, voor te lezen. Vervolgens zeide hij dat besluit van de V.N. van 29 November 1947 inhield een minimum voor de Joodse gemeenschap.

Er is verschil tussen de vorige en deze wereldoorlog, zegt spreker. De vorige oorlog werd begonnen met een illusie en geëindigd met een illusie, waarop de Volkenbond is gebouwd. Echter al spoedig bleek dat ook de Volkenbond een illusie was, een onmachtig lichaam, tot spoedig sterven gedoemd. Deze wereldoorlog werd begonnen zonder een illusie en geëindigd zonder illusie. En op de realiteit werd nu de UNO opgericht, welke een gelijk recht voor alle staten van de wereld zou verzekeren. En nu zal het moeten blijken of de UNO bestaansmogelijkheden heeft. Het moet nu blijken of zij de door haar genomen beslissingen ook zal en kan handhaven. Haar besluit betreffende de verdeling van Palestina wordt nu door een kleine staat met voeten getreden en wat zal zij nu doen. Haar bestaan staat nu op het spel. Het moet gezegd worden, de Joden hebben de voor de oorlog aan hun geboden kansen niet benut en daarom werden zij door de Engelsen onder de voet gelopen. Later was de tijd voor de Joden voorbij, doch dit falen is de oorzaak geweest dat duizenden Joden nog in Europa waren tijdens de tweede wereldoorlog en in deze oorlog zijn omgekomen. En na de oorlog kregen wij vele commissies om het Joodse vraagstuk onder de ogen te zien. En de rapporten van de commissies werden terzijde gelegd. De Joden verloren het vertrouwen. Maar een der rapporten heeft toch eindelijk geleid tot het besluit van de UNO. Dit was een groots moment. Doch ook nu dreigt deze beslissing zonder meer opzij gelegd te worden. Want wat is het geval: De V.N. hebben geen machtsapparaat om haar wil door te zetten en een kleine staat (Trans Jordanie) lapt het besluit aan haar laars. Deze kleine staat zou dit niet doen, als zij niet zeker wist een machtiger staat achter zich te hebben en deze staat is Engeland. Engeland, die gehavend uit de oorlog is gekomen zet nu alles om alles om nog een gedeelte van haar wereldmacht te behouden of te bevestigen. Wat zal Amerika nu doen. Daar zijn ongeveer 5.000.000 Joden, welke daar feitelijk sleutelposities bezetten. Zij kunnen de balans van de komende Presidentsverkiezing laten omslaan. Daarom is het antwoord, dat Amerika gaf zo nietszeggend, het kan alle kanten uit. Men durft daar geen definitieve uitspraak te doen. Door Rusland is nog geen antwoord gegeven. Doch ook dit zal wel nietszeggend zijn. Bovendien heeft dit antwoord toch geen waarde aan gezien het in Rusland mogelijk is op maandag dit te zeggen en op dinsdag het tegenovergestelde. En Engeland? Engeland wil "Non Interventie". Hoe gevaarlijk deze infame huichelarij van Non Interventie is, hebben we gezien in Spanje. Doch deze houding van Engeland is, gezien hetgeen momenteel plaatsvindt, volkomen begrijpelijk. Maar als de UNO nu geen expeditieleger zendt, teneinde de door haar genomen beslissingen te bekrachtigen, dan is de UNO waarde-loos gebleken en zal ze sterven. Maar misschien willen de grote mogendheden zulks wel, in stede van, zoals nu, hun politieke was te drogen te hangen in het gezicht van de wereld-publieke belangstelling. Het kan dus zijn dat de UNO niets doet. Het kan ook zijn dat de UNO van oordeel is dat de door haar genomen beslissing bindend is, doch door haar niet bekrachtigd wordt, een soort platonische liefde. En het kan ook zijn dat de UNO Palestina uitlevert aan een Arabische staat.

Echter, hoe het gaat en wat er gebeurt, in Palestina zal een Joodse staat bestaan. De voorposten van de Haganah kunnen vallen. Haar ge-

bied kan ineens chrompelen, maar de kern van de Hagenah zal blijven bestaan en deze zal weer uitgroeien. En wij, wij moeten helpen, door woorden en door daden. Door woorden, door zoveel als mogelijk is invloed op de Regering uit te oefenen en door daden, door zoveel als mogelijk is en zelfs meer, financieel te steunen. Wij zijn de steuntroepen waarop zij moeten kunnen bouwen.

Te 21,45 werd deze rede beëindigd, waarna het woord gevoerd werd door de heer dr. J. Meijer.

Deze spreker betoogde dat de Joden in Nederland en overal inzicht moeten hebben in de eigen structuur. Het is al 350 jaar geleden dat de eerste Joden ons land binnenkwamen, op dezelfde manier als zij er nu uitgaan. Zwervende over de grenzen, vluchtende voor de progroms. Voor de Joden bestaat geen politiek begrip maar een zuiver Joods begrip. Door de geschiedenis bleef de Jood, Jood, ondanks alles. Al zijn wij naar buiten geschonden, laten wij naar binnen een zijn. Ontmoedigt niet, wij hebben veel verloren, doch ons hart en onze ziel blijven bestaan, opdat onze stem worde gehoord in het land en in de stad waar David koning was.

Deze vurig uitgesproken rede was eigenlijk een uitgebreide geloofsbelijdenis en was doorspekt met Hebreeuwse woorden. De spreker ontving een geweldig applaus.

Te ongeveer 22 uur werd door de in de aanhef van dit verslag bedoelde persoon een kort slotwoord gesproken, waarbij hij een vergelijking maakte tussen de uittocht uit Egypte met de ondergang van de Pharao en de toestand van heden. En, zegt spreker, het Pharaobekken ligt er nog en is nog open. De Joden zullen doortrekken en zij zullen eens een groot volk vormen, wanneer het Britsch Imperium reeds tot het verleden behoort. Onze blauw-gele vlag zij ons symbool.

Vervolgens las hij een motie voor, waarin de Nederlandse Zionistenbond zijn instemming betuigde met de verdeling van Palestina door de V.N., haar leedwezen uitdrukte over de houding van Engeland, de nadruk legde op de plicht van de V.N. om de uitvoering van haar besluit te verzekeren en een beroep doet op de V.N. om een internationale legermacht te zenden naar Palestina. Deze motie werd met een stormachtig applaus aangenomen. Daarna werd door de aanwezigen een vermoedelijk Joods-Godsdienstig lied gezongen, waarna de bijeenkomst te 22,25 werd gesloten.

De bijeenkomst ging rustig uiteen. Bij het verlaten der zaal werd met gesloten bussen gecollecteerd.

Verzonden aan: Hfd. C.V., D. Haag.
P.G. Amsterdam.
B.M. Amsterdam.
H.C. Amsterdam.

B-G-5.

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau HOOFDCOMMISSARIS
- INLICHTINGDIENST -

Nr. I.D. 11687-24-47

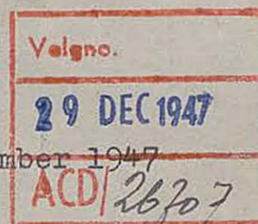
Uw brief:

Onderwerp: Zionisme

Bijlagen: zes (gemarkt 1, 2, 3a, 3b, 3c en 3d.).

GEHEIM.

Amsterdam, 22 December 1947

BUREAU B

31-12-47

Ter aanvulling van c.q. verbetering in het documentatie-materiaal betreffende het Zionisme, wordt hierbij toegezonden een exemplaar van het "jaarverslag met bijlagen van het Bondsbestuur van de Ned. Zionistenbond", gemerkt: Bijlage 1.

Bij nadere bestudering van dit boekwerkje is het zeker mogelijk een meer gedetailleerd overzicht samen te stellen omtrent het Nederlands Zionisme, haar activiteiten, bestuurders, financiële basis, verwante of aangesloten organisaties, buitenlandse contacten, e.d.

Op toezending van een afschrift van een dergelijk, eventueel aangevuld, overzicht, wordt ook dezerzijds prijs gesteld, temeer, daar een groot gedeelte van de Nederlandse Joden in Amsterdam woonachtig is.

Zoals uit de bladzijden 8, 9 en 11 van het Jaarverslag blijkt, zal op 24 en 25 December a.s. de eenenveertigste algemene vergadering van de Nederlandse Zionistenbond worden gehouden in het Minervapaviljoen te Amsterdam. Uiteraard zijn dan bestuursmutaties te verwachten, doch het mag als zeker worden aangenomen, dat in een der eerstvolgende nummers van het officieel orgaan der meerbedoelde vereniging "De Joodse Wachter", daaromtrent mededelingen zullen worden gedaan, zodat een abonnement op dat orgaan mogelijk gewenst is; dezerzijds wordt niet beschikt over de betreffende informatiebron.

Hoewel verschillende uitdrukkingen in het toegezonden jaarverslag in de Hebreeuwse taal zijn gesteld en daardoor aanvankelijk niet volkomen begrijpelijk zijn, wordt een en ander bij latere combinaties wel duidelijker. Een uitzondering mag worden gemaakt voor hetgeen onderaan bladzijde 25 staat vermeld, waarbij het woord "hachsjarah" betekent: in opleiding voor uitzending naar Palestina".

Als bijlage 2 gaat bij dit schrijven een afschrift van de belangrijkste artikelen der Statuten van de Nederlandse Zionistenbond, zoals deze in 1937 werden goedgekeurd en die ook nu nog van kracht zijn.

Vervolgens geven de bijlagen 3a en 3b fotocopieën van brieven aan de Rijksvreemdelingendienst en van de Procureur-Generaal te Amsterdam, betreffende het te houden internationaal congres van Zionisten-Revisionisten. Een afschrift van het dezerzijds daarop samengestelde rapport is onder bijlage 3c toegevoegd, terwijl ook een foto-copie, gemerkt met bijlage 3d, is bijgesloten, weergevende enige opnamen uit de opleidingskampen voor Joodse pioniers, zoals die onder auspiciën van de Revisionisten werden en nog worden georganiseerd.

Aan

Nogmaals mag de verwachting worden uitgesproken, dat, wanneer de dezerzijds verzamelde gegevens kunnen worden gecompleteerd, het resultaat daarvan gaarne tegemoet wordt gezien.

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage.

M.-2

*Dit is een reactie perssch. Raad van Middelste
inwilligen. BII*

lijf 26 707

Afschrift

Bijvoegsel tot de Nederlandsche Staatscourant van Vrijdag 17 en Zaterdag 18 September 1937, no. 179.

No. 722

VEREENIGING: De Nederlandsche Zionistenbond, gevestigd te Amsterdam.
(Gewijzigde Statuten).

Naam en zetel.

Art. 1. De vereeniging draagt den naam van De Nederlandsche Zionistenbond, en is gevestigd te Amsterdam.

Doel.

Art. 2. De Nederlandsche Zionistenbond maakt deel uit van de Zionistische Wereldorganisatie. Hij eerbiedigt de besluiten dier organisatie, tenzij zij strijdig zijn met de Nederlandsche wet. Hij stelt zich ten doel, in Nederland propaganda te maken voor en steun te verlenen aan de Zionistische beweging, overeenkomstig het programma op het eerste congres te Basel vastgesteld, luidende: "Der Zionismus erstrebt für das Jüdische Volk die schaffung einer öffentlich-rechtlich gesicherten Heimstätte in Palästina".

Middelen.

Art. 3. Hij tracht dit doel te bereiken door geschriften te verspreiden, voordrachten te doen houden en voorts door alle geoorloofde, tevens wettige middelen, die geacht kunnen worden tot het doel te leiden.

Lidmaatschap en Inrichting.

Art. 4. Lid van den bond kunnen alleen zijn in Nederland wonende Joden en Jodinnen.

Art. 4a. De leden worden ingedeeld:

- a. in plaatselijke afdeelingen en een algemeene afdeeling;
- b. in rechtspersoonlijkheid bezittende, door den bond erkende Zionistische vereenigingen, na te noemen aangesloten vereenigingen.

Art. 5. Aangesloten vereenigingen behoeven als zoodanig de erkenning van het Bondsbestuur.

Het bondsbestuur weigert deze erkenning:

- a. indien de aangesloten vereeniging in haar statuten en reglementen niet woordelijk alinea 2 van art. 2 dezer statuten heeft opgenomen.
- b. indien in de statuten en reglementen niet is bepaald, dat uitsluitend leden van den bond lid deraangesloten vereeniging kunnen zijn.

Art. 6. De afdeelingen en vereenigingen beslissen omtrent de aanname van leden en donateurs, met inachtneming van de bepalingen dezer statuten en de reglementen van den bond.

Donateurs kunnen slechts zijn niet-joden.

Art. 14a. De bond heeft een eereraad, bestaande uit 10 leden, welke is belast met de disciplinaire en eererechtspraak van den bond. De eereraad oordeelt in een kamer, bestaande uit 5 leden; hij kan de navolgende straffen opleggen:

- a. royement uit den bond;
- b. berisping.

Bijlage 3a

Rapport I.D., Amsterdam, nr. 11687-24-47

ברית הצהר BRITH HAZOHAR

UNIE VAN ZIONISTEN-REVISIONISTEN

AFD. NEDERLAND

V. TUYLL V. SEROOSKERKENPLEIN 26 III, TEL. 90184

byl 26703

AMSTERDAM-Z., 9 November 1947.

Den Hoogedelgastreken Heer
Kolonel Gravelines,
Rijksvreemdelingendienst,
Raamweg,
's-Gravenhage.

Hoogedelgastreken Heer,

Hiermede heb ik de eer U mede te delen, dat wij bij het departement van Buitenlandse Zaken een verzoek om visa hebben ingediend voor een 120 personen, die zullen deelnemen aan een congres, dat later in het begin van het komende jaar zal worden gehouden en 3 dagen zal duren.

Het betreft hier de leidende persoonlijkheden van de jeugdvereniging "Brith Trumpeldor", jeugdorganisatie van de wereldorganisatie van Zionisten-Revisionisten, welke organisatie is aangesloten bij het Jexisch Agency. Het doel der jeugdvereniging is de leden voor te bereiden als goede burgers van de Joodse staat.

Deze mensen komen uit Palestina, de Verenigde Staten, Canada, Zuid-Afrika, Roemenië, de Britse en Amerikaanse Zone van Duitsland (niet-Duitsland), Algiers, Tunis, Italië, Frankrijk, Engeland, Zweden, Tsjecho-Slowakije, Finland, Polen en België.

De stichter van deze organisatie was Vladimir Jabotinsky.

Verschillende officieren, die actief gediend hebben in de westerlijke geallieerde legers zullen aan voornamelijk congres deelnemen.

De heer Shouck Fargrenje, secretaris-generaal van het departement van Buitenlandse Zaken, deelde ons mede, dat deze aan gelegenheid ressorteert onder Justitie en dat Uw Hoogedelgastreken deze zeer regaardeert. Het is daarom, dat Wij U beleeft verzoeken, ons te willen mededelen, of er Uwerzijds bezwaren tegen bestaan, dit congres in Amsterdam te doen houden. Zo niet, of wij dan op Uw medewerking mogen rekenen, om de toelating der congressisten mogelijk te maken.

Gaarne zijn wij bereid U een en ander mondeling toe te lichten.

In afwachting van Uw berichten, verblijven wij met verschuldigde hoogachting

Unie van Zionisten-Revisionisten

Charles Mitveer

Charles Mitveer
Voorzitter.

Procureur-Generaal
FGD. DIRECTEUR VAN POLITIE
te Amsterdam

Bijlage 3b.
Rapport I.D., Amsterdam nr. 11687-24-47

Amsterdam, 2 December

194 7

No. P.619/1947.

Bijl. Eén.

47
14030
byl. 26703

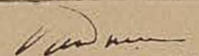
Hierbij heb ik de eer U-HoogEdelGestrenge een schrijven d.d. 9 November 1947 van de Unie van Zionisten-Revisionisten te doen toekomen, naar de inhoud waarvan ik korthedshalve moge verwijzen.

Ik moge U verzoeken mij in deze van bericht en raad te dienen en daarbij in het bijzonder aandacht te schenken aan de vraag, of het Congres bij uitsluiting door ordelievende personen zal bezocht worden.

Wellicht ten overvloede moge ik nog Uw aandacht vestigen op de Vreemdelingencirculaire F van de Minister van Justitie d.d. 2 Juli 1946, inzake Politieke Activiteit door vreemdelingen.

Mocht er geen bezwaar zijn tegen de komst van deze vreemdelingen naar Nederland, dan verzoek ik U mij de lijsten te doen toekomen, vermeldende de volledige personalia van de betrokkenen, benevens hun volledig adres in het buitenland, opdat door het Hoofd van de Visadienst de Consuls, in het buitenland eventueel gemachtigd kunnen worden, de betreffende visa te verstrekken.

De Procureur-Generaal
fgd. Directeur van Politie.

(van Thiel)

Aan de Heer Hoofd Commissaris van Politie
Bureau Vreemdelingendienst
te
AMSTERDAM.

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau HOOFDCOMMISSARIS
INLICHTINGDIENST

Bijlage 3c

Rapport I.D., Amsterdam nr. 11687-24-47

Nr. I.D. 10954 - '47

Amsterdam, 22 December 1947

Uw brief: Vreemdelingendienst
14038 - 1947

Volgno.

29 DEC 1947

Onderwerp: Congres Zionisten-Revisionisten

hijl. 26 307

Bijlagen:

GEHEIM.

Ter beantwoording van het schrijven van de Procureur-Generaal te Amsterdam, nr. P.619/1947 d.d. 2 December 1947, hetwelk als bijlage was toegevoegd aan bovenvermelde brief, kunnen de volgende bijzonderheden worden medegedeeld over het Zionisme als organisatievorm in het algemeen en over de groep Revisionisten in het bijzonder.

Naar aanleiding van het beruchte Dreyfuss-proces in de negentiger jaren van de vorige eeuw kwam Doctor Theodor Herzl, geboren in 1860 te Budapest en overleden te Wenen in 1904, tot de overtuiging, dat een sterke organisatie van de over de gehele wereld verspreide Joden noodzakelijk was om de terugkeer naar Palestina voor te bereiden en te verzekeren en op deze wijze het groeiend aantal slachtoffers van het anti-semietisme te reduceren. Zijn gedachten werden aanvankelijk, ook door eigen volksgenoten, met gemengde gevoelens ontvangen, maar in 1897 werd te Basel het eerste congres gehouden van de Wereldorganisatie der Zionisten. Als doelstelling van de toen geformeerde internationale organisatie kan worden gegeven:

"Het Zionisme streeft naar een publiekrechtelijk gewaarborgde woonplaats voor het Joodse volk in Palestina".

Op deze basis werden alle latere activiteiten geplaatst en de Zionistische Wereld-Organisatie heeft in een lange reeks van jaren volhard bij het zogenaamde "Baseler Program".

Door de bekende Balfour-declaration van 1917, waarvan de voornaamste passage luidt:

"De Regering van Z.M. heeft behagen in de vestiging, in Palestina, van een nationaal Tehuis voor het Joodse volk, en zal haar beste krachten inspannen om de verwerkelijking van dit doel te bevorderen, met dien verstande, dat niets zal geschieden ten nadele van burgerlijke en godsdienstige rechten der in Palestina bestaande niet-Joodse gemeenschappen"

meende men het doel in de nabije toekomst te kunnen verwezenlijken, maar de geschiedenis heeft anders geleerd.- Na twintig jaar kwam de "Palestina Royal Commission" tot de, vrij samengevat, volgende conclusie:

Aan

1. vóór en bij het Palestina-Mandaat zijn, door Engeland en door de Volkenbond, aan Joden en Arabieren toezeggingen gedaan, waaraan beiden gelijkwaardige aanspraken ontleen;
2. Engeland heeft te goeder trouw ondersteld, dat deze gelijkwaardige aanspraken door de praktijk met elkaar in harmonie zouden worden gebracht;
3. en is - in 1936 - pijnlijk verrast door het Arabische verzet tegen Joodse immigratie en tegen Joods streven naar meerderheidsvorming in Palestina,

4. een verzet, dat kennelijk zijn grond vindt in een sterk toegenomen Arabisch zelfbewustzijn,
5. en dat thans dermate is gegroeid, dat de Mandataris, Engeland, het niet meer kan breken.
6. Zwichtende voor dit verzet ziet Engeland zich genoodzaakt tot afsnijding der Joodse immigratie en, daardoor, tot opheffing van de mogelijkheid ener Joodse meerderheidsvorming in Palestina, of
7. tot verdeling van het land.

In dit rapport lag dus de kiem voor de beslissing, welke in November j.l. door de Assemblee van de U.N.O. werd genomen.

Uiteraard heeft de inhoud van Balfour-declaration, rapport Palestina Commissie en beslissing U.N.O. niet de onverdeelde instemming van alle Zionisten. - Vooral het feit, dat in 1923 Transjordanie onafhankelijk werd verklaard, is door bepaalde Zionisten gezien als een schending van het recht der Joden op het historisch begrensde Palestina. De groep, die hiertegen het sterkst in verzet kwam waren de Revisionisten. De geestelijke vader van deze groep is:

Wladimir JABOTINSKI

een Russische Jood, geboren te Odessa in 1880, overleden in Amerika in 1940.

De revisionisten werden geformeerd in of omstreeks 1925. Zij ontwikkelden vooral in Centraal-Europa een sterke activiteit. Als resultaat van de groepscongressen in 1925, 1926 en 1928 verscheen in 1929 een brochure, onder de titel: "Grundsätze des Revisionismus", waarin als voornaamste stellingen worden verkondigd:

Ziel des Zionismus

1. Das Ziel des Zionismus ist die allmähliche Umgestaltung Palästinas (einschliesslich Transjordaniens) in ein Jüdisches Gemeinwesen, d.h. in ein selbstständig regiertes Territorium mit einer jüdischen Bevölkerungsmajorität).
2. Diese Formel ist die einzig zulässige Deutung des Begriffes "nationales Heim" des Baseler Programms, der Balfourschen Deklaration und des Mandats.
3. Alle offiziellen Akte, die eine andere Deutung der Ziele des Zionismus enthalten, werden für ungültig erklärt.

Transjordanien.

Transjordanien ist ein untrennbarer Teil des Territoriums von Palästina und gehört, auf gleicher Basis mit allen anderen Teilen des Jewish Commonwealth, in das Gebiet der jüdischen Kolonisation. Alle Satzungen des Mandats müssen ausnahmslos auch auf Transjordanien ausgedehnt werden.

Selbstständige Politische Tätigkeit.

1. Die Union behält sich das Recht vor, unter Wahrung der berechtigten aussenpolitischen Prärogativen der zionistischen Exekutive, ihre programmatischen Forderungen vor der jüdischen und nicht-jüdischen Öffentlichkeit zu propagieren, sowie auch eine wohlwollende Stellungnahme der massgebenden politischen Faktoren gegenüber diesen Forderungen vorzubereiten.
2. Unter dem Ausdrucke "berechtigte aussenpolitische Prärogativen der Exekutiven" - ist die Einreichung von direkten politischen Anträgen an die ausführenden Organe der Regierung und des Völkerbundes zu verstehen.

Jabotinski heeft zich met zijn groep in 1935 afgescheiden van de

Z.W.O., maar na de tweede wereldoorlog zijn de Revisionisten weer teruggekeerd tot de federatie. Reeds lang voor 1940 werkte deze groep aan de opleiding van pioniers en zij stelden zich daarbij op het standpunt, dat een krachtige houding tegenover de Arabieren noodzakelijk was. Zij richtten daartoe in verschillende steden van Europa scholen op, waar alle takken van zelfverdediging werden onderwezen en beoefend, terwijl zij zich ook met de wapenen oefenden. Het is wel tekenend, dat zij ook nu nog door een vooraanstaande Nederlandse Zioniste worden gekenmerkt als: "lieden, die onmiddellijk naar de wapenen grijpen", terwijl zij zelf met trots verklaren de manschappen te vormen voor de illegale Joodse strijdorganisatie "Irgoen Zwei Liumen". Het is verantwoord van hen te spreken als: uiterst nationalistisch. bijna of soms extreem. Zowel uit hun geschriften, propaganda-materiaal, woorden van Jabotinsky als andere feiten spreekt een strijdvaardig zelfbewustzijn. Zij stellen zich ook na de beslissing van de U.N.O. nog op het standpunt: "dus moeten we de rest veroveren".

Hadden de Revisionisten vóór de oorlog veel aanhangers in Centraal Europa, door de decimering van het Joodse volk, hebben sterke verschuivingen plaats gehad. Op het congres van de Zionistische Wereld-Organisatie, gehouden te Basel, in December 1946, waren zij vertegenwoordigd met een groep van 35 personen; hieruit kan worden nagegaan, dat zij ongeveer 9 procent vormen van de gehele Zionistisch georganiseerde wereld, want het gehele congres bestond uit 385 afgevaardigden. Van de bedoelde 35 revisionisten waren meer dan de helft afkomstig uit Palestina, terwijl ook enige Zuid-Amerikaanse landen geestverwanten onder hun delegatie telden. - In dit verband kunnen ook andere cijfers worden gegeven. Van de ongeveer 12.000.000 Joden die de wereld thans telt, zijn er 2.000.000 aangesloten bij de Z.W.O. Bij beoordeling van deze cijfers dient er rekening mee te worden gehouden, dat het lidmaatschap pas op 18-jarige leeftijd kan ingaan, terwijl daarnaast uiteraard van vele Joodse gezinnen alleen het hoofd is aangesloten, zodat in de Z.W.O. zeker wel een representatieve vertegenwoordiging van het Joodse volk mag worden gezien. Zoals reeds uit het noemen van de revisionisten is duidelijk geworden, herbergt de Zionistische Beweging verschillende politieke groeperingen, welke zich bewegen van uiterst rechts (revisionisten) tot uiterst links. - Op het meerbedoeld congres van December 1946 was de politieke schakering van de 385 afgevaardigden ongeveer als volgt:

arbeid Palestina Oosters niet. veel	groep Hasjomeer Hatsaler (bijna communistisch)	25 vert.
	groep Temiale Archchoeth (onafhankelijk socialistisch) . . .	25 vert.
	groep Poale Zion (Mapai) (socialistisch)	100 vert.
	groep Algemene Zionisten (liberaal, vrijzinnig democr.)	140 vert.
	groep Mizrachie (orthodox)	60 vert.
	groep Revisionisten (nationalisten)	35 vert.

(De tussen haakjes geplaatste aanduidingen dienen met een kleine reserve te worden gezien).

Het kan interessant zijn hieraan onmiddellijk toe te voegen, de vergelijkende cijfers voor Nederland:

aantal Joden: 15.000 - 20.000;

aangesloten bij de Nederlandse Zionisten Bond: 2800, waarvan de politieke oriëntering ongeveer als volgt is samen te vatten:

Poale Zion 50 procent;

Algemene Zionisten 25 procent;

Mizrachie 25 procent;

waaruit dus blijkt, dat noch uiterst rechts, noch uiterst links in Nederland noemenswaardig vertegenwoordigd zijn.

Sprekende over de Revisionisten, zei de voorzitter van de Nederlandse Zionistenbond, dat zij zeker niet meer dan 30 aanhangers tellen in Nederland, hoewel de voorzitter van de Nederlandse Revisionisten sprak over 100 leden.

In het jaarverslag van de Nederlandse Zionistenbond over 1947 wordt omtrent de revisionisten gezegd:

"Eenmaal, in het begin van dit boekjaar, werd er door het Bondsbestuur een bespreking gevoerd met enkele Zionisten-Revisionisten, die de wens hadden te kennen gegeven, tot een eigen groepering binnen de Nederlandse Zionistenbond te komen. Het Bondsbestuur heeft de belanghebbenden daarbij de mogelijkheid geopend, tot constituering van de verlangde groepering te geraken en wel op dezelfde basis, waarop dit met de Poale Zion en met de Mizrachie heeft plaatsgevonden. Na de eerste bespreking heeft de embryonale Revisionistische groep als zodanig, althans tot de in October gehouden Bondsraadsvergadering, geen teken van leven meer gegeven."

Min of meer in tegenspraak tot het bovenstaande citaat wilde de bondsvoorzitter van de N.Z.B. toch vaststellen, dat de Revisionisten in principe zijn aangesloten bij de landelijke organisatie, omdat zij individueel lid zijn van de vereniging.

- - -

Om tenslotte op het te houden internationale congres te komen:

De bedoeling is in het aanstaande voorjaar deze bijeenkomst te organiseren. De brief naar de Rijksvreemdelingendienst was ter verkrijging van de principiële toestemming. Plaats, datum, namen van deelnemers en dergelijke bijzonderheden kunnen pas worden verschaft, wanneer de Nederlandse voorzitter

Charles NIJVEEN

geboren 11 September 1883 te Stadskanaal,
directeur N.V. Importhuis "De Phoenix",
Van Tuyl van Serooskerkenplein 26 III, Amsterdam-Zuid,

bij het Centraal Bureau van de Zionistische beweging te Parijs, de voorlopige toestemming der Nederlandse autoriteiten kan overleggen. Verwacht worden 120 deelnemers uit verschillende landen terwijl daarnaast een twintigtal vertegenwoordigers van de internationale pers aanwezig zal zijn.

De namen en verdere personalia van de deelnemers kunnen ongeveer een maand na het in bezit komen van de principiële toestemming worden tegemoetgezien. Tot die tijd zal er in deze aangelegenheid weinig te doen vallen voor de Vreemdelingendienst.

Door genoemde Nijveen wordt op spoedige beslissing vertrouwd, opdat de voorbereidingen, die maanden vergen, ter hand kunnen worden genomen.

Naast voorzitter Nijveen zouden deel uitmaken van het Nederlandse afdelingsbestuur de volgende heren:

M. . . . STIFFEL

Pieter van der Doesstraat 88 huis, Amsterdam-West,
(in Bevolkingsregister van Amsterdam niet bekend).

Samuel KOPERBERG

geboren 26 April 1916
grossier

Beethovenstraat 97 III, Amsterdam-Zuid

WVA
3
hr. De JONG

werkzaam bij de firma Van Dam te Alkmaar en ook woonachtig in laatstgenoemde plaats.

Contactpersonen van de Nederlandse Revisionisten zouden ook woonachtig zijn in Utrecht, Haarlem en Groningen.

M.-3

B. 25628

VI. RD.3

10822-24-147

3 December 1947

Nederl.Zionistenbond.

UTGEBOEKT

GEHEIM

OPGELEGD

20 December

7.

XXX
XXX

Onder verwijzing naar het terzijde vermeld schrijven moge ik U verzoeken mij alsnog - zo mogelijk - in kennis te willen doen stellen met de identiteit (personalia en verder van belang zijnde gegevens) betreffende de in het rapport genoemde sprekers.

Uw bericht dienaangaande zie ik met belangstelling tegemoet.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer HoofdCommissaris
van Politie
te AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

POLITIE TE AMSTERDAM.

INLICHTINGDIENST.

Nr. 10822 -24 -'47.

GEHEIM.

Volgn. OPGELEGD

- 5 DEC 1947

ACD 25628

Amsterdam 3 December 1947.

BUREAU B

9-12-47

11 DEC 1947

Verslag van de openbare vergadering, belegd door de Nederlandse Zionistenbond en gehouden te Amsterdam op Dinsdag 2 December 1947, te 20 uur, in de grote zaal van het Concertgebouw. Deze vergadering was aangekondigd in verschillende dagbladen. Voor het gebouw werd gecolporteerd met verschillende bladen, onder anderen "Vrij Nederland". In de zaal werd met enkele brochures gecolporteerd. Aanwezig waren circa 2000 bezoekers. Zaalcapaciteit 25000 zitplaatsen.

Door zes sprekers werd het woord gevoerd, genaamd: Rabijn CHOESTER, Dr. KLEBERKOPFER, een afgevaardigde van de Zionistische jeugd (naam onbekend), Dr. de JONG, Mr. Max LEZER, en van Amerongen. Deze sprekers traden op in de hier aangegeven volgorde. (Verdere gegevens van de sprekers onbekend).

Het onderwerp van de sprekers was: "Het besluit van de Verenigde Naties tot oprichting van een Joodse Staat".

Nagenoeg alle bezoekers waren Joden, met ongeveer een gelijk aantal mannen als vrouwen, allen kennelijk uit de goede stand. De stemming onder de bezoekers en sprekers was opgewekt, enigszins feestelijk. In de zaal waren doeken gespannen met de opschriften: "Het Joods nationaal grondbezit is de moeder der herleving" en "Het Joodse land voor de Joden".

Te 20.20 uur betraden circa 300 personen van de Zionistische jeugd de zaal en namen plaats aan weerszijden op het podium. Hierna werd door de aanwezigen staande een Hebreeuws lied gezongen. Hierna werd door één der bestuursleden van de Zionistenbond een kort openingswoord gesproken. Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom, memoreerde de blijdschap onder het Joodse volk over het besluit van de Verenigde Naties inzake het oprichten van een Joodse Staat en sprak een woord van erkentelijkheid uit aan de Regeringen van de landen die er aan hebben medegewerkt. Bij name werd door hem genoemd: Rusland, Amerika en NEDERLAND. Niet alleen de Regeringen van de verschillende landen, maar ook de gedelegeerden en in het bijzonder de gedelegeerde van Nederland, past een woord van erkentelijkheid voor het pleiten voor de Joodse zaak. Hierna werd het woord gegeven aan de eerste spreker.

Er is, aldus deze spreker, een nieuwe Staat geboren, een Joodse Staat. Wij vragen ons af welke toekomst is deze Staat beschoren? Er zijn tijden geweest dat vele Joden, uit moedeloosheid, het "ZION" hadden geschrapt uit hun gebedenboek. Maar thans is er een kentering gekomen. Er is recht gegeven aan de Joden. Wij zijn optimistisch, doch wij weten thans ook maar al te goed de moeilijkheden die ons wachten. Wij horen van de agressie van de Arabieren. Doch ondanks de schaduwzijde moeten wij zien het geweldige wereldgebeuren voor het Joodse volk, hetwelk zich in deze dagen heeft voltrokken. De religieuze Jood ziet in dit wereldgebeuren de leidende hand van een Hogere Macht. Spreker citeerde in dit verband enige uitspraken van de profeet Jeremia. En thans staan wij aan de wieg van onze jonggeboren Staat. Zoals wij in de familiekring, bij de geboorte van een kind de wens

uitspreken dat deze voorspoedig zij in het opgroeien, zo wensen wij ook deze jonggeboren Staat een voorspoedige groei. Nu deze nieuwe Staat wordt opgenomen in de rij der volkeren, is voor hem een grote geweldige taak weggelegd. Israël heeft zijn houding, in de wereld, laten bepalen door de erkenning van de Souvereiniteit van God. Thans vertrouw ik dat er krachten in het Joodse volk aanwezig zullen zijn, die baanbrekers zijn voor het Messianisme. In dit verband sprak hij nog over wet en thora (Hebreeuwse Joodse Wetrol).

De tweede spreker memorcerde ~~over~~ de 20 eeuwen ballingschap van het Joodse volk en de blijdschap die er thans heerst onder de Joden. Een vrij Joods volk in een vrij land. Thans gaan onze gedachten uit naar de Joden die, in geest en gemoed, door alle eeuwen heen en in alle verdrukkingen, steeds trouw gebleven zijn aan het Jodendom. Zij hebben ons in staat gesteld dat wij nu mogen staan bij de wieg van onze pasgeboren Joodse Staat. Doch aan de andere kant zien wij een verdeeld Palestina en wij erkennen een tekortschietsing van ons allen voor ons allen.

Vervolgens werden enkele woorden gesproken door een afgevaardigde van de Zionistische jeugd. Hij sprak over de blijdschap die er thans heerst onder de Joden, inzonderheid onder de Joodse jeugd. Wij willen ons met alle krachten inspannen om datgene, wat thans nog alleen een vel papier is, aldus deze spreker, met onze arbeid en zweet te bezegelen.

Wat trof ons, aldus de derde spreker, toen wij j.l. Zaterdag, over de radio, het grote nieuws hoorden, namelijk de beslissing van de Verenigde Naties, tot oprichting van een Joodse Staat? Voornamelijk drie dingen en wel: ten eerste Het terug krijgen van een gedeelte van ons land, ten tweede het terugkrijgen van onze zelfstandigheid en ten derde de politieke zin voor Israël, die thans geplaats is in de rij van de volkeren. Wij zijn nu een volk, zoals andere volkeren. De Jood is nu niet meer een uitgestotene, maar thans is hij uitgeroepen tot een volwaardig lid van de volksgemeenschap. De eeuwige zwervende Jood heeft op 29 November 1947 zijn schreden gezet, na twintig eeuwen ballingschap, op de weg naar een eigen Staat. Ook in politiek opzicht zijn wij thans een volwaardig lid van de volksgemeenschap. Sprekende over de deling van Palestina betoogde hij dat deze deling het Joodse volk is opgedrongen. Iedere Jood weet, bij de aanvaarding van dezedeling, waar de grenzen van Palestina liggen en welke de hoofdstad van dit land is. Sprekende over de beslissing door de Verenigde Naties genomen, betoogde hij dat zeer zeker het leed dat het Joodse volk in de laatste 10 jaar is aangedaan, de gedelegeerden, bij het nemen van beslissingen, heeft beïnvloed.

Vervolgens werd het woord gegeven aan Mr. LEZER, die in 1939 naar Palestina is vertrokken om aan het opbouwwerk deel te nemen. Thans is hij in Palestina directeur van een opvoedingsgesticht. Hij is naar Nederland gekomen om overleg te plegen met het Palestina opbouwfonds "Keren Hajesod", over de mogelijkheid, die de verdeling van Palestina biedt. Mr. Lezer sprak over de houding van de Arabieren in Palestina. Hij betoogde dat de berichten in de Nederlandse pers, de situatie wel aardig getrouw weergeven. De berichten zijn, wel is waar, enigszins verontrustend maar, aldus spreker, wij zijn niet bang, (davezend applaus).

K

De Joodse gemeenschap in Palestina heeft de vaste wil om de Joodse Staat op te bouwen en zich tegen eventuele agressie der Arabieren, krachtig te verzetten. De Joodse staat zal echter krachtige financiële steun van niet-Joden en Joden, buiten Palestina nodig hebben.

De laatste spreker memoreerde het gebeuren, van de laatste 50 jaren, onder de Joden en sprak vervolgens over de vreugde die er thans onder de Joden heerst, in verband met de genomen beslissing der Verenigde Naties. Hij betoogde dat de gevaren die de Joden thans bedreigen niet te gering moeten worden geschat, doch aan de andere kant deze gevaren ook niet groter te zien dan ze werkelijk zijn. Wij zullen tonen, aldus deze spreker, opgewassen te zijn tegen de grootheid van deze tijd.

Nadat nog een Hebreeuws lied door de aanwezigen staande was gezongen, werd deze bijeenkomst door de laatste spreker te 22 uur gesloten en verlieten de aanwezigen ordelijk de zaal.

Met de hierboven genoemde spreker Dr. Kleerekoper wordt bedoeld:

KV | Salomon KLEEREKOPER, geboren te Amsterdam 18 November 1893, Dr. (accountant) woont Olympiastraat 7 hs, te Amsterdam. (Bestuurslid van de Nederlandse Zionistenbond).

.....

Verzonden aan:

B.5

/. C.V.D. Haag
B.M. Amsterdam.
P.G. Amsterdam.
H.C. Amsterdam.

No. 7959-24-1947.

GEHEIM.

BUREAU

Weekoverzicht.
Par. H datum . 8 SEPT 1947

Amsterdam, 27 Augustus 1947.

Volgno. OPGELEGD

- 2 SEP 1947

ACD/Lo 720

VERSLAG van een openbare bijeenkomst in de grote toneelzaal van hotel "Krasnapolsky" aan de Warmoesstraat te Amsterdam op Dinsdag, 26 Augustus 1947, belegd door de Nederlandse Zionisten Bond.

Voor deze bijeenkomst, welke voor een ieder vrij toegankelijk was, waren annonces in verschillende dagbladen verschenen, terwijl eveneens door middel van raambiljetten, opgehangen op verschillende plaatsen in deze gemeente, de aandacht van het publiek op bedoelde meeting was gevestigd.

Het te behandelen onderwerp was getiteld: "Wat heeft de EXODUS'47 ons te zeggen?" en waren als sprekers vermeld:

Dr. S. Kleerekoper	uit Amsterdam,
N. Dasberg	" Hilversum, KNU
J. Slijper	" Palestina en -
J. Soetendorp	" Amsterdam, KNU

Het tijdstip van aanvang was vastgesteld op 20 uur.

Vóór het aanvangsuur was in de omgeving van de plaats van bijeenkomst duidelijk te merken, dat de belangstelling, ~~verre~~ grotendeels van de zijde van het Israëlietische deel der bevolking, groot zou zijn. Van stof vervaardigde strikjes in blauw-witte kleur werden nabij de toegang tot het vergaderlokaal aan het publiek verkocht.

In het vergaderlokaal waren langs de wanden en boven het podium in blauw-witte kleuren de navolgende leuzen te lezen:

1. Het Joodse land voor het Joodse volk.
2. Het Zionisme streeft naar een publiek-rechtelijk gewaarborgde eigen woonplaats in Palestina voor het Joodse volk.
3. Het Joods-nationaal grondbezit is de moeder der herleving.

Voorts bevond zich op het podium, eveneens in blauw-witte kleuren, het Joodse embleem, een lange bestuurstafel, waarachter later 10 personen, onder wie de aangekondigde sprekers, plaats namen, alsmede een spreekgestoelte met microfoon.

Nabij de toegang en in het vergaderlokaal zelf was geuniformeerde politie aanwezig.

Toen de bijeenkomst te omstreeks 20.15 uur een aanvang nam met het uitspreken van een openingswoord door een man, wiens naam onbekend is gebleven, doch die beweerde te spreken in plaats van de afwezige bondsvoorzitter, Van Amerongen, bleken de zaal en het balkon, tezamen plaats biedende aan 1100 belangstellenden, niet alleen tot de laatste plaats bezet, doch stonden langs verschillende muren nog groepjes mensen geschaard, die geen zitplaats hadden weten te vinden. Het percentage mannelijke en vrouwelijke bezoekers was ongeveer gelijk verdeeld, waaronder zich een aanzienlijk aantal jongeren bevond.

In het algemeen legden de verschillende sprekers er de nadruk op, dat deze bijeenkomst geen protestdemonstratie wilde zijn, omdat men van protesten weinig te verwachten had, doch de bedoeling zich te bezinnen op een zo hecht mogelijke solidariteit van alle joden in Europa in hun strijd voor een eigen tehuis.

Bij het openingswoord zeide de eerste spreker van deze avond o.a., dat

de aanwezigen bijeen had geroepen, niet om een protestdemonstratie te houden, want het Joodse volk gelooft niet meer aan protesten, doch om te spreken over het gebeurde met de Exodus'47, waarvan de opvarenden gisteren, na vele omzwervinden zijn vertrokken naar de hel van Duitsland, naar een gemoderniseerd Bergen-Belsen. Wij hebben U niet bijeen geroepen, omdat wij geloven, dat een handje vol joden in Nederland in staat is, een sluw opgezet plan van de Engelse Labourregering omver te werpen. Wij zijn hoofdzakelijk tezamen gekomen om ons te bezinnen naar aanleiding van het gebeurde met de Exodus'47 en om te getuigen van onze omtembare wil, te blijven voortbestaan. En zij wij er van overtuigd, dat wij zullen slagen. Wij hebben de hel van Hitler overleefd en wij willen getuigen, dat wij ook de chantage van Bevin zullen overleven. Na het gebeurde met de Exodus'47 zal het joodse volk beter weten, wat het heeft te doen.

Vervolgens doet spreker mededeling van binnenkomst van enige telegrammen, nl. één van de Joodse Jeugdfederatie, afdeling Eindhoven, waarin vermeld, dat zij verhinderd is te komen, doch instemt met de besluiten, welke op deze avond zullen worden genomen en één van de Nederlandse Vrouwen Beweging, behelzende, dat deze beweging, onder verwijzing naar haar gehouden Landdag op Zondag, 24 Augustus 1947 te Hilversum, welke door 1300 leden zou zijn bezocht, een resolutie heeft aangenomen, om een telegram aan de premier Attlee te zenden, waarin diens bemiddeling wordt ingeroepen, de opvarenden van de Exodus'47 niet naar Duitsland te zenden. (Applaus).

Daarna krijgt Dr. Salomon Kleerekoper, geboren 18 November 1893 te Amsterdam, wonende Olympiastraat 7 huis, alhier (Z), het woord.

Hij begint met er op te wijzen, dat het lezen van couranten voor sommige mensen een onzedelijke bezigheid is. Deze mensen lezen daarin de plaats gehad hebbende ongelukken, moorden en behandeling van rechtzaken, waarbij men nu het gebeurde met de opvarenden van de Exodus'47 op de frontpagina heeft geplaatst. Dat alles is voor dergelijke mensen geschikt, om rustig, des avonds onder het genot van een kopje thee of koffie, of des Zondags aan de borreltafel, te genieten van sensatie. Doch wij Joden hebben ons te bezinnen op de ernst, die zit in een politieke situatie, geschapen door de Duitsers, op het galoeth.

Vervolgens belicht spreker de wijze, waarop het Engelse 8e Leger ontstond, om de Duitsers uit Afrika te verdrijven en wijst op het feit, dat een groot deel van dat leger was samengesteld uit joden, die voor de bevrijding van Europa veel offers brachten. De Engelsen hadden de Joden er nadrukkelijk op gewezen, dat zij in verband met hun indeling bij het 8e leger geen eisen konden stellen. De Engelsen hebben deze voorwaarde niet alleen goed begrepen, doch uitgebuit, veel beter, dan een Jood ooit een gojse debiteur heeft uitgebuit. Dat heet dan de democratie van een christenvolk, dat beweert op te komen voor de rechten van de mensheid. Wij hebben inmiddels wel geleerd, dat wij alleen maar kunnen praten met onszelf, met onze eigen autonome gedachten, zonder te vragen, wat de gojim er van denkt, wat moet worden gedaan, ter bevrijding van ons volk. Voortgaande zegt spreker, dat het eigenlijk van de joden een fout is geweest, geen aandacht te besteden aan hetgeen gedurende de laatste oorlog werd geschreven in het blad "Das Reich", de spreektrumpet van Gobbels, hoewel spreker dat onder de toen heersende omstandigheden voor de joden wel kan verontschuldigen. Dat komt, zegt spreker, omdat de Joden de fout hebben, altijd in illusies te leven, te luisteren naar radiouitzendingen gedurende de oorlog over de B.B.C., hoe men toch wel met het lot der Joden was begaan en hoe mooi de bisschop van Canterbury voor ons had gebeden. Maar had men "Das Reich" gelezen, dan had men daarin één waarheid van Gobbels kunnen aantreffen en wel deze, dat, indien de Duitsers er niet meer zouden zijn, het anti-semitisme ook in de Angelsaksische landen sterker zou zijn geworden. En het is niets anders dan weer een illusie te menen, dat hetgeen in Engeland ten opzichte van de Joden gebeurt, iets anders zou zijn dan de pogroms in Rusland, de Oekraïne en Duitsland of Hongarije. Wat zich om het geval met de sergeants van de Secret Service afspeelt is niets anders dan gewoon, ordinair, laaggetaand anti-semitisme.

Een

Een oude doctrine van het Marxisme zegt, dat, waar de economische nood hoog is, men zich altijd weer zal keren tegen de Jood, teneinde het volk af te leiden van ernstiger problemen. De Jood wordt overal ter wereld als minderheid beschouwd. In opperste schijnheiligheid heeft Engeland aan Frankrijk gevraagd, de opvarenden van de Exodus '47 toe te laten en gastvrijheid te verlenen. In alle dingen, welke zich afspelen, ligt de nieuwe oorlog besloten. Maar wat voor ons bijzonder is in het geval van de Exodus '47 is, dat voor het eerst in de geschiedenis joden "neem" hebben durven zeggen. De opvarenden van de Exodus '47, die in benauwde ruimen vertoeven, moeders met jonge kinderen op de schoot, kiezen liever nieuwe ellende dan af te laten van het vaderland. Tenslotte deed spreker een oproep tot uiterste solidariteit.

Hierna voerde N. Dasberg, verdere gegevens onbekend, het woord.

Als onderwerp kiest hij, in tegenstelling tot hetgeen de joden de afgelopen jaren op het land te verduren hebben gehad, het leed, dat de joden al meer dan 20 eeuwen op zee hebben geleden. Ter vergelijking haalt spreker een beschrijving van Morris Roseveld aan, getiteld : "Storm op zee", een verhaal, waarin 2 tot sombere wanhoop gedreven joden van Amerika worden teruggedreven naar Rusland.

In zijn verder betoog zegt spreker, dat het Joodse volk niet alleen een vergeten bondgenoot, doch in het geheel geen bondgenoot meer is. Onder verwijzing naar hetgeen Engeland van plan is uit te voeren met de 4500 mensen van de Exodus, zegt spreker, dat voor de joden Duitsland vereenzelvigd is met Bergen-Belsen. Als men tegenover joden spreekt van Bergen-Belsen, denken zij aan Duitsland, spreekt men over Duitsland, dan denken zij aan Bergen-Belsen. Spreker heeft niets dan afschuw voor het feit, dat een ex-bondgenoot een handje vol joden terug wil voeren in terreur.

Daarna houdt spreker een verhandeling over de wijze, waarop ^{men} in Palestina steeds de deur heeft willen sluiten voor de Joden, doch de Joden steeds kans hebben gezien de voet tussen de toegangsdeur van Palestina te plaatsen, zodoende deze deur niet alleen openhoudende voor de 4500 Joden van de Exodus, doch tevens voor de vele duizenden Joden uit alle delen van de wereld, in de eerste plaats Europa, die eveneens in Palestina een eigen tehuis zullen vinden. Dat dit tot verwezenlijking zal komen, staat voor spreker, gesterkt door het 43e hoofdstuk uit het Oude Testament van Jesaja, vast. Hij haalt in dit verband verschillende teksten uit de Schrift aan, betrekking hebbende op de ~~terugkeer~~ van de Joden in het beloofde land langs een weg, aangewezen en opgehouden door God. Na de vastentijd, welke de joden in verband met het gebeurde met de opvarenden van de Exodus hebben gehouden, zijn zij zich gesterkt gaan voelen, om verder te strijden.

Als 3e spreker heeft vervolgens Jitschak Slijper het woord. Hij zegt o.a. het volgende. Wij Joden moeten trachten het grote proces te begrijpen, waarvan wij zelf een onderdeel vormen. Deze bijeenkomst mag geen protestvergadering naar buiten zijn, doch heeft ten doel, ons rekenschap te geven van een gerichte wil, die ons kan brengen tot ons doel.

Spreker vraagt zich af, waarom de Engelsen wel een beroep hebben gedaan op de Franse humaniteit, doch niet op eigen humaniteit. Voor de Joden is dit wel duidelijk, omdat een zekere kennis van de politiek langzamerhand gemeen goed is geworden. Hij schetst het leed, dat de Joden aan boord van de Exodus hebben doorstaan, alvorens naar Palestina te komen, de angst, de moeilijkheden. En toen zij dan eindelijk de kust van het vaderland in zicht kregen, doemden uit de mist Engelse, bewapende torpedoboten op, die deze ongelukkigen terug stuurden. Hoe het komt, dat dit juist met de Exodus gebeurde, weten wij niet, misschien wel, omdat men langer de moeilijkheden wist te doorstaan, beter aan de op de loer liggende oorlogsschepen wist te ontkomen en daardoor tot dicht onder de kust van Palestina door te dringen, of hoe dan ook, maar ^{voor} ons Joden is de Exodus een beroemd schip geworden. Waarom, dat wordt doorgaans pas door de nazaten begrepen, want historie wordt meestal niet door tijdgenoten gemaakt.

wegens gebrek aan tijd voor fantasie. De Joden van de Exodus mochten niet naar Palestina, behoeften niet naar Cyprus, ook niet naar Bergen-Belsen, wél naar Duitsland. Dus een gemoderniseerd Bergen-Belsen.

Ter verduidelijking van zijn stelling, dat de Engelsen nimmer iets van de Joodse gevoelens en verlangens hebben begrepen, noch zullen begrijpen, verdiept spreker zich in de Engelse literatuur en brengt, ter illustratie van de lompe onverzettelijkheid en onwil tot begrip, het boek St. John van G.B. Shaw in herinnering. Hij vergelijkt Engeland met de figuur van John de Stogamber (?) uit dat werk. Hij zegt, dat iedere eenvoudige Jood van deze zaak meer begrijpt dan John de Stogamber. Wij kennen deze zaak van het begin van de ballingschap af. Het is een ongelijke strijd, van een groot Imperium en een klein volk, dat zich met recht het ongelukkigste volk van de wereld mag noemen. De medestanders van de lotgenoten van de Exodus weten, dat John de Stogamber ons niet kan beschermen tegen zijn eigen rapalje. Ter staving van zijn beweringen haalt spreker het drama van York met de Joden uit de 12e eeuw in de herinnering terug. Dat is natuurlijk wel lang geleden. Maar, zo vraagt spreker zich af, is het eigenlijk wel zo lang geleden?, en hij komt tot de slotsom, dat het eigenlijk pas een paar weken geleden is.

Na nogmaals te hebben herinnerd aan het ongelijke van de strijd, vindt spreker toch twee dingen van bijzonder belang. Ten eerste de truc van Warrick, zoals spreker het noemt, de sluwe van het imperium, zelfs tot dusver in de kronieken nog niet vertoond, die zijn slag wil slaan ten koste van een mateloos ongelukkig volk. Ten tweede, weer 2 groepen, Joden en Arabieren in Palestina te willen hebben, teneinde de vliegvelden als steunpunten en de olievelden weer rustig in bezit te hebben. De idee van Balfour is overgegaan naar Warrick.

Op het ogenblik zijn in Engeland kostschooljongens in opleiding, die Lawrence hebben gelezen. Deze jongens zijn bijzonder geschikt, in dienst van Warrick te komen en desnoods onderricht van de Arabieren te krijgen. Maar Warrick heeft zich verrekend en geen rekening gehouden met het vonkje, waarvan ik U in de aanvang van mijn betoog over St. John sprak en in staat zal zijn, uit te groeien tot een groot vuur. Warrick kan ons niet begrijpen en weet niet, dat wij de kracht putten uit elke bladzijde van onze geschiedenis. Zes miljoen mensen van ons volk zijn gevallen. Maar het/Engeland niet lukken, ons zover op de knieën te dwingen, dat wij zieltogend om een gunst vragen, ons in bescherming te nemen. Als hun soldaten naar Engeland terugkeren, om in Londen of Manchester hun sigarenwinkeltje te drijven, dan zullen wij, onze studenten desnoods, als landarbeiders weggaan om in Palestina te zwoegen, teneinde van een dorre streek een vruchtbaar stuk land te maken en onze zonen zullen met de wapens in de hand dat land verdedigen. Toen ik in Tel-Aviv eens, temidden van Fransen, Polen, Senegal-negers en andere nationaliteiten, naar de zee stond te kijken, kreeg ik plotseling dat gevoel van vrijheid, dat gevoel, in eigen land te zijn. En als men eenmaal de vrijheid heeft geproefd, wil men niet meer terug.

Als 4e spreker nam Jacob Soetendorp, geboren 5 Juli 1914 te Amsterdam, wonende Muiderstraat 4, alhier (C), het woord.

Hij zette de politiek van Engeland ten opzichte van de haven van Haifa, de haven van het land van ons volk, zoals spreker het noemde, uiteen. Vervolgens belichtte hij de geschiedenis van de opvarenden van de Exodus. Zij hebben bedankt voor de aangeboden gastvrijheid van Frankrijk, omdat zij vrij wilden zijn. Toen zij zich voor Port de Bouck bevonden, hebben vrienden pakketjes met levensmiddelen voor de ongelukkigen aangevoerd.

Doch gezien het feit, dat aan boord der schepen van de Exodus aan de kinderen door onderwijzers ook les werd gegeven, werd niet alleen de materiele nood gelenigd, doch ook voor geestelijk voedsel gezorgd.

Doch

/ zal

wat hebben de Engelse matrozen gedaan ? Zij hebben de geestelijke lectuur verbrand. En als U nu denkt, dat hierover is getreurd, dan heeft U het mis. Wij hebben integendeel gejuicht. Want in het feit van deze brandstapel hebben wij onze overwinning gezien.

Wij zijn hier niet bij elkaar gekomen, om te spreken over medelijden, doch over recht, gedreven door een vreeselijk onrecht. Wat leren wij uit dit alles ? Laat ons in de geschiedenis terug gaan naar het jaar 1933, toen in Duitsland de eerste ruiten van Joodse winkels werden ingegooid. En wat zeiden wij toen, hoe was toen onze reactie ? Wij lieten het betrekkelijk gelaten over ons heen gaan, al gebeurde het vlak over onze grens. Want wij zochten er een verontschuldiging voor en schreven het toe aan een geestesgesteldheid, die afweek van de onze. Een paar weken geleden zijn er, nu aan de andere zijde van onze grens, over de zee, weer ruiten van joodse winkels bekogeld. Maar ik waarschuw U, te denken, dat dit alleen maar een gevolg is van verhitte gemoederen door de Palestina-kwestie. Rinkelende ruiten zullen er zijn, totdat wij thuis zijn in ons eigen land. Is het dan zo, dat een Jood niet kan leven in het galuth, doch alleen maar in zijn eigen land ? Bij de opening van de Weense Kunsttentoonstelling hier ter stede heeft een Oostenrijks Minister, geïnterviewd over de toestand en opbouw van zijn land, geantwoord, dat het wel mee viel en dat ieder weer aanpakte, behalve de joden. Deze mensen, die in kampen hebben gezeten, menen nu voor de rest van hun leven binnen te zijn, zo beweerde deze Minister. En dan de uitspraak van een Duitse Minister in de Brits-Amerikaanse zone, die durft beweren, dat het kwaad van de zwarte handel in Duitsland hoofdzakelijk aan de Joden te wijten is. Deze uitspraken zijn symptomatisch. Doch ondanks alles weten wij, dat wij zullen slagen, dat weten wij voor ons zelf alleen.

Het gebeurde met de Exodus stelt ons voor een vreeselijke test. Leon Blum heeft gezegd, dat het een zaak van het wereldgeweten is. Daarna herinnert spreker aan de opvatting van Hitler, dat er, in tegenstelling tot de mening der Duitse Generaals, niets zou gebeuren, als Duitsland tot herbezetting van het Rijnland overging. Dat was in 1933. Hitler liep toen met een telegram in zijn zak, voor het geval er wel wat gebeurde. Er verliepen na de bezetting 3 dagen. Doch er gebeurde na de bezetting inderdaad niets. En Hitler kon zich tegenover zijn generaals over de juistheid van zijn zienswijze op de borst slaan. Het gebeurde met de Exodus is ook een proef. Ik durf te wedden, dat Bevin op het ogenblik ook met een telegram in zijn zak loopt, om na enige dagen te zien, wat er is gebeurd. Tot op heden zijn de Verenigde Volkeren niet in staat geweest, orde op de zaken in onze wereld te stellen. Dit zal bewezen worden, wanneer de opvarenden van de Exodus naar Duitsland gaan. Maar uiteindelijk, zo roept spreker hartstoechtelijk uit, is er nog het wereldgeweten, dat tenslotte toch alle mensen verbindt en dat boven de Verenigde Naties staat. Wat er moet gebeuren is, onze mensen te blijven sturen, door blokkades, witboeken, gevaren en legers van Engelse mariniers heen.

Tot slot wordt medegedeeld, dat een telegram zal worden gezonden naar de Engelse Ambassadeur in Den Haag, inhoudende een protest over het gebeurde met de Exodus en een verzoek, hen niet naar Duitsland terug te sturen doch Zijne Majesteit te verzoeken, de poorten van het nationaal tehuis der Joden open te stellen.

Afschrift van dit telegram zal worden gezonden naar de Nederlandse regering en naar de Unesco, het onderzoekingslichaam der Verenigde Naties.

Na het zingen van een lied in de Hebreeuwse taal, gingen de bezoekers te omstreeks 22.30 uur rustig huiswaarts.

Alsnog zij vermeld, dat voornoemde J. Slijper sprak namens de Nederlandse kolonie in Palestina.

VERZONDEN AAN: Hfd.C.V.D. Haag
P.G. Asd.
H.C. "

E-8.

16 Mei

7.

B.14727

één.

GEHEIM.

H.

RD.11

UITGEBOKT

Vergadering "Poale Zionhechalots".

Hierbij heb ik de eer U een afschrift aan te bieden van een verslag van een op 30 April 1947 te Amsterdam gehouden vergadering van de "Poale Zionhechalots" (Verbond van Palestina-pioniers), naar de inhoud waarvan ik nog verwijzen.

C.V.D.

De Heer Hoofdecommissaris van Politie te Rotterdam.
De Heer Hoofdecommissaris van Politie te Den Haag.
De Heer Hoofdecommissaris van Politie te Utrecht.
De Heer Hoofdecommissaris van Politie te Groningen.

Coll.: *AK*

65529

B.14727

één.

GEHEIM.

H.

RD.11

16 Mei

7.

K. L. S. H. v. d. Hoff
g. m. v. d. Hoff 13

Vergadering "Poale Zionhechalots".

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 30 April 1947 te Amsterdam gehouden vergadering van de "Poale Zionhechalots" (Verbond van Palestina-pioniers), naar de inhoud waarvan ik nog verwijzen.

C.V.D.

E.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.
E.E. de Minister van Justitie.
De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.
De Heer Hoofd Afd. I.I.I.B. van de Generale Staf.
De Heer Commandeur Koningin i/d Prov. Noord-Holland.

Coll.: *AK*

G E H E I M.

Verslag van een op 30 April 1947 te Amsterdam gehouden vergadering van de "Poale Zionhechaloets" (Verbond van Palestina-pioniers).

De vergadering was aangekondigd in "Het Vrije Volk" en "Het Parool".

Aanwezig waren circa 120 meest jeugdige personen onder wie ongeveer 60% vrouwen.

Sprekers waren: Salomon KLEEREKOPER, accountant, geboren te Amsterdam, 18 November 1893, wonende te Amsterdam(2) en Jitschak SLIJPER.

De zaal was niet versierd; spandoeken of vlaggen waren niet aanwezig.

Opgemerkt werd een persoon in de uniform van Majoor der Landmacht.

De vergadering was uitgeschreven ter viering van de 1 Meidag.

Als eerste spreker trad SLIJPER op, die begon met te vertellen dat de 1 Mei-rede, die het meeste indruk op hem gemaakt had, was gehouden door een Turkse Jood in een steengroeve in Palestina. KOMO, zoals de redenaar heette, had alleen gezegd: "Kameralen, verwerkelijkt het socialisme in Uw eigen leven". "Dit lijkt, zo zei spreker, een eenvoudige rede. Doch wanneer wij nagaan wat de diepe betekenis van deze woorden is, dan blijkt, dat het een zeer belangrijke rede is. Want wij moeten erkennen, dat, hoewel het socialisme zijn grote dagen gekend heeft, er niet veel meer overgebleven is van de laaiende golven van enthousiasme uit de eerste jaren der arbeidersbeweging".

Spreker ging vervolgens de historische ontwikkeling van het socialisme na en kwam tot de slotsom dat het socialisme als wereld-omvattend stelsel, niet gebracht heeft wat de arbeiders ervan verwachtten. Dit heeft geleid tot wanhoop gebracht. Een gedeelte zoekt thans de oplossing in de democratisering van het bedrijfsleven, anderen vluchten in de efficiency, de grote getallen en de machtige groepen, velen zijn vervallen tot de wanhoop zonder meer.

"Is er reden tot deze wanhoop"? vroeg spreker en hij meende zijn vraag met "neen" te moeten beantwoorden.

"Wat in het socialisme en de ontwikkeling daarvan over het hoofd gezien is, wat ook de wanhopigen van thans over het hoofd zien, is de mens en de waarde van het kleine", betoogde hij.

Spreker zette vervolgens uiteen, dat het socialisme niet is een wereld

wereld-omvattende levensbeschouwing, maar dat het in ieder land toegepast moet worden in overeenstemming met de omstandigheden van dat land. Hij vervolgde:

"Zo gaat het ~~thans~~ ook in Palestina. Daar is men thans bezig met de meest zuivere toepassing van het socialisme, waarbij getracht wordt een optimum te verkrijgen. Dit is moeilijk. De belangen van het individu en van de gemeenschap in harmonisch evenwicht te brengen, is de moeilijkste opgave van heden. Niet het bereiken van een minimum of van een maximum moet als doel gesteld worden. Het hoogste is het bereiken van een optimum. Dat zal dan ook de strijd van het socialisme moeten beheersen en dat komt uit in de woorden van KOMO: "Verwerkelijkt het socialisme in Uw eigen leven." "

De tweede spreker, Dr. S. KLEEREKOPER, vond het geen gemakkelijke opgave, om in deze onheilsvolle tijd een 1 Mei-redevoering te houden. Hij vervolgde:

"Zeker geen redevoering, zoals wij die vroeger gekend hebben, laaiend van geestdrift en met schetterende fanfares. Want de geestdrift is verflauwd en de fanfares verhulden een illusie. De illusie van de internationale macht van de arbeiders.

Ook de Joden hebben hieraan medegedaan. Vooraan hebben zij gestaan in de rijen der strijdende arbeiders en zij hebben er twee illusies door verkregen.

De eerste was de internationale macht der arbeiders, de tweede was de opheffing van de Joodse problematiek.

Want het socialisme zou zijn internationaal, was internationaal en was anti-godsdienstig. Voorall deze laatste eigenschap heeft de Joden begeistert, want dit zou hen bevrijden van hun eigen problematiek. Immers, als het socialisme de kluisters van het kapitalisme en vooral van de godsdienst zou verbreken, dan zou, met het verdwijnen van de godsdiensten, ook de Joodse godsdienst verdwijnen en waren de Joden bevrijd van hun problemen.

Dit alles is gebleken een illusie te zijn. Het socialisme heeft de oorlog van 1914 niet kunnen tegenhouden en daarmee is bewezen, dat zijn internationale kracht een illusie was. Daarmede verdween ook de hoop der Joden op beëindiging van hun problemen.

En wanneer wij nagaan wat er na de catastrofe van 1933 van het socialisme geworden is, dan zien wij dat dit socialisme ten eerste is: nationaal; ten tweede: reformistisch; ten derde: godsdienstig. Het socialisme is nationaal."

Ter staving van zijn bewering noemde hij de voorbeelden Rusland en Engeland. "Rusland kan met recht een socialistische staat genoemd worden, maar het is en wordt gedwongen tot een zuiver nationale strijd.

Engeland is nog geen socialistische staat, maar niemand kan ontkennen dat door de Engelse regering een ernstige poging gedaan wordt om socialistisch te regeren, dat ernstig gestreefd wordt naar het bereiken van een socialistische staat. Echter, dit geldt alleen voor de binnenlandse politiek. De buitenlandse politiek is dezelfde gebleven als die der Tories. En ziet de internationale reactie. Vergelijk de reactie, die volgde op de gerechtelijke moord van SACCO en VANZETTI met de reactie op de gerechtelijke moord op GRUNER.

Het socialisme is reformistisch. Niemand, die de historie der laatste jaren nagaat, zal dit kunnen ontkennen. De tweede wereldoorlog werd gevoerd voor de vrijheid van de mens. Maar wie waren de grote leiders? Churchill en Roosevelt. Beide voormannen uit het kamp der bourgeoisie. Laat niemand U wijsnaken dat ROOSEVELT een socialist was. Hij was een bourgeois en kwam voort uit dezelfde kringen als TRUMAN.

De sleutelposities bevinden zich in handen van de bourgeoisie en wat door het socialisme bereikt wordt, wordt bereikt onder leiding van de bourgeoisie.

En ten slotte is het socialisme godsdienstig. Overall bestaat de neiging zich te assimileren met de godsdienst.

En niet alleen bij de Partij van de Arbeid.

Welke vooruitzichten blijven dan over voor de Joden!

De strijd voor het zuivere socialisme, voor het socialisme om deszelfs wil. Mededoen aan de strijd van de Nederlandse arbeiders heeft voor de Nederlandse Joden geen zin. Dat zal niet de oplossing van hun problemen brengen. De goy interesseert zich niet voor de belangen van de Joden.

Wie denkt dat de kracht van het socialisme, van het internationale socialisme opnieuw zal blijken, koestert een illusie. Deze kracht zal niet terugkeren en alleen de strijd voor het zuivere socialisme blijft over.

Deze strijd kan alleen in Palestina gevoerd worden en deze strijd zal zijn een strijd voor de jeugd. Deze strijd moet gevoerd worden en zal gevoerd worden en zal gewonnen worden. Nooit zal de Joodse geest verdwijnen, maar zij zal overwinnen!"

Nadat een Joods lied en de "Internationale" gezongen waren, werd de vergadering om 22.15 uur gesloten.

De stemming onder de aanwezigen was tamelijk lauw.

Amsterdam, 1 Mei 1947.

Nr. I. D. 2554-147.

GEHEIM.

Volgno.

6 MEI 1947

ACD/14727

VERSLAG van een vergadering gehouden op 30 April 1947, in het gebouw van de Algemene Nederlandse Diamantbewerkers Bond, Henri Polaklaan 9, Amsterdam, uitgaande van de POALE ZION-HECHALOETS. (Verbond van Palestina-pioniers.)

Verslag van een op 30 April 1947 te Amsterdam gehouden vergadering van de "Poale Zion Hechaluts" (Verbond van Palestina-pioniers).

De vergadering die op voornoemde datum te 20 uur begon, was aangekondigd in "Het Vrije Volk" en "Het Parool". Aanwezig waren circa 120 personen, meest jeugdigen, waarvan ongeveer 60% vrouwen.

Sprekers waren: Dr. Salomon KLEERKOPER, accountant, geboren te Amsterdam, 13 November 1893, wonende Olympiastraat 7-15, te Amsterdam (Z).

En Jitschak SLIJPER, personalia onbekend.

De zaal was niet versierd; spandoeken of vlaggen waren niet aanwezig.

Opgemerkt werd één persoon in de uniform van Majoor der Landmacht.

De vergadering was uitgeschreven ter viering van de 1-Mei-dag.

Als eerste spreker trad op SLIJPER, die begon met te vertellen dat de 1 Mei-rede, die het meeste indruk op hem gemaakt had, was gehouden door een Turkse Jood in een steengroeve in Palestina. KOMO, zooals de redenaar heette, had alleen gezegd:

"Kameraden, verwerkelijkt het socialisme in Uw eigen leven."

"Dit lijkt, zo zei de spreker, een eenvoudige rede. Doch wanneer wij nagaan wat de diepe beteekenis van deze woorden is, dan blijkt, dat het een zeer belangrijke rede is. Want wij moeten erkennen dat, hoewel het socialisme zijn grootste dagen gekend heeft, er niet veel meer overgebleven is van de laaiende golven van enthousiasme uit de eerste jaren der arbeidersbeweging."

Spreker ging vervolgens de historische ontwikkeling van het socialisme na en kwam tot de slotsom dat het socialisme als wereld-omvattend stelsel, niet gebracht heeft wat de arbeiders ervan verwachtten. Dit heeft velen tot wanhoop gebracht.

Een gedeelte zoekt thans de oplossing in de democratisering van het bedrijfsleven, anderen vluchten in de efficiency, de grote getallen en de machtige groepen, velen zijn vervallen tot de wanhoop zonder meer.

Is er reden tot deze wanhoop, vraagt spreker, en hij meende zijn vraag met "neen" te moeten beantwoorden.

"Wat in het socialisme en de ontwikkeling daarvan over het hoofd gezien is, wat ook de wanhopigen van thans over het hoofd zien, is de mensch en de waarde van het kleine." *belangde hij.*

Spreker zette vervolgens uiteen, dat het socialisme niet is een wereld omvattende levensbeschouwing, maar dat het in ieder land toegepast moet worden in overeenstemming met de omstandigheden van dat land. *Hij vervolgde:*

"Zoo gaat het thans ook in Palestina. Daar is men thans bezig met de meest zuivere toepassing van het socialisme, waarbij getracht wordt een optimum te verkrijgen.

Dit is moeilijk. De belangen van het individu en van de gemeenschap in harmonisch evenwicht te brengen, is de moeilijkste opgave van heden.

LIBERT

83 MEI 1947

Niet het bereiken van een minimum of van een maximum moet als doel gesteld worden. Het hoogste is het bereiken van een optimum. Dat zal dan ook de strijd van het socialisme moeten beheersen en dat komt uit in de woorden van KOMO: "Verwerkelijk het socialisme in Uw eigen leven."

1ste verslag

De tweede spreker, Dr. S. KLEEREKOPER, vond het geen gemakkelijke opgave, om in deze onheilsvolle tijd een 1 Mei redevoering te houden. ~~En~~ "Zeker geen redevoering, zoals wij die vroeger gekend hebben, laaiend van geestdrift en met schetterende fanfares. Want de geestdrift is verflauwd en de fanfares verhulden een illusie. De illusie van de internationale macht van de arbeiders.

Ook de Joden hebben hieraan medegedaan. Vooraan hebben zij gestaan in de rijen der strijdende arbeiders en zij hebben er twee illusies door verkregen.

De eerste was de internationale macht der arbeiders, de tweede was de opheffing van de Joodse problematiek.

Want het socialisme zou zijn internationaal, was internationaal en was anti-godsdienstig. Vooral deze laatste eigenschap heeft de Joden begeistert, want dit zou hen bevrijden van hun eigen problematiek. Immers, als het socialisme de kluisters van het kapitalisme en vooral van de godsdienst zou verbreken, dan zou, met het verdwijnen van de godsdiensten, ook de Joodse godsdienst verdwijnen en waren de Joden bevrijd van hun problemen.

Dit alles is gebleken een illusie te zijn. Het socialisme heeft de oorlog van 1914 niet kunnen tegenhouden en daarmee is bewezen, dat zijn internationale kracht een illusie was. Daarmede verdween ook de hoop der Joden op beëindiging van hun problemen.

En wanneer wij nagaan wat er na de catastrofe van 1933 van het socialisme geworden is, dan zien wij dat dit socialisme ten eerste is: nationaal; ten tweede reformistisch; ten derde godsdienstig.

Het socialisme is nationaal", zegt spreker. ~~En~~ ter staving van zijn bewering noemt hij de voorbeelden Rusland en Engeland. "Rusland kan met recht een socialistische staat genoemd worden, maar het is en wordt gedwongen tot een zuiver nationale strijd.

Engeland is nog geen socialistische staat maar niemand kan ontkennen dat door de Engelse regering een ernstige poging gedaan wordt om socialistisch te regeren, dat ernstig gestreefd wordt naar het bereiken van een socialistische staat. Echter, dit geldt alleen voor de binnenlandse politiek. De buitenlandse politiek is dezelfde gebleven als die der Tories. En ziet de internationale reactie. Vergelijk de reactie, die volgde op de gerechtelijke moord van SACCO en VANZETTI met de reactie op de gerechtelijke moord op GRUNER.

Het socialisme is reformistisch. Niemand, die de historie der laatste jaren nagaat zal dit kunnen ontkennen. De Tweede Wereldoorlog werd gevoerd voor de vrijheid van de mens. Maar wie waren de grote leiders. CHURCHILL en ROOSEVELD. Beide voormannen uit het kamp der bourgeoisie. Laat niemand U wijsmaken dat ROOSEVELD een socialist was. Hij was een bourgeois en kwam voort uit dezelfde kringen als TRUMAN.

~~-3-~~

De sleutelposities bevinden zich in handen van de bourgeoisie en wat door het socialisme bereikt wordt, wordt bereikt onder leiding van de bourgeoisie.

En ten slotte is het socialisme godsdienstig. Overal bestaat de neiging zich te assimileeren met de godsdienst. En niet alleen bij de Partij van de Arbeid.

Welke vooruitzichten blijven dan over voor de Joden!

De strijd voor het zuivere socialisme, voor het socialisme om deszelfs wil. Mededoen aan de strijd van de Nederlandse arbeiders heeft voor de Nederlandse Joden geen zin. Dat zal niet de oplossing van hun problemen brengen. De goy interesseert zich niet voor de belangen van de Joden.

Wie denkt dat de kracht van het socialisme, van het internationale socialisme opnieuw zal blijken, koestert een illusie. Deze kracht zal niet terugkeren en alleen de strijd voor het zuivere socialisme blijft over.

Deze strijd kan alleen in Palestina gevoerd worden, *en*

~~En~~ deze strijd zal zijn een strijd voor de jeugd. Deze strijd moet gevoerd worden en zal gevoerd worden en zal gewonnen worden. Nooit zal de Joodse geest verdwijnen maar zij zal overwinnen."

Nadat een Joods lied en de "Internationale" gezongen waren, *werd* ~~sloot~~ de vergadering om 22.15 uur. *geëindigd*.

De stemming onder de aanwezigen was tamelijk lauw.

Verzonden aan: C. V. D.

P. G.

B. M.

H. C.

's-Gravenhage.

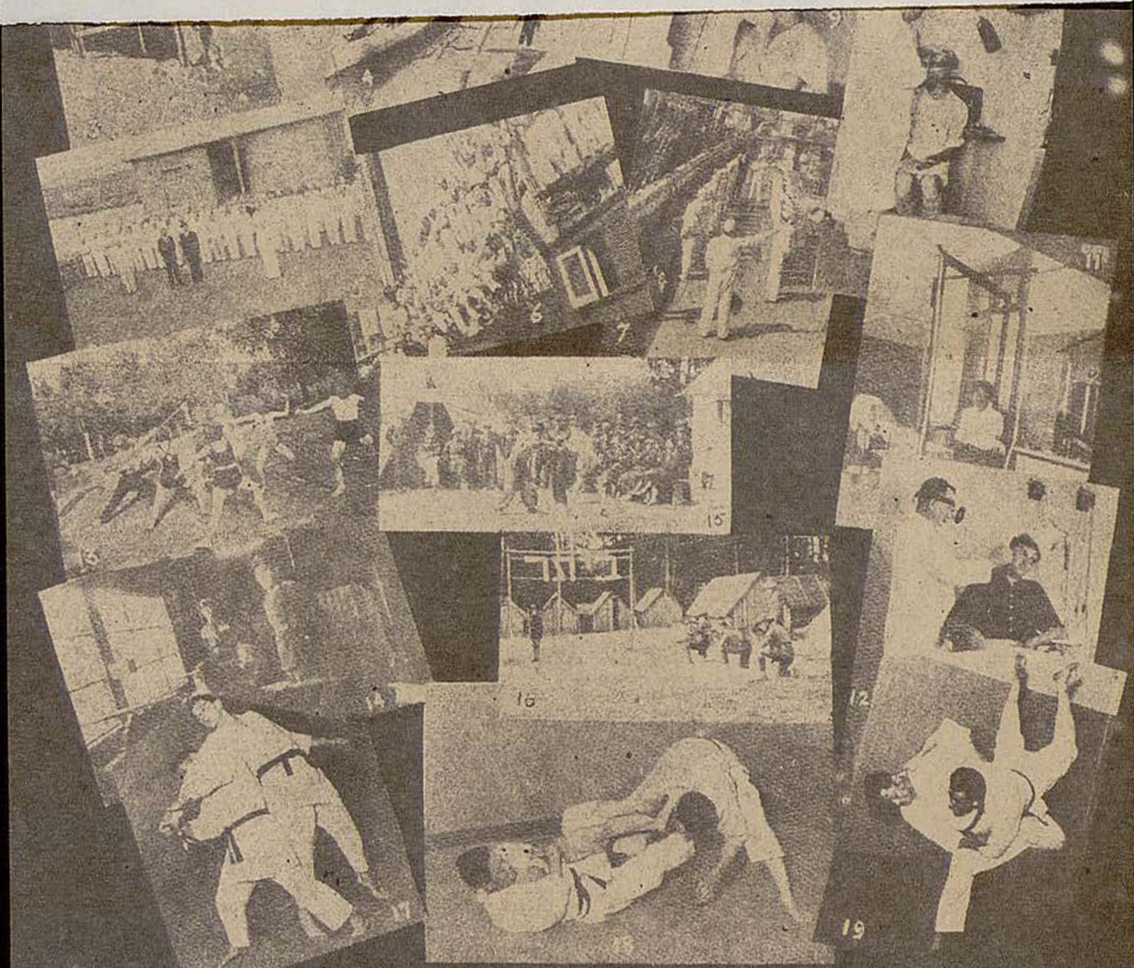
Amsterdam.

"

K-2.

Bijlage 3d

Rapport I.D., Amsterdam, nr. 11687-24-47

1. Peluga in Mishmar Hayarden. 2. Poultry Farming in Nahariyah. 3. Watch on the Jordan (at Mishmar Hayarden). 4, 5, 6, 7. The Marine School at Civita Vecchia. 8, 9, 10, 11. At the Kuppat Holim. (The various departments of the National Workers' Medical Service). 13, 14, 15, 16. Courses in Defence Sport at Brit Trumpeldor centres in Europe. 17, 18, 19. Instruction in Jiu-Jitsu (in Paris).

267-7

JAARVERSLAG

MET

BIJLAGEN

VAN HET

BONDSBESTUUR

VAN DE

NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND

AAN DE 45e JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING
op 24 en 25 December 1947 - 12 en 13 Teweeth 5708
te Amsterdam

JAARVERSLAG

MET

BIJLAGEN

VAN HET

BONDSBESTUUR

VAN DE

NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND

AAN DE 45e JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING
op 24 en 25 December 1947 - 12 en 13 Téweeth 5708
te Amsterdam

INHOUDSOPGAVE.

Namen en adressen van functionarissen	5
Beschrijvingsbrief	8
Dagorde	11
Jaarverslag van de Bondssecretaris	12
Jaarverslag van de Bondspenningmeester	45
Bijlagen bij financieel verslag	48
Jaarverslag van „De Joodse Wachter”	51
Jaarverslag van de J.N.F.-Commissaris	52
Bijlage bij het verslag van het J.N.F.	61
Verslag van het K.H.	67
Jaarverslag van het Palestina-Bureau	69
Jaarverslag van de Stichting „Hachsjarah en Alliyah”	71
Verslag van de Ereraad	90

BONDSBESTUUR VAN DE NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND.

J. van Amerongen, Voorzitter, Sarphatistraat 81³, Amsterdam-C.
A. de Jong, Vice-Voorzitter, Botticellistraat 24, Amsterdam-Z.
- J. H. Davids, Secretaris, Kleverparkweg 75, Haarlem.
Mr. D. Barmes (vertrokken naar Erets Jisraeel).
J. Groenman, Penningmeester, Nic. Witsenkade 10, Amsterdam-C.
- Mr. S. Boas, van Tuyll van Serooskerkenweg 47², Amsterdam-Z.
- N. Dasberg, Lindenheuvel 11, Hilversum.
Mr. J. Fränkel, Milletstraat 48³, Amsterdam-Z.
Prof. Dr. S. Kleerekoper, Olympiastraat 7, Amsterdam-Z.

REDACTIE „DE JOODSE WACHTER”.

J. Melkman, Churchillaan 131², Amsterdam-Z.
Z. Mossel, Weesperzijde 81, Amsterdam-O.
I. Spangenthal, Joh. Verhulststraat 29, Amsterdam-Z.

ADRES REDACTIE „DE JOODSE WACHTER”.

Churchillaan 131², Amsterdam-Z.

RAAD VAN BEROEP VOOR INZENDERS IN „DE JOODSE WACHTER”.

L. van Dijk, Rochussenstraat 267b, Rotterdam.
Mr. A. J. Herzberg, Nic. Witsenkade 10, Amsterdam-C.
Mevr. M. B. Nordheim-v. Amerongen, N.Z. Voorburgwal 282, A'dam-C.
Mr. G. Polak, Wouwermanstraat 6, Amsterdam-Z.
Dr. M. Rozelaar, Ter Hoffstedeweg 20, Overveen.

BESTUUR STICHTING „KEREN KAYEMETH LEJISRAEL IN NEDERLAND”.

G. Bolle, Secretaris-Penningmeester (Algemeen J.N.F.-Commissaris),
Victorieplein 34 hs, Amsterdam-Z.

AFDELINGSSECRETARISSEN.

Almelo: Martin Meyers, Ootmarsumschestraat 69.
Amersfoort: M. Polak, Gaslaan 5.
Amsterdam: Mevr. N. Denekamp-Vreedenburg, Tintorettostraat 21.
Apeldoorn: Mej. Mien Benjamins, Zutphenschestraat 78.
Arnhem: A. Bauernfreund, Statenlaan 77.
Breda: H. Stofkoper, Haagdijk 239a.
Bussum: S. Boers, Fr. Hendriklaan 7.
Dordrecht: Mevr. A. S. van Huiden-Lezer, Lange Breestraat 2a.
Eindhoven: H. Kater, Stevinstraat 25.
Enschede: Mej. E. Menko, Prinsestraat 13.
's Gravenhage: J. Reyzer, Broekslootkade 50.
Groningen: Mevr. P. Blok-Mok, Korreweg 44a.
Haarlem: M. Groen, Tetterodestraat 99.
Den Helder: Mej. C. Elte, Koningstraat 3.
's Hertogenbosch: Mevr. A. Israels-Gotlieb, W. van Oranjelaan 26.

Hilversum: Mevr. L. Manheim-Wolf, Joh. Gerardtsweg 193.
 Laren/Blaricum: Mevr. J. Obstfeld-Dresden, Molenweg 21, Laren.
 Leeuwarden: Mevr. H. Goslinski-van Kollem, Groningerplein 9.
 Oss: J. v. d. Bergh, Dr. v. d. Steenlaan 7.
 Rotterdam: Mevr. E. Zeldenrust-Polak, Crooswijkseingel 32.
 Tilburg: B. Mechanicus, Oisterwijksebaan 82.
 Utrecht: Mevr. B. Andriesse-van Spiegel, van Speyckstraat 17.
 Zwolle: S. de Jong, Fr. Halsstr. 2.

AFDELINGSPENNINGMEESTERS.

Almelo: Martin Meyers, Ootmarsumsche straat 69.
 Amersfoort: J. van Straten, Pascalstraat 8.
 Amsterdam: E. Nossen, Hoendiepstraat 1.
 Apeldoorn: Mevr. R. Wallage-Cohen, Prins Hendrikplein 9.
 Arnhem: I. Klipstein, Sweers de Landasstraat 16.
 Breda: H. Stofkoper, Haagdijk 239a.
 Bussum: S. Boers, Pr. Hendriklaan 7.
 Dordrecht: G. Spalter, Spuiweg 94.
 Eindhoven: R. Braaf, Verwerstraat 96.
 Enschede: J. Menko, Lipperkerkstraat 49.
 's Gravenhage: Ir. I. van Creveld, van der Wijckstraat 27.
 Groningen: T. v. Blankenstein a.i., van Starkenborghstraat 14a.
 Haarlem: I. Kan, Franz Lisztlaan 8, Heemstede.
 Den Helder: K. Coltof, Koningstraat 119.
 's Hertogenbosch: M. H. Benjamins, van der Doessingel 26.
 Hilversum: B. Levits, Mauritslaan 4a.
 Laren/Blaricum: A. Sturhoofd, St. Lucasweg 2, Laren.
 Leeuwarden: J. Cohen, Transvaalstraat 53.
 Oss: J. v. d. Bergh, Dr. v. d. Steenlaan 7.
 Rotterdam: E. D. Wertheim, Bentincklaan 41a.
 Tilburg: E. Bartels, Lange Nieuwstraat 164.
 Utrecht: Ed. Bernard, Gerard Doustraat 23.
 Zwolle: I. Levie, Oosterlaan 2.

AFZONDERLIJKE ZIONISTISCHE GROEPERINGEN.

Joodse Jeugdfed.: Mej. Bep Andriesse, Duinlustparkweg 60, Santpoort.
 Landelijke Vrouwengroep van de N.Z.B.: Mevr. T. de Lieme-van Blijdenstijn, Churchill-laan 72, Amsterdam-Z.
 Mizrachie: Mevr. Birenhak-Keller, Fr. van Mierisstraat 47, A'dam-Z.
 N.Z.S.O.: A. Weyel, Jekerstraat 35, Amsterdam-Z.
 Poale Zion: H. Vos, Tolstraat 76, Amsterdam-Z.

DOOR DE ALG. VERGADERING GEKOZEN LEDEN VAN DE BONDSRAAD.

- Mr. S. Boas, v. T. v. Serooskerkenweg 47², A'dam-Z. (thans lid B.B.)
- Ir. J. Cahen, (vertrokken naar Erets Jisraeel).
- N. Dasberg, Lindenheuvel 11, Hilversum. (thans lid B.B.)
- J. H. Davids, Kleverparkweg 75, Haarlem. (thans lid B.B.)

Mr. K. J. Edersheim, Diepenbrockstraat 24, Amsterdam-Z.
 Mr. M. Franken, van Beuningenstraat 7, Rotterdam.
 Ir. E. Gelber, Karthuizerstraat 1, Arnhem.
 Mr. I. L. Hamburg, van Miereveldstraat 11, Amsterdam-Z.
 Mr. A. J. Herzberg, Nic. Witsenkade 10, Amsterdam-C.
 S. A. Hertzberger, Sarphatistraat 213, Amsterdam-C.
 H. Jacobs, Agamemnonstraat 22, Amsterdam-Z.
 Prof. Mr. Dr. I. Kisch, Nic. Witsenkade 10, Amsterdam-C.
 Mr. M. Levie, Eendrachtweg 38b, Rotterdam.
 Dr. H. Lindemann, Prof. Pullelaan 23, Utrecht.
 Mevr. M. B. Nordheim-v. Amerongen, N.Z. Voorburgwal 282, A'dam-C.
 I. L. Seeligmann, Stalinlaan 45¹, Amsterdam-Z.
 J. Soetendorp, Muiderstraat 4², Amsterdam-C.
 J. Voet, Kromme Mijdrechtstraat 52 hs, Amsterdam-Z.
 A. Vreedenburg, Tintorettostraat 21, Amsterdam-Z.
 J. Weiss, Alblasstraat 9, Amsterdam-Z.

BUREAUX.

CENTRAAL BUREAU VAN DE NEDERLANDSE ZIONISTENBOND,
 Joh. Vermeerstraat 22, Amsterdam-Z., Tel. 99070.
 JOODS NATIONAAL FONDS, Joh. Vermeerstraat 22, Amsterdam-Z.,
 Tel. 97092.
 PALESTINA-BUREAU VAN DE JEWISH AGENCY, Joh. Vermeer-
 straat 22, Amsterdam-Z., Tel. 97092.
 PALESTINA-OPBOUWFONDS, KEREN HAJESOD, Joh. Vermeer-
 straat 22, Amsterdam-Z., Tel. 99070.
 STICHTING „HACHSJARAH EN ALLIYAH”, Joh. Vermeerstraat 22,
 Amsterdam-Z., Tel. 98069.
 HISTADROETH HACHALOETSIEM BEHOLLAND, Joh. Vermeer-
 straat 22, Amsterdam-Z., Tel. 98069.

BESCHRIJVINGSBRIEF

VIJF- EN VEERTIGSTE JAARLIJKE ALGEMENE VERGADERING VAN DE NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND

te houden op Woensdagavond en Donderdag, 12 en 13 Téweeth 5708,
24 en 25 December 1947, in het Minervapaviljoen, Alb. Hahnplantsoen 2
Amsterdam-Zuid

1. Opening.
2. Aanwijzing van een presidium.
3. Benoeming van een Commissie tot onderzoek van de geloofs-brieven.
4. Rapport dier Commissie.
5. Benoeming van een Commissie tot het nazien en het arreste-ren van de notulen.
6. Ingekomen stukken en mededelingen.
7. Behandeling van het algemeen verslag, uitgebracht door de Bondssecretaris namens het Bondsbestuur.
Hierbij en bij de volgende verslagen bestaat gelegenheid tot het houden van algemene beschouwingen over de organisatie in Nederland en haar onderdelen. Tevens zal hierbij gelegenheid worden gegeven, beschouwingen te houden over de door de Bond aangenomen houding t.a.v. de voorstellen van de U.N.S.C.O.P. en van de aan te nemen houding t.a.v. de door de Algemene Vergadering van de U.N.O. genomen besluiten.
8. Behandeling van het verslag en de rekening en verantwoor-ding van de Bondspenningmeester.
9. Behandeling van het verslag door de Secretaris-Penningmees-ter van het Stichtingsbestuur van het K.K.L. (Algemeen J.N.F.-Commissaris).
10. Behandeling van het verslag van de leiders van het Palestina-Bureau van de Jewish Agency.

11. Behandeling van het verslag van de Stichting „Hachsjarah en Alliyah”.
12. Replik van het Bondsbestuur.
13. Décharge van het Bondsbestuur.
14. Bespreking van het beleid van de redactie van „De Joodse Wachter” (in besloten vergadering).
15. Décharge van de redactie van „De Joodse Wachter”.
16. Vaststelling van het budget, lopende van 1 Oct. 1947 tot en met 30 Sept. 1947.
17. Aanwijzing van een stembureau voor de te houden ver-kiezingen.
18. Verkiezing van een Bondsvoorzitter.
19. Verkiezing van een Bondssecretaris.
20. Verkiezing van vijf tot zeven leden van het Bondsbestuur.
21. Verkiezing van een Hoofdredacteur of drie leden van de Com-missie van redactie van „De Joodse Wachter”.
22. Verkiezing van 20 leden van de Bondsraad.
23. Verkiezing van 26 leden van het Bestuur van de Stichting „Hachsjarah en Alliyah”.
24. Aanwijzing van vijf leden van de Commissie van Beroep voor inzenders van „De Joodse Wachter”.
25. Rondvraag.
26. Sluiting.

DAGORDE

Woensdag 24 December om 8 uur n.m.: punt 1
daarna: 2, 3, 5 en 6.
vervolgens 4, waarna een aanvang wordt gemaakt met
de beschouwingen over de punten 7, 10 en 11.

Donderdag 25 December om 9.30 uur v.m.: punten 8, 9, 16, 14 en
15. Hierna voortzetting algemene beschouwingen over
de punten: 7, 10 en 11.
Pauze: 1—2 uur n.m.
vervolgens wederom algemene beschouwingen, tot
uiterlijk 6.30 uur n.m., waarna voor de tweede maal
zal worden gepauzeerd.
8 uur: 12 en 13
hierna: 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 en 26.

*De vergadering zal zo nodig eerst tegen middernacht worden
beëindigd.*

De voorzitter heeft krachtens het reglement op de Algemene
Vergadering het recht deze dagorde te wijzigen.

JAARVERSLAG

VAN DE NEDERLANDSE ZIONISTENBOND OVER 5707—5708 (1947) NAMENS
HET BONDSBESTUUR. UITGEBRACHT DOOR DE SECRETARIS

AAN
DE VIJF EN VEERTIGSTE JAARLIJKE
ALGEMENE VERGADERING VAN DE
NEDERLANDSCHE ZIONISTENBOND

Zeer waarde medestanders!

1. ALGEMENE TOESTAND VAN HET JOODSE VOLK.

Het is wel een uitermate trieste onderneming, de balans van de politieke en andere activa en passiva voor ons Volk in de Golah over de afgelopen verslagperiode op te maken. Want het chronische karakter van het Joodse Vraagstuk, waaraan de wereld in hoge mate lijdt en waaronder het Joodse Volk het zwaarst gebukt gaat, is een ernstig symptoom van de morele ontreddeering, waarin de hedendaagse mensheid is verzonken.

Eist het een grote mate van fantasie zich in gedachte de toekomst van ons Volk uit te stippelen, er is zelfs een niet geringe verbeeldingskracht nodig, om zich te realiseren, hoe nog steeds, bijkans twee-en-een-half jaar na de wereldoorlog, de materiële en geestelijke nood der Joden schrikbarend om zich heen grijpt. Ter illustratie hiervan willen wij, verre van ook maar een poging te doen om naar volledigheid te streven, ons zoeklicht op enkele centra laten vallen.

In *Amerika*, waarop de ogen van vele Joden zich in de vooroorlogse jaren als met een heimwee hebben gericht, vertoont het leven voor de objectieve beschouwer het beeld van een onmiskenbaar groeiend antisemitisme. In het openbare leven en met name bij de tewerkstelling in vele beroepen, wekt een duidelijke discriminatie ten opzichte van de Joden niemands verwondering meer. Vooruitstrevende niet-Joodse organisaties, door Joodse hierbij ijverig gesteund, welke de strijd tegen het rassonderscheid voeren, beijveren zich — doch voorlopig nog zonder merkbaar succes — ook de aanzwellende golf van het antisemitisme te keren.

Canada heeft aanvankelijk van zich doen spreken door zijn bereidheid om voor belangrijke contingenten D.P.'s zijn poorten open te stellen. Tot nu toe is het evenwel goeddeels slechts bij de lofelijke voornemens gebleven. Vermoedelijk heeft het ook daar toenemende antisemitisme een spaak in het wiel gestoken.

In *Argentinië* hebben de zelfs herhaalde verzekeringen van de Minister van Buitenlandse Zaken tot steun aan de Joden niet kunnen verhinderen, dat meerdere aanvallen op Joodse gebouwen en zelfs bomaanslagen werden gepleegd. De laatsten hebben meer indruk gemaakt dan de eersten; daden spreken meer dan woorden!

Ondanks het feit, dat Veldmaarschalk Smuts, een der ontwerpers van de Balfour-Declaratie, een grote belangstelling voor Palestina aan de dag blijft leggen, is de positie der Joden in *Zuid-Afrika* niet in alle opzichten rooskleurig. De bereidheid om er Joden toe te laten is buitengewoon gering. Met begrijpelijke spanning werden de verkiezingen afgewacht, welke een antwoord op de vraag zullen moeten brengen, of verschuivingen naar de nationalistische kant zich zullen voltrekken.

In *Polen* zet de uittocht van Joden, aanvankelijk in sterkere, later in afnemende mate zich nog voort. De Joodse Gemeenschap ziet zich genoodzaakt op politiebewaking van een harer bezittingen aan te dringen, omdat deze het voorwerp van een conflict tussen de Joden en een Katholieke gemeente is. Het geldt hier... een Synagoge.

Roemenië geeft eveneens het beeld te zien van een emigratie op grote schaal. Roemeense Joden, voortgedreven door een hongersnood, welke dit land teisterde, verkopen hun bezittingen en steken de grens naar Hongarije over. Zij trachten naar Oostenrijk te vluchten, alwaar zij naar de Amerikaanse zone hun pelgrimstocht willen voortzetten. De emigranten bevinden zich in een desperate toestand. De positie van de culturele en sociale instellingen in Roemenië is zo precair, dat de Minister van Financiën een bedrag van een half miljoen guldens ter beschikking stelt van de Unie van Joodse Gemeenten, teneinde in de godsdienstige en sociale noden te voorzien. De Minister van Justitie heeft aangekondigd, dat spoedig een wetsontwerp is te verwachten, waarbij Joods bezit, waarvoor geen erfgenamen aanwezig zijn, aan de Joodse organisaties zal worden overgedragen.

Door de burgeroorlog, welke in *Griekenland* woedt, is de positie der Griekse Joden er zeer verslechterd.

In *Turkije* heeft de Regering alle grensposten en vlooteenheden

de nadrukkelijke instructie gegeven, de zogenaamde illegale emigratie van Joden naar Palestina onmogelijk te maken.

In *Cairo* vragen de Joden om bijzondere bescherming van de politie, omdat zij op 2 November, Balfour-Dag, terreurdaden verwachten.

De Regering van *Syrië* heeft nieuwe anti-Joodse bepalingen in het leven geroepen. Joden, die in steden wonen, mogen het district hunner woonplaats niet verlaten. Syrische consuls mogen Joden onder geen voorwaarde visa verstrekken.

Ook uit *Italië* trekken duizenden Joden weg. Hun doel is Palestina.

Duitsland is nog altijd een bron van grote zorg. Anti-Joodse demonstraties en relletjes tieren er nog welig; reeds tientallen malen is er schending van Joodse begraafplaatsen geconstateerd. Het „Herren-Volk” wenst zich blijkbaar niet met het boetekleed te sieren. De secretaris van de Church Peace Union en van het Wereldverbond van Internationale Samenwerking der Kerken, Dr. Carl Hermann Voss, verklaarde na een bezoek aan Europa, dat 40 pCt. der Duitsers nog steeds heftig antisemitisch gezind is. Volgens zijn overtuiging hebben de Joodse D.P.'s in Europa geen toekomst. In deze overtuiging staat hij niet alleen.

In *Beieren* verklaart de Minister van Economische Zaken, dat de economische nood in Beieren wordt veroorzaakt door de D.P.'s, „het ongedierte onder de bevolking”, welke uitlating de Minister-President van Beieren, als antwoord op een protest van het Centrale Comité van bevrijde Joden, slechts als „ondiplomatiek” qualificeerde.

Ook in *Oostenrijk* is er in wezen niet veel te onzen gunste veranderd. Een der Ministers geeft er de Joden van zijn land de welgemeende raad, met de geallieerde bezetting te verdwijnen, aangezien het anti-semitisme in Oostenrijk zeer sterk is.

De zogenaamde spontane antisemitische uitbarstingen in *Engeland*, als reactie op het ophangen van de twee sergeants van de Secret Service in Palestina, bleken met Duitse „Gründlichkeit” te zijn voorbereid. De wijze, waarop de Engelse fascistische gebeurtenissen in Palestina aangripen, om hun gevoelens jegens de Joden bot te vieren, roept duidelijke herinneringen op aan het Duitsland van 1933.

Tsjecho-Slowakije steekt in het Europese beeld gunstig af. De positie van de Joden aldaar, alhoewel de Joodse Gemeenschap er door de oorlog sterk is gemutileerd, is niet ongunstig te noemen.

In Karlsbad kwam de Conferentie der Zionistische Organisaties van Europa bijeen; in Mariënbad vond tegelijkertijd een internationale conferentie der Agoedah plaats.

Ook *België* mag met ere worden genoemd. Het Joodse leven bloeit er naar omstandigheden weer op en het land levert zijn aandeel in de opname van Joodse vluchtelingen.

Naast de trage gang van rechtsherstel, waardoor vele Joden in *Nederland* — gelijk vrijwel overal elders in de door de oorlog getroffen landen — nog steeds in hun belangen ernstig worden geschaad, zij hier dankbaar melding gemaakt van de komst van ruim 500 Joodse kinderen, die in Apeldoorn op hun alliyah naar Erets worden voorbereid en in wier toelating door de Nederlandse Regering, op aanvraag van een daartoe in het leven geroepen S tichting, onverwijld werd bewilligd.

Anderzijds kan het niemand ontgaan, dat zelfs wanneer men niet in elke niet-vriendelijke uitlating over de Joden bewust antisemitisme ziet, toch moet worden vastgesteld, dat dit laatste ook hier te lande een rijker wordende voedingsbodem vindt. In diverse periodieken vielen nu en dan beschouwingen of incidentele uitlatingen te signaleren, welke allesbehalve van anti-Joodse smetten vrij waren. Nog laatstelijk etaleerde de N.C.R.V. in haar rubriek „Vragen aan Voorbijgangers” en passant zulk een laag-bij-de-gronds antisemitisme, dat de qualificatie dom nog te euphemistisch is.

Overal vraagt het *vluchtelingenvraagstuk* meer dan ooit de aandacht. Tienduizenden vluchtelingen verblijven nog in kampen. Palestina zond hun een honderdtal onderwijzers, om het onderwijs aan de D.P.'s en in de Europese kampen ter hand te nemen. Duizenden vluchtelingen zwerven op schepen rond, op weg naar het Beloofde Land. Deze laatsten wordt, dikwijls met grof geweld, het betreden van Joodse bodem (voorlopig) illusoir gemaakt. Zij worden naar *Cyprus* gezonden.

Met bewonderenswaardige werkelijkheidszin heeft de Joodse wereld de schok van het „Exodus”-drama opgevangen. Zij groeide in vastberadenheid en kracht naarmate de gevreesde tragedie zich wreed en onherroepelijk voltrok. Zo hebben de Joden in de Britse zone van Duitsland zelfs hun maandelijks certificaten-quotum ter beschikking van de vluchtelingen van de „Exodus” gesteld. De opvarenden van de „Exodus” zelf hebben zich waarlijk heroiek gedragen. Slechts zeven van hen hebben van de door Frankrijk welwillend geboden gelegenheid gebruik gemaakt om naar dit land terug

te keren. De overigen weigerden ook maar één stap verder vrijwil-
lig de weg terug te aanvaarden. Voor zover zij in de kampen *Am
Stau* en *Poppelsdorff* verblijven, zijn zij onder dwangmaatregelen
geplaatst en hun rantsoenen zijn tot die van de Duitsers terug ge-
bracht. Anderen zijn naar de nieuwe kampen in *Emden* en *Wil-
helmshafen* overgebracht, doch niet zonder moeilijkheden. In strijd
met de ten deze gedane beloften ontbraken de voor de zieken en
invaliden benodigde ambulance-wagens.

Volgens opgave van Sir Herbert Emerson, Directeur van het
Internationale Vluchtelingen Comité (I.R.O.), zouden er midden '47
in *Duitsland* 168000, in *Australië* 33000, in *Italië* 20000 en in
Shanghai 10000 Joden de steun der vluchtelingenorganisaties be-
hoeven. In de Amerikaanse zone zouden zich 12000 Joodse kinde-
ren onder zes jaar bevinden. Ongeveer 5000 kinderen zouden zon-
der familie zijn. . . En het Joodse Land wil zijn bijdrage tot oplos-
sing van dit probleem leveren. De wereld gedooft echter zonder
erbarmen, dat het hierin wordt verhinderd.

Wel is het vluchtelingenvraagstuk een schandelijke smet op het
blazoen der wereld!

Vijftig jaren zijn slechts een korte periode in de lange geschie-
denis van ons Volk.

In 1897 riep Herzl het *Eerste Zionistencongres* in *Bazel* bij-
een. Toen werden hij en zijn medewerkers in Weenen, de stad zijner
inwoning, door de „liberale” Joden als Joodse antisemieten ge-
brandmerkt, terwijl de „Protestrabbijn” — kunstenaars der uit-
legkunde als zij waren — hadden uitgevonden, dat het Zionisme
tegen de geest van het Jodendom indruist. Herzl heeft zijn inner-
lijke aandrang gevolgd, het Congres bijeengeroepen en de Zionis-
tische Organisatie gesticht.

In dit jaar vierde de *Zionistische Wereldorganisatie* haar *vijs-
tigjarig bestaan*. In de loop van deze halve eeuw is ons Volk van een
over de wereld verspreide en volkomen stuurloze massa, met de
gedachte aan Herzl's conceptie van een Joodse Staat als machtige
drijfveer, geëvolueerd tot een Volk met een bewuste gecentraliseer-
de leiding, welker vastberaamd plan van de aanvang er op was
gericht, ons Volk uit het politieke moeras te helpen. Haar, de
Zionistische Organisatie, is het te danken, dat het Joodse Vraag-
stuk en Palestina in het domein der politieke werkelijkheid zijn
getreden en thans in het brandpunt van het wereldgebeuren staan.

Na het Eerste Congres schreef Herzl in zijn dagboek — hij nam

zich er voor in acht, het openlijk uit te spreken — „In *Bazel* heb
ik de Joodse Staat gesticht. Misschien binnen vijf jaar, in elk ge-
val in de loop van vijftig jaar, zal ieder het erkennen.”

Dat was September 1897.

Aan het einde van de vijftig jaar *was* de Joodse Staat een agen-
dapunt van de Verenigde Naties!

Moge de balans van ons Volk in de Golah, met al hetgeen wij
hierboven ervan vermeldde en met wat wij er niet van vermeld-
den, een sombere zijn, met Palestina voor ogen valt hij — op korte-
re dan wel op langere termijn — bemoedigender uit.

2. PALESTINA.

Van de vele punten, welke thans allen onze onverdeelde aan-
dacht vragen, zodra wij aan Palestina denken, domineert wel het
meest, dat van de aanbevelingen en plannen van de meerderheid
der U.N.S.C.O.P. Geen wonder! Nadat in de loop der jaren een
reeks van Commissies van Onderzoek — welgeteld 17 — zich als
taak hadden gesteld, het Palestina-Vraagstuk tot oplossing te
brengen, meerderen van deze ter plaatse een onderzoek hadden in-
gesteld en bij de Joden hoopvolle verwachtingen hadden verwekt,
doch ten slotte politiek op dood spoor waren gerangeerd, is deze
speciale Commissie voor Palestina, door de Verenigde Naties in het
leven geroepen, met concrete voorstellen gekomen, welke preten-
deerden het Palestina-vraagstuk op te lossen en welke kansen op
verwezenlijking van haar aanbevelingen bieden. Haar meerder-
heidsrapport is in brede kringen van belanghebbenden voorwerp
van bescheiden, bij enkelen zelfs van hooggespannen verwachtingen
geworden.

In het bijzonder is dit laatste het geval, nadat de General Coun-
cil in de in Aug. j.l. te Zürich gehouden zitting zich hierover heeft
uitgesproken en dienovereenkomstig Ben Goerion namens de Je-
wish Agency heeft verklaard, dat het Palestina-probleem niet kan
worden opgelost zonder Joodse Staat. Alhoewel de verdeling van
Palestina een ontzaggeijk offer voor het Joodse Volk betekent,
wint de overtuiging allerwege in de Zionistische Organisatie veld,
dat zij desniettemin is te verkiezen boven een onverdeelde Staat
van twee volkeren.

Niet dat de geluiden, welke een andere mening verkondigen, zijn
verstomd. Dit is allerm minst het geval. Het *principe*, dat aan de
afwijzing van het delingsplan, ondanks het fascinerende van de

Joodse zelfstandigheid, dan wel aan de aanvaarding ervan, zij het ook zonder hoera-enthousiasme, ten grondslag ligt, zal onderwerp van hartstochtelijke discussies *blijven*, totdat of de deling een feit zal zijn (en ook dan zal het de geesten blijven bezighouden), of het plan van de deling geschiedenis zal zijn geworden. Met de waarderding van de merites, resp. de gevaren, van de *uitvoering* van het delingsplan is het evenwel anders gesteld. De aanbevelingen van het meerderheidsrapport van de U.N.S.C.O.P. stippelen n.l. slechts de voorbereidende denkbeelden van de komende Joodse Staat uit. De werkelijke inhoud moet geleidelijk door de practijk worden ingevuld en uitgewerkt. Op het laatste, op de concretisering, komt het nu juist aan. En omtrent de ontwikkeling van de situatie, zoals deze zich *na* aanvaarding van de aanbevelingen der Commissie zal voltrekken, bestaan ten enenmale geen wiskundige zekerheden. Het is een kwestie van persoonlijke visie en het zijn ternauwernood vragen, waarop men met succes zijn overredingskracht tegenover den ander kan beproeven, hoe men de ontwikkeling van de verhouding macht/recht in de wereld ziet en of men bij actieve medewerking van Joodse zijde de door de geprojecteerde deling vast te stellen grenzen van de Joodse Staat als „voor de eeuwigheid” gelooft te moeten beschouwen dan wel de mogelijkheid van een zogenaamd irridentisme in enigerlei vorm als een reële factor aanwezig acht. In het eerste geval zal men er begrijpelijkerwijze gemakkelijker toe komen van de Joodse Staat een caricaturaal beeld in de voorstelling van de Joden te ontwerpen en deze caricatuur dan te bestrijden, terwijl men in het laatste geval ertoe geneigd zal zijn, in de verdelingsvoorstellen, althans potentiëel, de vervulling te zien van bepaalde lang gekoesterde wensen, met name van vrije alliyah, vrije kolonisatie en zelfverdediging.

Voor de Jisjoew, d.w.z. in zijn grote meerderheid en evenzo in de leidende kringen van de Jewish Agency, blijkt hierover een duidelijke eenstemmigheid te heersen. Nog vóór over de vraag van al of niet aanvaarding van het delingsvoorstel een bindende uitspraak is gedaan, loopt de practijk van het leven op het te nemen besluit vooruit: in feite werkt men economisch, staatkundig en administratief reeds aan een nieuwe, eigen vormgeving van de Jisjoew, aan de Joodse Staat van morgen.

Dat voor de Jisjoew het pleit reeds is beslist vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat zowel de vertegenwoordiger van de Verenigde Staten in de U.N.O. alsook die van de Sovjet-Unie zich voor het meerderheidsrapport van de U.N.S.C.O.P. hebben ver-

klaard. De Nederlandse gedelegeerde heeft zich hierbij aangesloten. Vertegenwoordigers van de Arabische Liga weigeren daarentegen elke samenwerking tot verwezenlijking der voorstellen, verzetten zich hardnekkig tegen het Rapport en hebben zelfs met troepenconcentraties gedreigd. Algemeen wordt dit laatste slechts als een politieke geste beschouwd, welke meer tegen Koning Abdallah dan tegen de Joden is gericht en de reacties op het wapengekletter der Arabieren zijn dan ook nergens bijster hevig. Het is zelfs de vraag, of de Arabische legers wel zo zijn georganiseerd, dat zij een Heilige Oorlog zouden kunnen ontketen.

Volgens Amerikaanse opvattingen is een weigering der Arabieren geen reden, om daarom ook de Joden de hun toegedachte onafhankelijkheid in Palestina te onthouden. De delegatie van de Verenigde Staten heeft bovendien verzekerd, dat het haar bedoeling is, om nog in deze jaarlijkse zitting van de Assemblée een beslissing inzake het Palestina-Probleem te bewerkstelligen.

Op het ogenblik is er, naar het zich laat aanzien, een redelijke verwachting, dat de aanbevelingen van de U.N.S.C.O.P. de vereiste meerderheid van tweederde der uit te brengen stemmen zal halen. Er zijn evenwel nog te veel onbekende factoren in de ontwikkeling van de politieke toestand, welke van dag tot dag aan ingrijpende wijziging is blootgesteld, om over de uiteindelijke gang van zaken zich aan voorspellingen te wagen of zich tot speculatieve beschouwingen hierover te laten verleiden. Wanneer deze regels onder de ogen der lezers komen, zal het beeld van de situatie inmiddels duidelijker zijn geworden en zal de Algemene Vergadering, met meer kennis van feiten dan waarover wij thans beschikken, zich kunnen uitspreken.

In deemoed gedenken wij hen, die in de strijd om de vrijheid van ons Volk op Joodse bodem het leven lieten. Wij betreuren het, dat ondanks de voorbeeldige zelfdiscipline, welke de Jisjoew nog tot onder zeer moeilijke omstandigheden aan de dag heeft gelegd, die strijd onvermijdelijk was en dat deze zulke kostbare offers aan jonge levens heeft vereist. Engeland had dit kunnen voorkomen, wanneer de ernstige wil daartoe bij hem als Mandataris aanwezig ware geweest. Doch wanneer het zijn gegeven belofte aan en zijn aangegane overeenkomsten met het Joodse Volk flagrant en cynisch breekt; wanneer het in plaats van de verplichtingen, welke het bij het Mandaat op zich heeft genomen, integraal na te komen, namelijk om de Joodse immigratie te vergemakkelijken, bij neder-

zettingen van Joden de behulpzame hand te bieden en het Joods Nationaal Tehuis te vestigen, systematisch tracht, zij het ook zonder het gehoopte succes, de kracht van de Jisjoew te ondermijnen; wanneer het zich baserende op het Witboek, welks geldigheid aan gerechtvaardigde twijfel onderhevig is, ononderbroken in Palestina explosieve stoffen blijft aandragen en ophopen, dan kan het niet uitblijven, dat het op een kwade dag tot uitbarsting komt. De verhouding van Engeland tot het Joodse Volk heeft sinds de in werking treding van het Mandaat een climax vertoond: zij heeft alle fasen van grote vriendschap via verkoeling tot openlijke vijandschap doorlopen. Deze onverholten vijandschap heeft verbittering en wrok in de harten van de Joden gekweekt en een geest van verzet opgeroepen. Het kon daarom niet anders dan dat toen deze geest van verzet zich een uitweg zocht en hij zich ontladde, de georganiseerde verzetsbeweging van de Jisjoew in haar strijd ter zelfverdediging geen kamp gaf. En men kan zich er moeilijk over verbazen, dat de repressieve maatregelen, welke de Engelse bezetting daarop meende te moeten nemen, zich in hun tegendeel omzette en het herstel van rust en orde ernstig belemmerden. De fatale gevolgen hiervan, de slachtoffers aan Joodse zijde, hebben de Jisjoew niet in zijn zelfvertrouwen geschokt. Vastberaden vervolgt hij zijn eens gekozen weg, terwijl nieuwe krachten de plaatsen innemen van hen, die op het altaar van de bevrijding van ons Volk het offer van hun leven brachten. En wier aandenken de Jisjoew — en ons — tot zegen moge zijn.

Ondanks de spanningen in het land heeft de Jisjoew het gepraesteed, in het thans achter ons liggende jaar niet minder dan twintigduizend immigranten op te nemen en negen-en-twintig nieuwe nederzettingen te stichten. Het is een nieuw en overtuigend bewijs, dat al moge de Jisjoew, gelijk het braambos van hetwelk het boek Sjemoth verhaalt, ook in vlammen staan, — nooit zal hij worden verteerd.

3. CONTACT TUSSEN DE N.Z.B. EN DE ZIONISTISCHE WERELDORGANISATIE.

Moesten wij vorig jaar nog constateren, dat de intensiteit van de informatie door de leiding van onze Wereldorganisatie veel te wensen overliet, het is een verheugend feit, deze keer te kunnen vaststellen, dat hierin een merkbare verbetering viel waar te nemen. Niet alleen is het schriftelijk contact van de zijde der

Executieve te Jeruzalem veelvuldiger geworden, ook de aard van de voorlichting geeft grotere reden tot tevredenheid. Van de bezoeken aan Nederland vermelden wij met bijzondere voldoening dat van de Heer J. Linton, Political Secretary of the Executive in Londen, in September van dit jaar. Het B.B. wisselde op vruchtbare wijze van gedachten met hem over de problemen van actuele aard. Major Eban, vertegenwoordiger van de Jewish Agency te Londen, speciaal ter behartiging van de Joodse belangen bij de U.N.S.C.O.P., bezocht in die qualiteit Nederland. Na ruggespraak en tezamen met het B.B. voerde hij hier te lande besprekingen. Voorts releveren wij het bezoek van Prof. S. Brodetsky, lid van de Executieve te Londen, die gedurende zijn aanwezigheid hier te lande, begin Aug., tot de leden van de Bondsraad en tot andere genodigden het woord richtte. Bij die gelegenheid gaf hij beschouwingen ten beste over de gebeurtenissen in Palestina en haar weerslag in de wereld, welke uiteenzettingen een punt van ernstige discussie in de Bondsleiding uitmaakten. Het B.B. heeft de conclusie van de nabeschouwingen over Prof. Brodetsky's betoog ter kennis van de Executieve te Jeruzalem gebracht.

In Juli bezocht namens het Bureau te Genève de Heer Gideon Ruffer Nederland, teneinde de hangende vraagstukken met de Bondsleiding te bespreken. In deze samenhang zij ook het bezoek vermeld van Dr. E. Liebenstein, lid van de General Council en van Prof. Martin Buber, die beiden in een bijeenkomst te Amsterdam voor de Brith Iwrith Olamiet het woord voerden. Laatstgenoemde sprak ook op uitnodiging van de Vereniging van Vrienden van de Hebreeuwse Universiteit voor een talrijk publiek in de Aula der Amsterdamse Universiteit.

De Bond profiteerde herhaaldelijk van de omstandigheid, dat in de loop van het jaar achtereenvolgens verschillende van zijn leden gelegenheid hadden de Executieve te Londen zowel als te Parijs te bezoeken. In de Franse hoofdstad is in Juni een officieel filiaal van de Executieve te Jeruzalem gevestigd, tot coördinatie van het werk der Zionistische organisaties in Europa. Van dit Parijse bureau heeft de Heer E. Butkowski de leiding op zich genomen. Wij verwachten, dat, wanneer het zijn werkzaamheden enige tijd zal hebben uitgeoefend, er een stimulans voor de Europese organisaties in het algemeen en voor onze Bond in het bijzonder van zal uitgaan.

De Bondsvoorzitter bracht in de afgelopen zomer een bezoek van circa twee maanden aan Palestina, alwaar hij met verschil-

lende instanties van de Wereldorganisatie, in het bijzonder ook met de beide nationale fondsen, K.K.L. en K.H., onderhandelingen heeft gevoerd. Deze hebben ons contact met Palestina belangrijk versterkt en zullen zeker de arbeid van de Bond in de nabije toekomst ten goede komen. Ofschoon de Bondsvoorzitter door alle geledingen der Wereldorganisatie met grote welwillendheid is ontvangen, moge hier met name worden vermeld de Secretaris van het Organisatie-Departement Dr. Leo Lauterbach, wien in het bijzonder de belangen van onze Bond zeer ter harte gaan en met wien de samenwerking steeds van zeer aangename aard is.

Verder zij hier gememoreerd, dat door E. Dobkin, leider van het Organisatie-Departement te Jeruzalem, begin Augustus een conferentie van de Europese Zionistische Federaties te Karlsbad is bijeengeroepen, teneinde de nog ongebruikte krachten op gang te brengen en te trachten, de samenwerking tussen deze te bewerkstelligen. Aan dit „kleine Congres” is door vertegenwoordigers van alle daarvoor in aanmerking komende landen deelgenomen. Voor Nederland werd Uw Secretaris hierheen gedelegeerd. Ter conferentie had hij gelegenheid met verschillende leden van de Palestijnse Executieve over de belangen van de N.Z.B. in nader contact te treden. Van de faits-et-gestes der Conferentie heeft hij in het Bondsorgaan verslag uitgebracht.

Tot de onderwerpen, welke het B.B. zowel schriftelijk als mondeling door zijn Voorzitter en Secretaris, resp. te Jeruzalem en te Karlsbad, bij de Jeruzalemse Leiding heeft aanhangig gemaakt, behoort de vraag, aan welke de vorige Algemene Vergadering haar aandacht schonk, t.w. of gedoopte Joden dan wel zij, die actieve propaganda voor het Christendom maken, leden van de N.Z.B. kunnen zijn. Als resultaat van langdurige onderhandelingen heeft het B.B. thans van de Executieve een mededeling ontvangen, waarin zij de uitspraak ten deze van de Congresanwalt Felix Rosenblüth weergeeft, dat volgens diens opvatting gedoopte Joden, krachtens art. 2 van het Reglement der Zionistische Wereldorganisatie, naar hetwelk het betreffende artikel in onze Statuten is geredigeerd, geen lid van de organisatie kunnen zijn. Wat de leden van de Zionistische Organisatie betreft, die, ofschoon niet gedoopt, aan de propaganda voor het Christendom actief deelnemen, is Rosenblüth van mening, dat dergelijke gevallen aan het oordeel van de Eereraad dienen te worden onderworpen. Hij voegt hieraan toe, dat naar zijn opvatting actieve propaganda voor het Christendom de Zionistische belangen ernstig schaadt en dat

het lidmaatschap van deze betrokkenen derhalve niet kan worden getolereerd.

Tot zover de richtlijnen, welke het B.B. ten deze van Jeruzalem bereikten en van welke het aanstonds de afdelingsbesturen in kennis heeft gesteld.

Het B.B. ziet in een sterke centrale leiding, van Jeruzalem uitgaande, een uiterst vitaal belang voor de Bond en spreekt daarom van deze plaats de wens uit, dat het hieraan ook in de komende verslagperiode niet zal ontbreken.

4. DE ORGANISATIE IN NEDERLAND.

In aansluiting aan de discussie hierover op de Algemene Vergadering, twee jaar geleden, gevoerd en aan de gedachtenwisseling in de Bondsraad van 24 Maart 1946 had het B.B. aanvankelijk het plan opgevat, in het begin van dit verslagjaar een studie-conferentie gedurende een week-end te houden met het hoofdthema „*de Zionisten en de Kehillah*”. Doordien evenwel in dezelfde tijd een aantal andere *Kinnoesiem* waren belegd, bleek de belangstelling voor het door het B.B. geannonceerde week-end niet zo groot te zijn als redelijkerwijze mocht worden verwacht. Daarom liet het zijn oorspronkelijk plan varen en hield het op 8 Juni een studie-bijeenkomst, speciaal aan genoemd onderwerp gewijd. Als referenten traden op de Meds. Prof. Dr. S. Kleerekoper, Dr. Jaap Meijer, Mr. Gerard Polak en Mordechai van der Ven, die ieder verschillende aspecten van het onderwerp belichtten. Op de interessante inleidingen volgde een geanimeerde gedachtenwisseling. Een uitvoerig resumé van elk der referaten werd in de J.W. gepubliceerd.

In deze samenhang zij geconstateerd, dat de deelname van Zionisten aan het werk der Kehilloth, op alle gebieden van het Joodse leven in Nederland onmiskenbaar zijn weerslag heeft en dat het laatste vooralsnog het besluit tot deze deelname ook achteraf rechtvaardigt.

Naar aanleiding van de deportatie van de „Exodus-opvarenden” belegde het B.B. op 26 Aug. een meeting in Amsterdam, welke ondanks de zeer korte tijd van voorbereiding massaal werd bezocht. Het woord werd gevoerd door de Meds. N. Dasberg, Prof. Dr. S. Kleerekoper, Jitschak Slijper en Jaap Soetendorp. Aan het slot dezer grootse bijeenkomst, welke van diepe ernst getuigde, werd onder onverdeelde instemming der vergadering voorlezing gedaan van een telegram, dat daarop aan de Engelse Gezant werd verzonden.

Zowel met leden en vertegenwoordigers der Executieve, die Ne-

derland bezochten, als ook zelfstandig, heeft het B.B. speciaal in de periode, waarin het Palestina-vraagstuk door de besprekingen in de U.N.S.C.O.P. de zeer bijzondere belangstelling ook van Nederlandse regeringskringen had en ten tijde, dat het vraagstuk *Suriname* de publieke aandacht trok, te bevoegder plaatse demarches ondernomen. Tezelfdertijd wendde de *Centrale Commissie tot de Zaken van het Nederlands Israëlietisch Kerkgenootschap*, als de vertegenwoordigster van de Nederlandse Joden, zich op 22 Juni 1947 met een telegram tot de Nederlandse Regering en tot andere betrokken instanties, in hewelk zij als haar mening uitsprak, dat het plan van kolonisatie van Joden in Suriname als onvoldoende verantwoord en ongerechtvaardigde illusies wekkend dient te worden afgewezen en dat zijn uitvoering ten sterkste moet worden ont-raden. De *Permanente Commissie*, het Dagelijkse Bestuur van de Centr. Commissie, richtte zich via het Bureau te Genève tot de U.N.S.C.O.P. met een memorandum, welks algemene strekking zeker mag worden geacht, de instemming van de Bond te hebben.

Met de leiders en andere vooraanstaande figuren der Vakhbeweging heeft het B.B., meer in het bijzonder naar aanleiding van gehouden internationale conferenties, meerdere informatieve besprekingen gevoerd.

Op aandrang van de Executieve te Jeruzalem en na rijp beraad kwam het B.B. tot de overtuiging, dat het het initiatief moest nemen tot de vorming van een nieuw Curatorium van het Keren Hajesod in Nederland, voor hetwelk het inmiddels rechtsherstel had aangevraagd. Aan dit verslag is een samenvattend overzicht toegevoegd van het verloop der wederoprichting van *het Nederlandse Palestina Opbouwfonds „Keren Hajesod“*, in welks Curatorium de Bondsvoorzitter en -secretaris q.q. zitting hebben.

Eveneens heeft het B.B. zijn aandeel gehad in de tot stand koming van het Curatorium van de „*Stichting 500 Joodse Kinderen*“. Ook in dit college vaardigde het B.B. zijn Voorzitter en Secretaris af.

Ten einde te voorkomen, dat financiële acties, voor Palestina-doeleinden zowel als voor het Joods Sociale Werk in Nederland, ten detrimente van de inzamelingen elkaar doorkruisen — een gevaar, dat allerm minst denkbeeldig was — nam het B.B. het initiatief tot coördinatie dezer acties. Deze poging leidde, dank zij de welwillende medewerking van de betrokken instanties, tot het gewenste resultaat: de gevreesde chaos van elkaar concurrerende financiële inzamelingen, zoals deze elders nu nog onverminderd bestaat, kon

door het bereiken van een agreement hier te lande goeddeels worden voorkomen.

De in de Portugese Synagoge te Amsterdam in een feeërieke sfeer gehouden plechtige herdenkingsbijeenkomst ter gelegenheid van de 200ste sterfdag van *Mosjé Hajjem Luzzatto*, was mede aan Zionistisch initiatief en aan medewerking van Zionistische functionarissen te danken.

Het ledental van de Bond vertoonde ook in deze verslagperiode een gestadig stijgende lijn, welke evenwel in grafische voorstelling niet zo sterk tot uitdrukking komt, doordien ook anderzijds het aantal der „geallieerden“ aanmerkelijk toenam. De hieronder afgedrukte cijfers van het aantal leden in de verschillende afdelingen op het einde van 1946, resp. op het einde van dit jaar, geven een duidelijk beeld van de ontwikkeling van het ledental van de Bond.

Aantal leden van de N.Z.B. verdeeld over de afdelingen:
einde 1946 1 Nov. 1947

Algemeen	56	43 (6)
Almelo	16	16 —
Amersfoort	59	73 (11)
Amsterdam	1039	1153 (65)
Apeldoorn	31	49 (17)
Arnhem/Nijmegen	93	84 (7)
Breda	20	21 —
Bussum/Naarden	61	66 (4)
Deventer	68	51 (14)
Dordrecht	35	31 (1)
Eindhoven	44	41 (1)
Enschede	56	51 (3)
Groningen/Assen	80	86 —
Den Haag	311	318 (5)
Haarlem	106	120 (14)
Den Helder	15	13 —
's Hertogenbosch	48	44 —
Hilversum	46	47 (6)
Laren/Blaricum	24	33 (3)
Leeuwarden	45	40 (1)
Oss	12	14 (1)
Rotterdam	124	151 (5)
Tilburg	45	47 —
Utrecht	154	122 (14)
Zwolle	66	65 —
Totaal	2654	2779 (179)

De cijfers tussen haakjes geven het aantal medestanders aan, die in betreffende afdeling op hachsjarah zijn.
In de afgelopen twee jaren vertrokken er ongeveer 700 leden en jeugdige aspirant-leden uit Nederland naar Erets Jisraeel.

Na een indisciplinair optreden van het afdelingsbestuur te *Dordrecht* was het B.B. van oordeel, dat de onderhavige aangelegenheid moest worden aanhangig gemaakt bij de Ereraad, welke een Kamer hiervoor aanwees en Med. M. Franken als haar voorz. benoemde. Dit College wist in het conflict tussen het B.B. en het genoemde afdelingsbestuur een minnelijke schikking te bereiken. Een protocol van de werkzaamheden van de Ereraad is opge maakt en door partijen ondertekend.

Het B.B. stelde een organisatie- en propagandaressort in, in het welk het benoemde de Meds. Mr. D. Barmes, N. Dasberg en Mr. J. Frankel, die q.q in de propaganda-commissie zitting namen. Wij verwijzen voor bijzonderheden over de activiteit dezer commissie naar het hierover sub 6 medegedeelde.

Het B.B. kwam in de verslagperiode 43 maal bijeen.

Door vertrek naar Erets Jisraeel in Aug. van dit jaar legde Med. Mr. D. Barmes zijn lidmaatschap van het Bondsbestuur neer. Van deze plaats zij hem een woord van oprechte hulde gebracht voor de grote toewijding, waarmede hij in deze functie de Bond heeft gediend. In het bijzonder zij hier gereleveerd de veel omvattende arbeid, welke hij gedurende meerdere maanden als plaatsvervangend redacteur van het Bondsorgaan op voortreffelijke wijze heeft gepresteerd.

Onze Palestijnse medestanders S. L. de Beer en Dr. Henriëtte Boas hebben hun reputatie van „onafgebroken stromende (informatie-)bron” ook in dit jaar gehandhaafd. Zij hebben de Bond hierdoor zeer aan zich verplicht.

De „opheffing” en het „in liquidatie-treden” van de N.Z.B., welke in bezettingstijd — op 25 October 1941 — waren geschied, werden op 10 Maart j.l., krachtens het Besluit herstel rechtsverkeer, door het Nederlandsche Beheersinstituut, ongedaan gemaakt.

5. DE AFDELINGEN.

De gang van zaken in de afdelingen — het zij hier, zonder de werkelijkheid te camoufleren, ruiterlijk geconstateerd — geeft, behoudens enkele loffelijke uitzonderingen, geen reden tot algehele tevredenheid. Er wordt niet overal intensief genoeg gewerkt. Het B.B. bedoelt allerm minst met deze vaststelling der feiten ook de schuldvraag op te werpen en deze implicite te beantwoorden. Inderdaad zijn er talrijke belemmerende omstandigheden, welke onder meer het onderhouden van een regelmatig vruchtbaar contact tus-

sen het B.B. en de afdeling ernstig bemoeilijken. Doch het is moeilijk verklaarbaar, dat aan de brieven, door het B.B. tot de afdelingen gericht, niet altijd die aandacht werd geschonken, welke zij verdienen. De Propaganda-Commissie (hiervoor zij verwezen naar hetgeen daaromtrent onder het hoofd „Propaganda” wordt meegedeeld) deed voor zich dezelfde ervaring op. Persoonlijk contact zou hier een uitkomst hebben kunnen brengen. Doch zelfs de Studiedag en de Bondsraadsvergaderingen werden, — hetgeen een zeer bedenkelijk symptoom is — lang niet door alle afdelingen bezocht. Verder is in het algemeen, gemeten aan de bestaande behoefte, het aantal beschikbare krachten, welke in aanmerking komen om in de afdelingen spreekbeurten te vervullen, voor zover niet reeds anderzijds door het werk van de Bond, direct dan wel indirect, op haar beslag is gelegd, buitengewoon gering. Daardoor kon aan uitnodigingen, welke tot B.B.-leden werden gericht, om in de afdelingen te komen spreken, niet altijd gevolg worden gegeven. En in de afdelingen zelf doet het gemis aan Zionisten, die zelfs alleen maar in de plaatselijke behoefte aan sprekers kunnen voorzien, zich schrijnend gevoelen. Anderzijds leert de ervaring, dat indien in een afdeling ook maar een paar leden aanwezig zijn, die leiding kunnen en willen geven en zich het lot van hun afdeling als verantwoordelijke leiders aantrekken, men met eigen kracht het Zionistisch leven met stijgend succes kan stimuleren. Amsterdam bijv. dat naast de grote voordelen van een naar de huidige begrippen numeriek en intrensiek belangrijk Zionistisch centrum te zijn, anderzijds ook de daaraan verbonden plichten heeft te dragen en de moeilijkheden daarvan ondervindt, heeft in het afgelopen verslagjaar een aantal bijeenkomsten weten te beleggen, welke een groot aantal bezoekers wisten te trekken.

In enkele afdelingen hebben zich interne moeilijkheden voorgedaan, welker gevolgen het Zionistisch leven ter plaatse onvermijdelijk ongunstig moesten beïnvloeden. Als bewijs van de grote verscheidenheid der complicaties, voor welke de afdelingen en het Bondsbestuur soms werden geplaatst, moge gelden, dat het gehele bestuur van de afdeling Deventer bij verrassing, voor het B.B. althans, is geallieerd en de afdeling achterliet als „een kudde, welke geen herder heeft”.

Aan het eind van de verslagperiode heeft het B.B. zich beraden op de mogelijkheid van het samenstellen van een plan-de-campagne door de afdelingen voor het komende jaar. Daartoe heeft het met een aantal van deze contact gezocht. Het spreekt de verwachting

uit, dat het onderkennen van de ernstige symptomen van een onbevredigende toestand in verschillende afdelingen, het begin zal zijn van een radicale poging om hierin een blijvende verbetering te brengen. Een poging, waartoe de stuwende impulsen in eerste instantie niet alleen van de zijde van het B.B., maar in nog sterkere mate van die der betrokken afdelingen zullen dienen uit te gaan.

6. PROPAGANDA.

Het Bondsbestuur heeft de taak der propaganda grotendeels aan de *Propaganda-Commissie* gedelegeerd. Zij was samengesteld uit de *Meds. Mevr. E. Edersheim-Levenbach*, Voorzitster, *I. Spitz*, Secretaris, *Mr. D. Barmes*, *N. Dasberg*, *G. Bolle*, *Mevr. Mr. I. Kisch-Houthakker*, *Mevr. Mr. R. Polak-van Cleeff*, *Mr. Jacob Fränkel*, *Mevr. H. Weiss-Kaufmann* en *H. Vos*.

Aanvankelijk zag zij haar voornaamste taak in het voeren van externe propaganda en heeft zij o.m. van de Palestina-film een nuttig gebruik gemaakt om buitenstanders voor de Zionistische idee te interesseren. Aangenomen mag worden, dat door haar activiteit het ledental van de Bond met enige honderden is vermeerderd. Daarmee beschouwde de Commissie haar taak evenwel niet als volbracht. Zij was van oordeel, dat zolang er nog in de Bond een groot aantoonbaar gemis aan kennis van de politieke ontwikkeling en van de actuele politieke situatie aanwezig is, het accent van de externe naar de interne propaganda diende te worden verlegd. De Commissie kwam tot de overtuiging, dat er voor de afdelingen een werkprogramma tot politieke voorlichting moest worden opgesteld, een brochure moest worden uitgegeven, welke op de verdieping van de Zionistische gedachte zou moeten zijn gericht en dat het contact van het Bondsbestuur met de afdelingen diende te worden aangehaald.

De Propaganda-Commissie heeft deze haar zienswijze het Bondsbestuur voorgelegd, hetwelk de Commissie machtigde haar plannen in de hier omschreven zin uit te voeren. Ondanks het feit, dat het werkseizoen inmiddels tamelijk ver was voortgeschreden, werd daarop besloten, te trachten in de loop van de maand Mei in alle afdelingen tenminste één grote voorlichtingsavond te organiseren. Bij de voorbereiding van deze plaatselijke bijeenkomsten wilde men van de afdelingsbesturen waardevol materiaal voor de Propaganda-Commissie verzamelen. Deze poging is evenwel ten aanzien van meerdere afdelingen niet gelukt. Met een aantal dezer kon na-

melijk voor het gestelde doel geen contact worden verkregen, doordien zij eenvoudig op de betreffende circulaires niet reageerden. Nochtans werd in een vrij groot aantal afdelingen de geprojecteerde afdelingsvergadering wel gehouden. Hier en daar hebben deze bijeenkomsten zich zelfs, ondanks de korte tijd van voorbereiding, in een bijzonder groot auditorium mogen verheugen. Deze Mei-actie heeft, behalve de winst aan leden, tevens de gedachte van de afdelingsbesturen op de intensivering van het leven in de Bond gevestigd. Zij heeft in dit opzicht zeker aan haar doel beantwoord.

Het gebrek aan voldoende sprekers, waarvan wij reeds hierboven gewaagden, heeft ook de Propaganda-Commissie grote parten gespeeld.

De Propaganda-Commissie besloot in overleg met het Bondsbestuur tot het organiseren van kadercursussen in de afdelingen van de Bond. Dit besluit kon echter in slechts weinige plaatsen worden doorgevoerd. Niet dat in de andere afdelingen het houden van zulk een cursus niet in een behoefte zou hebben voorzien, doch reeds zijn voorbereiding eist een zekere activiteit in het betreffende afdelingsbestuur en daaraan bleek het helaas veelal te ontbreken.

Ten dienste van de leiders van de kadercursussen stelde het lid der Propaganda-Commissie *Mevr. E. Edersheim-Levenbach* een syllabus tezamen, waarin de grote lijnen voor een cursus in Zionistica, probleemstelling en Joodse politiek van de aanvang tot op heden, met literatuur-vermelding, werden aangegeven. Deze syllabus, welke op vrij grote schaal onder de geïnteresseerden werd verbreid, is zonder twijfel als een bijzondere bijdrage tot de vorming van Zionistische kennis te beschouwen.

Van verschillende buitenlandse zijden, ook uit Erets Jisraeel, bereikten de Propaganda-Commissie publicaties, welke dikwijls interessant van inhoud waren. Deze werden onder de afdelingen verdeeld. Nadat evenwel was gebleken, dat deze verdeling niet op de wijze werd gewaardeerd, welke de Propaganda-Commissie meende te mogen verwachten, werd van distributie van nieuw materiaal afgezien.

Een zeer grote belangstelling bleek in de afdelingen te bestaan voor het vertonen van Palestina-films. Aangezien echter het J.N.F. en het K.H. zich voorstellen, in het komende seizoen nieuw te verkrijgen films te draaien, heeft de Propaganda-Commissie besloten het propagandamiddel van de film aan deze instituten over te laten.

Het B.B. is met de Propaganda-Commissie van oordeel, dat het zwaartepunt in de propaganda op die der interne organisatie dient

te worden gelegd. De vraag zal ernstig moeten worden overwogen, of in een nieuw te vormen B.B. de figuur van de Propaganda-Commissie in haar huidige vorm al dan niet als de meest doelmatige zal moeten worden gehandhaafd. Tot welke conclusie ten deze ook moge worden gekomen, de ervaring heeft aangetoond, dat een veelvuldig en regelmatig contact tussen de afdelingen en de centrale leiding dringend noodzakelijk is.

De betrekkingen van het B.B. tot de Propaganda-Commissie, aan welker adres hier een woord van oprechte dank voor haar onvermoeide werkzaamheid wordt uitgesproken, waren van de beste aard.

7. BONDSRAAD.

De Bondsraad kwam in 1947 tweemaal bijeen, beide keren te Amsterdam. De eerste bijeenkomst werd op 11 Augustus belegd ter gelegenheid van de aanwezigheid hier te lande van Prof. S. Brodetsky. Behalve de leden van de Bondsraad werden ook andere functionarissen van de Bond tot deze vergadering uitgenodigd. Hierboven hebben wij reeds over deze bijeenkomst nadere mededeling gedaan.

De tweede Bondsraadsvergadering vond op 19 October plaats en wel ter bespreking van de politieke situatie, na de publicatie van de aanbevelingen der U.N.S.C.O.P. en na de vergadering van de General Council van de Zionistische Wereldorganisatie in Zürich ontstaan en ter vaststelling van de houding, welke de Bond daar tegenover heeft in te nemen. Gedurende de besprekingen in deze bijeenkomst hebben de beginselscheidslijnen zich geleidelijk duidelijker afgetekend. Aan het einde der discussies heeft de Bondsraad een uitspraak gedaan, welke niet in overeenstemming was met de opvattingen door de Bondsvoorzitter ter vergadering verdedigd, welke opvattingen door de grootst mogelijke meerderheid van het Bondsbestuur werden onderschreven. De uitspraak van de Bondsraad, welke geen punten van ondergeschikte betekenis of nuanceverschillen, maar de essentiële Zionistische politiek betrof, een uitspraak, door welke de grondslag van een door het Bondsbestuur naar eigen inzicht te voeren beleid wankel was geworden, kon het Bondsbestuur uiteraard niet ignoreren. Er was daardoor een situatie ontstaan, waardoor het voor de leiding van de Bond niet mogelijk was, naar eigen inzicht haar taak te volbrengen zonder met de uitspraak van de Bondsraad in botsing te komen.

Het Bondsbestuur achtte het niet verantwoord inzake het belangrijke vraagstuk van de politiek der Wereldorganisatie passief te blijven. Daarmee zou het zijn centrale verantwoordelijkheid verloochenen en zijn functie van leidinggevend orgaan van de Bond tot een farce maken. Daartegen verzette zich bovendien de traditie, door de gedragslijn van vorige Bondsbesturen gevormd. De enige mogelijkheid om uit de impasse te geraken, — enerzijds de uitspraak van de Bondsraad te respecteren en anderzijds zijn plicht om leiding te geven niet te verzaken — zag het Bondsbestuur in het bijeenroepen van het hoogste College van de Bond: de Algemene Vergadering. Zij alleen zou, door het standpunt van de Bond ten aanzien van de actuele Zionistische politiek nauwkeurig af te bakenen, de onbehagelijke sfeer om de gebeurtenissen van de Bondsraad heen, welke in het bijzonder was ontstaan door de wijze, waarop de uitspraak van de Bondsraad was tot stand gekomen, kunnen opheffen en daarmee de remmende invloed, welke van deze onvermijdelijk moest uitgaan, kunnen teniet doen. Aangezien de Jaarlijkse Algemene Vergadering reeds was vastgesteld en een Buitengewone Algemene Vergadering om technische redenen slechts enige weken voor de Jaarlijkse zou kunnen worden gehouden, heeft het Bondsbestuur toen besloten het bestaande conflict aan de Jaarlijkse Algemene Vergadering voor te leggen, tenzij er bij meerderen in de Bond de wens zou blijken te bestaan, alsnog tussentijds een Buitengewone A. V. bijeen te roepen.

Het B.B. heeft hierbij voorts overwogen, dat vroegere uitspraken van de Bond geen rekening hebben kunnen houden met de omstandigheden zoals deze zich sindsdien hebben gewijzigd. Op grond hiervan achtte het zich gerechtigd, in de tijd tussen de Bondsraad en de Algemene Vergadering de Bond naar zijn eigen inzicht te blijven leiden. In het Bondsorgaan heeft het Bondsbestuur een uiteenzetting van zijn hier omschreven opvatting gepubliceerd. Bij het schrijven van dit jaarverslag was het nog niet bekend, of er al dan geen tussentijdse Buitengewone Algemene Vergadering zou worden bijeengeroepen.

Er zijn vier vacatures in de Bondsraad: drie ten gevolge van de verkiezing op de vorige Algemene Vergadering der Meds. Boas, Dasberg en Davids tot leden van het Bondsbestuur en één door het vertrek naar Erets Jisraël van Med. Ir. J. C. a h e n.

8. COMMISSIES.

Over de werkzaamheden van de Propaganda-Commissie werd reeds hierboven sub 6 gerapporteerd.

Het rapport van de ten vorige jare benoemde Sjekel-Commissie, voor welker voorgeschiedenis wij verwijzen naar ons jaarverslag, aan de 44ste Algemene Vergadering uitgebracht, is inmiddels in het Bondsorgaan gepubliceerd en ter discussie gesteld.

Van de werkzaamheid van de Ereraad maakten wij reeds hierboven sub 4 melding. Een summier exposé van deze werkzaamheid is aan dit jaarverslag toegevoegd.

De in de vorige verslagperiode door het B.B. benoemde Commissie ter bestudering van de transfermogelijkheden, teneinde een oplossing te vinden voor het probleem, hoe een transfer van kapitaal uit Nederland naar Palestina te bewerkstelligen, zette dit jaar haar werkzaamheden voort.

Zij bestond uit de Meds. J. van Amerongen, Voorzitter, Mr. D. Barmes, Ir. J. Cahen, Mr. K. J. Edersheim, Ir. Dr. I. L. Levie, M. Pimentel, M. Dr. D. Simons, J. Voeten S. de Wolff. Ook wijlen Dr. P. Epstein maakte deel van de Commissie uit.

De moeilijke positie, waarin Nederland deviezenteknisch verkeert, maakt een doorvoering van de transfer vooralsnog niet mogelijk. Inmiddels werd wel door de Commissie, in samenwerking met het Palestina-Bureau van de Jewish Agency aan allen, die certificaten hebben aangevraagd, een enquêteformulier toegezonden, teneinde de voor de Commissie nodige gegevens te verkrijgen. Deze enquête had betrekking op de grootte van het eventueel te transfereren bedrag en op de vraag, hoe dit op het ogenblik in Nederland aanwezig is. De ontwikkeling van de transferaangelegenheid in de laatste maanden doet vermoeden, dat de mogelijkheden voor transfer in niet te verre toekomst zullen verbeteren. In verband hiermede zal het wellicht nodig zijn, op de adspirant-transferanten een hernieuwd beroep te doen, teneinde een exacter inzicht in de verschillende gegevens te verkrijgen. De Transfer-Commissie blijft diligent.

9. VOORLICHTING INZAKE HET JOODSE VRAAGSTUK.

Het is zonder meer duidelijk, dat het Bondsbestuur, indien het over de materiële middelen zou hebben beschikt, welke hiertoe nu eenmaal onontbeerlijk zijn, de voorlichting inzake het Joodse

Vraagstuk op uitgebreider schaal zou hebben ter hand genomen dan thans mogelijk was. Daarvan moest bij gebrek aan de nodige gelden noodgedwongen worden afgezien en zo nam het Bondsbestuur node het besluit, de uitgave van het Bulletin, welke vorig jaar enige maanden lang, telkenmale tussen het verschijnen van de J.W., de berichtgeving suppleerde, te staken. Het Bondsorgaan, dat zijn zwaarste accent niet op de publicatie van de elkaar veelal snel opvolgende gebeurtenissen legt, maar zijn voornaamste taak ziet in het leveren van bijdragen tot verdieping van het inzicht zijner lezers, kon uiteraard niet voorzien in de lacune, door het wegvallen van het Bulletin ontstaan. Het is daarom, dat hier met voladoening wordt gereleveerd, dat het Nieuw Israëlietisch Weekblad, orgaan der openbare mening en tevens haar vorm, in zijn redactioneel beleid de blik van zijn lezers met gezond verstand en op een om zijn consequente toepassing toe te juichen wijze systematisch op het Joodse Vraagstuk en Palestina richtte.

Ofschoon het Bondsbestuur het N.I.W. als nieuwsorgaan zijn waardering niet wil onthouden, blijft het tot zijn desiderata behoren de uitgave van het Bulletin te hervatten, teneinde de Bond een eigen informatiebron te verschaffen, welke als aanvulling van het Bondsorgaan aan de daaraan te stellen criteria volledig voldoet.

Voor de J.W., welke dank zij de belangrijke arbeid door de administrateur Med. S. G. Engelsman Jr. verricht, op gezonder financiële basis kwam te staan, verwijzen wij naar hetgeen hierover in een afzonderlijke bijlage van dit verslag wordt gepubliceerd.

In verschillende Nederlandse periodieken werd bij tijd en wijle aan de diverse facetten van het Joodse Vraagstuk bijzondere aandacht gewijd. Bij enkelen geschiedde dit met de daarvoor vereiste kennis van zaken, bij anderen daarentegen met ten toon spreiding door de scribenten van het gebrek aan zelfs de elementaire kennis van de onderhavige onderwerpen.

Ook de radio ruimde in haar berichtgeving een grotere plaats in aan de gebeurtenissen in de Joodse Wereld dan wij vroeger gewend waren. Bovendien werden herhaalde malen ook functionarissen uit onze Bond in de gelegenheid gesteld via de V.A.R.A. en de P.C.J. (Wereldomroep) het woord tot de luisteraars te richten.

10. ONDERWIJS.

Evenals het vorig jaar moet ook nu worden geconstateerd, dat de toestand van het Joodse Onderwijs in Nederland verre van be-

vredigend is. De N.Z.B. beschikt niet over het apparaat en de middelen om de verstrekking van het Joodse Onderwijs zelve op zich te nemen, zodat het geven van Joods en Hebreeuws Onderwijs grotendeels berust bij de Joodse Gemeenten en de Joodse Jeugdorganisaties.

In Amsterdam bestaat een Joodse Bijzondere Lagere School en een Joodse H.B.S., beiden met een betrekkelijk groot aantal leerlingen. Het aantal uren, dat er aan de Joodse vakken wordt besteed, is echter uiteraard gering.

Nog steeds heerst er een groot gebrek aan Hebreeuwse leraren. Door verschillende omstandigheden is dit tekort aan leerkrachten nog toegenomen.

Het tekort aan leermiddelen, in het bijzonder voor jongere kinderen, belemmert eveneens het onderwijs zeer. Hier rijst de vraag, of de Bond in samenwerking met andere instellingen niet tot de uitgave van een aantal leerboeken moet overgaan.

De Hebreeuwse examens, georganiseerd door de Joodse Jeugdfederatie, zijn ook dit jaar tweemaal gehouden en door een vrij groot aantal jongeren, onder wie meerderen, die opgeleid zijn in Alliyah-tehuizen, afgelegd.

De Centrale Commissie van het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap besloot om het onderwijs van de verspreide kinderen ernstig ter hand te nemen en een speciaal ressort in te stellen voor Joods schriftelijk onderwijs, eventueel toegelicht door een reizend leraar en radiolessen.

In de loop van het jaar bezocht de Secretaris van de *Brith Iw-rith Olamiet* Nederland en werd de afdeling Nederland heropgericht. Om het Hebreeuwse Onderwijs enigermate te doen slagen is het noodzakelijk, dat voldoende leermateriaal uit Palestina en Amerika naar Nederland komt en een ruim aantal, liefst in Palestina opgeleide, leerkrachten in Nederland aanwezig is.

In de zomer van dit jaar werd te Jeruzalem vanwege de Hebreeuwse Universiteit aldaar een Wereld-Conferentie van Hebreeuwse leraren belegd. Voordien bereikte het B.B. een verzoek tot het verlenen van zijn bemiddeling ter afvaardiging van een aantal vertegenwoordigers uit Nederland als deelnemers aan dit lerarencongres. Met genoegdoening zij hier ervan gewag gemaakt, dat de aanvankelijk schijnbaar onoverkomelijke moeilijkheden, welke aan de inwilliging van deze uitnodiging waren verbonden, konden worden overwonnen en wel met het resultaat, dat de Meds. Z. Mossel, Dr. M. Rozelaar en Rabbijn A. Schuster als afgevaar-

digden uit Nederland aan de conferentie hebben kunnen deelnemen. Behalve de bijdragen, welke Med. Mossel, redactielid van de J. W., hierover in ons Orgaan publiceerde, refereerde hij, tezamen met Med. Schuster, hierover in een vergadering van de afdeling Amsterdam, welke vergadering — in welke ook de Bondsvoorzitter over zijn bezoek aan Erets een causerie hield — zich in een grote belangstelling mocht verheugen.

Voor Nederland is een zetel in de Executieve van de in Jeruzalem gestichte Wereldorganisatie van Hebreeuwse leraren gereserveerd.

11. AFZONDERLIJKE ZIONISTISCHE GROEPERINGEN. POALE ZION EN MIZRACHIE.

Met de beide groeperingen, welke met haar constituering ten vorige jare opnieuw haar organisatorische domicilie in de Bond hebben gevonden, onderhield het B.B. een voortdurend contact. Dit was, ondanks het feit, dat deze groeperingen de accenten op het Zionistische program niet steeds eender leggen, onafgebroken van aangename aard. Telkenmale als er onderwerpen aan de orde waren, welke voor een der beide of voor beide groeperingen van speciale betekenis waren, werd er over en weer overleg gepleegd, hetwelk steeds tot bevrediging van alle betrokkenen verliep.

N.Z.S.O.

Het schenkt het Bondsbestuur een grote mate van voldoening, dat de na-oorlogse neiging van de Nederlandse Zionistische Studenten-Organisatie, om zich in de richting van een algemeen-Joodse Studenten-Vereniging te ontwikkelen, zich heeft gewijzigd en is overgegaan in die van een organisatie met een duidelijk uitgesproken Zionistische tendens.

De N.Z.S.O. heeft in het afgelopen jaar een sterkere activiteit ontplooid dan voorheen, ook een nauwer contact onderhouden met de Joodse Jeugdfederatie, voor welke zij een groter contingent aan leiders opleverde dan voordien het geval was. Het kan intussen niet worden ontkend, dat dit laatste — het leiderschap van N.Z.S.O.'ers in de J.J.F. — naar het oordeel van het B.B. bepaalde gevaren in zich bergt. Immers het individuele ideaal voor de nabije toekomst van de student is dikwijls niet hetzelfde als dat, waarmee de in de J.J.F. opgroeiende jeugd zich al vroeg heeft vertrouwd gemaakt; háár ideaal is het veelal, zo snel als mogelijk

naar Erets te alliyeren. Het B.B. spreekt zijn vertrouwen uit, dat de leiding door de N.Z.S.O., van welke het voor de Zionistische vorming onzer jeugd grote verwachtingen heeft, de leden van de J.J.F. in hun alliyah-plannen bewust zal sterken.

Med. Mr. S. Boas vertegenwoordigde het B.B. bij de N.Z.S.O., welke als organisatie bij de N.Z.B. is aangesloten en met welke de samenwerking van aangename aard was.

COMITÉ VAN ALGEMENE ZIONISTEN.

Ofschoon het *Comité van Algemene Zionisten* geen officieel groepsbestaan heeft geleid, althans nooit om een erkenning q.q. heeft gevraagd, zij hier gememoreerd, dat genoemd comité in de loop van dit jaar zijn werkzaamheden als geëindigd beschouwde en zichzelf heeft geliquideerd.

VROUWENGROEPEN.

Door een aantal voormalige leden van de *World International Zionist Organisation* en van de Mizrachistische vrouwengroep „*Kolénœ*” werd de vraag ernstig onder ogen geïzen, in welke vorm een organisatie van Zionistische vrouwen in het leven zou dienen te worden geroepen, om haar in de voortzetting van de arbeid van vóór de oorlog, in eigen afdelingen van de W.I.Z.O. verricht, te activeren. De ten deze initiatief nemende vrouwen, die aanvankelijk aan de vooroorlogse organisatievorm hadden gedacht, traden hierover in overleg met het B.B., met het resultaat, dat in principe tot de constituering van een Zionistische Vrouwengroep, eventueel met plaatselijke onderafdelingen, werd besloten.

Deze groep zal, alhoewel zij geen politieke organisatie bedoelt te vormen, wel in regelmatig contact staan met de W.I.Z.O. en met andere Wereldorganisaties van Zionistische vrouwen, doch haar organisatorische positie binnen de N.Z.B. zal geheel analoog zijn aan die van de Poalé Zion en de Mizrachie.

Met de uitvoering van het plan tot oprichting van deze Vrouwengroep is inmiddels een begin gemaakt.

Op 6 Februari werd in Amsterdam de eerste bijeenkomst gehouden van de Vrouwengroep in de Nederlandse Zionistenbond. Er werd besloten, dat bij de Vrouwengroep — in tegenstelling tot de vroegere Joodse Vrouwen-Vereeniging voor Practisch Palestijnawerk — uitsluitend leden van de N.Z.B. zich kunnen aansluiten.

Maandelijks werden bijeenkomsten gehouden, waar onderwerpen besproken werden, die speciaal voor de Zionistische vrouwen van belang zijn. Daar de belangstelling der vrouwen nu eenmaal vaak op ander terrein ligt dan dat van de mannen, bleek de Vrouwen-groep in een bestaande behoefte te voorzien. Haar bijeenkomsten waren dan ook goed bezocht.

Op 29 Mei werd een J.N.F.-tea gehouden. Een goed bezochte Tenach-cursus werd gegeven door mevr. Rabinkov-Rotbarth.

Nadat het werk in Amsterdam ter hand was genomen, werd op 10 Juli 1947 de eerste Landelijke Bijeenkomst gehouden. Hier waren 17 afdelingen van de N.Z.B. vertegenwoordigd; er werd besloten, dat naast elke N.Z.B.-afdeling zo mogelijk een Vrouwengroep zal worden opgericht.

Het Bondsbestuur heeft van het werk der vrouwen goede verwachtingen.

ZIONISTEN-REVISIONISTEN.

Eenmaal, in het begin van dit boekjaar, werd er door het B.B. een bespreking gevoerd met enkele *Zionisten-Revisionisten*, die de wens hadden te kennen gegeven, tot een eigen groepering binnen de N.Z.B. te komen. Het B.B. heeft de belanghebbenden daarbij de mogelijkheid geopend, tot constituering van de verlangde groepering te geraken en wel op dezelfde basis, waarop dit met de Poalé Zion en met de Mizrachie heeft plaatsgevonden. Na de eerste bespreking heeft de embryonale Revisionistische groep als zodanig, althans tot de in October gehouden Bondsraadsvergadering, geen teken van leven meer gegeven.

12. VERHOUDING TOT BEVRIENDE ORGANISATIES.

IRGOEN OLÉ HOLLAND.

Bij zijn bezoek aan Erets heeft de Bondsvoorzitter de hechte banden, welke er tussen de Bond en de *Irgoen Olé Holland* (*Organisatie van Immigranten uit Nederland*) in Palestina bestaan, nog weten aan te halen. Hij heeft aldaar een bestuursvergadering van de I.O.H. bijgewoond en de moeilijkheden, welke zich als gevolg van een samenwerking op verre afstand steeds als vanzelf voordoen, mede dank zij de ruime opvatting, welke de I.O.H. van haar taak heeft, gemakkelijk weten te overwinnen. Het B.B. beschouwt het als een voorrecht, dat Med. Mirjam de Leeuw-Gerzon,

wier naam voor de Nederlandse Zionisten, hier te lande zowel als in Erets, tot een symbool van Zionistische hulpvaardigheid is geworden, thans — bij het uitbrengen van het jaarverslag — in Nederland vertoeft. Naast het contact, dat verschillende leden van het B.B. reeds persoonlijk met haar hebben gehad, hoopt het B.B. haar alsnog in zijn vergadering te begroeten en met haar de gemeenschappelijke belangen van N.Z.B. en I.O.H. te bespreken.

SURINAAMSE ZIONISTENBOND.

Kort na de beëindiging van de oorlog heeft de *Surinaamse Zionistenbond* zich met de N.Z.B. in verbinding gesteld, welk contact tot een vrij geregelde correspondentie uitgroeide. Het verheugt het B.B., dat ondanks de moeilijke omstandigheden, onder welke in Suriname wordt gewerkt, er te Paramaribo een, zij het ook voorshands kleine, kern van Zionisten is, die hun krachten in dienst van ons ideaal stellen. Alhoewel de kring onzer medestanders er nog slechts bescheiden is, geeft de Surinaamse Zionistenbond een eigen orgaan „Teroenga” uit en wordt er in groeiende mate voor het J.N.F. gewerkt.

Toen het project van de immigratie van dertigduizend Joden in Suriname aan de orde was, heeft het Bondsbestuur zijn standpunt ten deze de Surinaamse Zionistenbond kenbaar gemaakt, n.l. dat Zionistische belangstelling voor kolonisatie van Joden alleen naar zulk een kolonisatie uitgaat, welke in *Palestina* plaats vindt en dat zij, naar de ervaring heeft geleerd, overal elders bij voorbaat is gedoemd te mislukken. Ter argumentering hiervan heeft Med. Mr. S. B o a s een uitvoerig memorandum samengesteld, hetwelk wij de Surinaamse Zionistenbond hebben toegezonden.

Onze medestanders in Suriname een succesvolle Zionistische arbeid wensend, hopen wij de goede verhouding met de S.Z.B. op dezelfde wijze te mogen voortzetten.

BUITENLANDSE ORGANISATIES.

Onze betrekking tot de *American Joint Distribution Committee* was van zeer voortreffelijke aard. Ook met het „*Jewish World Congress*” welks *Advisory Council* in Nederland een uitbreiding onderging, werd onze verhouding op de meest vriendschappelijke voet onderhouden.

PALESTINABUREAU VAN DE JEWISH AGENCY en Stichting „HACHSJARAH EN ALLIYAH”.

In onze vriendschappelijke verhouding tot het *Palestina-Bureau van de Jewish Agency* en de Stichting „Hachsjarah en Alliyah” kwam geen wijziging. Van beide instanties is een overzicht der werkzaamheden aan dit jaarverslag toegevoegd.

JOODSE JEUGDFEDERATIE.

De Joodse Jeugdfederatie ontwikkelde zich verder in de lijn, welke wij in ons vorig jaarverslag aangaven. Zij telt thans circa 600 leden, verdeeld over 28 plaatselijke afdelingen. Van de zijde der „seniores” in de Bond in het algemeen en van die van het B.B. in het bijzonder, werd de „juniores” telkenmale zo veel als mogelijk steun verleend, wanneer daarom werd gevraagd. Het Bondsbestuur zou het daarom niet alleen op hoge prijs hebben gesteld, maar geloofde met reden te mogen verwachten, dat de J.J.F., alvorens inzake de Zionistische opvoeding van de Joodse Jeugd ingrijpende maatregelen te nemen, met het B.B. voeling zou hebben genomen.

Medewerking onzerzijds werd gegeven door het houden van referaten en lessen op landdagen, leidersseminaria en algemene vergadering. Verder dan het ondersteunen bij de arbeid der Federatie kon het aandeel van het B.B. in het jeugdwerk uiteraard niet gaan. Het verbaast het Bondsbestuur daarom niet weinig, dat de J.J.F. — blijkens haar klacht, in haar jaarverslag en op haar Algemene Vergadering, over vermeend onvoldoende steun van het B.B. aan de J.J.F. — dit niet heeft ingezien. Het bezielend initiatief dient namelijk van de J.J.F. zelf uit te gaan. Zij heeft bewezen, voor deze taak alleszins berekend te zijn.

Wij wekken de afdelingen van de Bond bij deze op, de J.J.F. alle diensten te verlenen, welke tot verlichting van haar werk kunnen bijdragen.

Med. Mr. S. B o a s vertegenwoordigde het B.B. bij de J.J.F. De verhouding tot de Jeugdfederatie liet niets te wensen over.

HISTADROETH HACHALOETSIEM BEHOLLAND.

Het aantal leden der *Histadroeth Hachaloetsiem Beholland*, welke al die jonge Joden omvat, die reeds op Hachsjarah zijn dan wel binnenkort op Hachsjarah hopen te gaan en in welke de *Héchalots* en *Bachad* zijn verenigd, steeg dit jaar tot 200. Tel-

kens wanneer het B.B. een beroep om actieve medewerking op de Histadroeth Hachaloetsiem deed, werd dit met grote bereidwilligheid ingewilligd. De samenwerking was in elk opzicht aangenaam.

VERENIGING van VRIENDEN van de HEBREEUWSE UNIVERSITEIT.

Op aandrang van de Hebreeuwse Universiteit te Jeruzalem werd door de Nederlandse Vereniging van vrienden dezer inrichting het plan overwogen, ten behoeve van deze Alma Mater een financiële actie hier te lande te voeren. Het B.B. heeft daarop evenwel te kennen gegeven, dat zulks moeilijk uitvoerbaar zou zijn zonder in botsing te komen met de belangen van de andere geldinzamelingen ten behoeve van Palestina, voor welke reeds een schema van tijdsverdeling der verschillende acties was opgesteld. Daarop werd besloten van het voeren van een geldactie voor de Hebreeuwse Universiteit voorlopig af te zien en zich te beperken tot het houden van een leden- en donateurswervingsactie.

MACCABI

Met de Joodse sportorganisatie „Maccabi” hebben besprekingen plaats gehad, waarbij verschillende organisatorische quaesties zijn geregeld.

LE-EZRATH HA-JELED en STICHTING „VIJFHONDERD JOODSE KINDEREN”.

Het contact met deze beide stichtingen, aan welke leiding door vooraanstaande Zionisten werd deelgenomen, was steeds zeer harmonisch.

CEFINA.

Aangezien de verschillende organisaties, welke in Nederland het Joodse werk verrichten, in de loop van dit jaar voor de noodzaak werden geplaatst, in haar eigen geldmiddelen te voorzien, werden er pogingen in het werk gesteld om tot concentratie hiervan te geraken. Het B.B. was van mening, dat deze pogingen dienden te worden toegejuicht, zowel in verband met de financiering van het werk van „Hachsjarah en Alliyah” als ook met die van onze Palestinafondsen. Het B.B. zag in een ongeorganiseerd inzamelen door de verschillende instanties een gevaar voor alle ac-

ties, omdat elkaar doorkruisende inzamelingen een funeste werking op alle betrokken partijen plegen te hebben. Met de *Centrale Financierings-Actie „Cefina”* werd overeengekomen, dat een gedeelte van het jaar uitsluitend bestemd zou worden voor de acties der Palestinafondsen, terwijl een ander deel van het jaar geheel voor de in Nederland werkende organisaties zou blijven gereserveerd. Voor het afgelopen jaar heeft dat tot de volgende afspraak geleid: de eerste drie maanden van 1947 waren gereserveerd voor het J.N.F., de laatste drie maanden voor het Palestina-Ophouwfonds „Keren Hajesod”.

Het B.B. is van oordeel, dat slechts door het centraliseren der verschillende acties, zowel de financiering van het Joodse werk in Nederland als de noodzakelijke bijdrage van de Nederlandse Joden voor Palestina op bevredigende wijze kan worden gewaarborgd.

De samenwerking met het Cefina-bestuur was steeds van de meest aangename aard.

P.C., J.C.C. en N.I.H.S.

Zowel met de *Permanente Commissie* (het dagelijkse bestuur van de *Centrale Commissie tot Zaken van het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap*), alsook met de *Contact Commissie van de J.C.C.* en met het *Kerkbestuur van de Nederlands Israëlitische Hoofdsynagoge (Joodse Gemeente) te Amsterdam*, werd herhaalde malen contact gezocht, waarop de gevraagde medewerking steeds werd verleend. Het Bondsbestuur waardeert het in hoge mate, dat de betrekkingen tot al deze instanties ononderbroken van uitstekende aard waren en het vertrouwt, dat zij in dezelfde geest zullen worden gecontinueerd.

13. CONGRES.

Voor het rapport over het, na het afsluiten van ons vorig jaarverslag gehouden, *22e Zionisten-Congres* menen wij te mogen volstaan met te verwijzen naar de beschouwingen, welke in de vorige Algemene Vergadering door de afgevaardigde van de Nederlandse Zionistenbond naar dit Congres *Med. Jaap van Amerongen* zijn gehouden.

Bij de verkiezingen voor het in 1948 te houden Zionisten-Congres zal krachtens het ten deze genomen Congresbesluit een andere regeling gelden dan tot heden gebruikelijk was. Slechts zij zullen aan

de verkiezingen mogen deelnemen, die niet alleen in het bezit zijn van een op naam afgegeven sjekel voor het betreffende Congresjaar, maar die tevens hun verplichtingen tegenover de Zionistische Organisatie, wat betreft het kopen van een sjekel voor het aan het Congresjaar voorafgaande boekjaar, zijn nagekomen. Zoals bekend, is in de voor de N.Z.B. vastgestelde contributie de sjekelprijs inbegrepen.

Van deze zijde der Executieve is in het afgelopen jaar de suggestie uitgegaan, de sinds zeer vele jaren geldende prijs van de sjekel te verhogen. Het Bondsbestuur heeft onze Leiding zijn bezwaren hiertegen uiteengezet; de sjekelafdracht aan de Wereldorganisatie is daarop inmiddels gehandhaafd.

14. PERSONALIA.

Dr. Paul Epstein z.g.

Een zwaar verlies heeft de Bond in April j.l. geleden door het overlijden van Med. Dr. Paul Epstein. Slechts weinigen kan het bekend zijn, wat zijn heengaan voor onze Organisatie betekent. Want Epstein trad weinig op de voorgrond, omdat zijn bescheidenheid even groot was als zijn toewijding aan zijn werk. En zijn toewijding was buitengewoon groot. Als leider van het Palestina-Bureau van de Jewish Agency heeft hij zich een bekwaam en plichtsgetrouw helper betoond van ieder, die zijn advies inriep en wien hij daarop met grote gulheid zijn assistentie aanbood. Er jubelde iets in zijn Zionistisch hart als hij de Oleh — en in iedere Palestina-toerist zag hij de aspirant-Oleh — de weg naar Erets Jisraeel kon vergemakkelijken. Zijn streven hiernaar was hem als tot een roeping geworden.

Ook als bestuurder van de Afdeling Amsterdam en in andere functies heeft hij op de hem eigen conscientieuze wijze Zionistische arbeid verricht.

De Bond bewaart een dierbare herinnering aan hem.

10 leden ontvielen de Bond door de dood. *Zichronam Livrachah!*

15. SLOTBESCHOUWING.

Aan het slot van ons vorig jaarverslag hebben wij de centrale plaats getekend, welke het Bonds-bureau in het apparaat van de Bond inneemt. Wij hebben daarbij de verwachting uitgesproken, dat in de loop van dit jaar tot uitbreiding van dit bureau zou moeten

worden overgegaan. Met de verhuizing van ons *Centraal Bureau* van de Beurs voor de Diamanthandel naar de Joh. Vermeerstraat te Amsterdam, welke verhuizing in deze zomer plaats vond, is inderdaad een belangrijke uitbreiding gepaard gegaan. Het B.B. slaagde erin het perceel Joh. Vermeerstraat 22 in zijn geheel in exploitatie te nemen. Dientengevolge kon in het parterre het Bonds-bureau met een ruime conferentiezaal worden ingericht, terwijl in de overige verdiepingen van het gebouw het Joods Nationaal Fonds, het Palestina-Bureau, het Keren Hajesod, de Stichting „Hachsjarah en Alliyah”, de Histadroeth Hachaloetsiem Beholland en de Joodse Jeugdfederatie de voor hun kantoren benodigde ruimten vonden. Het verheugt het B.B. in hoge mate, dat de samenwerking tussen alle onder één dak ondergebrachte bureaux bijzonder goed is, welke samenwerking voor alle betrokken instanties een surplus aan capaciteit betekent. Met het betrekken van het perceel Joh. Vermeerstraat, waar nu het hart van het Zionistisch leven in Nederland klopt, is een belangrijke stap gezet op de weg van centralisatie van Zionistische krachten.

Vrijwel tegelijkertijd met de verhuizing van het Bonds-bureau verliet Med. Mej. M. Benjamins, die sinds zijn opening er in zijn werkzaamheden een leidende functie heeft vervuld, de dienst van de Bond. Het Bondsbestuur, ofschoon de redenen van haar vertrek alleszins respecterende, zag haar toch zeer ongaarne vertrekken. Haar plaats is kort daarop ingenomen door Med. Mej. S. Worms, in wie het B.B. niet slechts een opvolgster, doch tevens een plaatsvervangster van Med. Benjamins heeft gevonden. Med. Meyer Frank, die tezamen met Med. Worms de leiding van het Bonds-bureau vormt, heeft in het afgelopen jaar in dienst van de Bond dezelfde energie ontplooid als welke voordien zijn arbeid kenmerkte. Aan het adres van allen, en met name ook aan Med. Mej. L. van Gelder, die op het Bonds-bureau werkzaam zijn en die tot het goed functioneren ervan het hunne hebben bijgedragen, spreekt het B.B. hier gaarne zijn erkentelijkheid uit.

Het werk van de Bond is in het afgelopen jaar reeds sterk beïnvloed door een verschijnsel, hetwelk in zijn oorzaak een verheugende, doch in zijn gevolg, althans voor de Bond, een allesbehalve blijmoedige is: de afvloeiing van leidende functionarissen naar Erets Jisraeel. Het laat zich aanzien, dat dit verschijnsel ook in het komende jaar zich zal blijven voordoen. Het is een troostgevende gedachte, dat het verlies aan krachten, hetwelk de Bond hierdoor zal hebben te boeken, een winstpost voor Erets Jisraeel zal bete-

kenen en dat van de levenssappen van de groeiende Palestijnse Gemeenschap de resten van de Golah zal toevloeien. Anderzijds kan dit het feit niet ongedaan maken, dat indien niet tijdig op afdoende wijze in het aldus nijpend wordend deficit aan leidende figuren in de Bond wordt voorzien, de N.Z.B. zelfs bij een rationele verdeling van de „manpower” en bij een efficiënte arbeid, ermee rekening zal moeten houden, dat het in het komende jaar moeilijke problemen van taakverdeling zal hebben op te lossen.

Wij staan aan de aanvang van een periode, in welke de leden van de Bond het zich tot plicht zullen moeten maken, nog meer dan dit tot nu toe het geval was, de Zionistische gedachte bij hun mede-Joden uit te dragen. Wanneer de politieke situatie zich zal ontwikkelen, zoals de voortekenen ervan doen vermoeden, dan zal het Joodse Vraagstuk op de deur van *iedere* Jood kloppen en hem met het doordringende geluid van een bazuin inprenten: „Uw zaak betreft het! Het geldt de toekomst van Uw Volk, in laatste instantie Uw *eigen* lot en het geluk van Uw kinderen”! Geen Jood zal — zoals voorheen toen, voor zover als althans zijn oog reikte, het „windstil” om hem heen was — in verholten hovaardij noch in misplaatste bescheidenheid, zich onder het mom van onpartijdigheid afzijdig kunnen houden. Omdat voor de Jood onpartijdigheid i.z. het Joodse vraagstuk onoprechtheid is, tenzij... hij zich bewust en in beginsel van het Joodse vaandel afwendt. Wij geloven echter, dat wij ons niet aan een lichtvaardig optimisme schuldig maken, wanneer wij aannemen, dat slechts een zeer gering percentage van de Nederlandse Joden, althans in het *principiële* gesprek van persoon tot persoon, in deze vaandelvlucht zal blijken te volharden.

Zo is er voor de Bond ook een belangrijke wervingstaak in het komende jaar weggelegd. Moge hij er in slagen de nog braakliggende regenererende krachten in het Nederlandse Jodendom mobiel te maken.

En ze te richten op de Vrijheidsbeweging van ons Volk!

J. H. DAVIDS

Haarlem, 11 November 1947.

JAARVERSLAG

van de Nederlandsche Zionistenbond over 5706/5707 (1946/47),
namens het Bondsbestuur uitgebracht door de Penningmeester

Vorig jaar reeds werd erop gewezen, dat de financiering van de N.Z.B. met die van voor de oorlog niet te vergelijken was. In 1935/'36 was het budget van de Bond f 9350. Nu bedraagt deze circa f 40000 à f 45000. Niet alleen de algemeen verhoogde kostenindex speelt hier een rol, maar ook zonder deze verhoging zou het budget aanmerkelijk hoger zijn door een sterke uitbreiding van werkzaamheden.

Noodgedwongen echter zal de Bond tot bezuiniging moeten overgaan. Stappen op deze weg zijn reeds genomen; een nog zuiniger beheer wordt doorgevoerd, een advertentie-campagne voor de J.W. is ter hand genomen, waarover hieronder meer. Maar ook met het meest zuinig beheer zullen extra bijdragen (Organisatiefonds) van de leden nodig en onontbeerlijk zijn.

De samenwerking met de afdelingspenningmeesters was van de meest aangename aard. In tegenstelling met het vorige boekjaar werden de contributies bijna alle binnen het boekjaar geïnd.

De penningmeesters zijn verzocht het boekjaar 1 October te doen ingaan om dit in overeenstemming te brengen met dat van de Wereldorganisatie.

Ook het boekjaar voor de Bondsfinanciën zal in het vervolg van 1 October tot 30 September lopen. Een overzicht van de ontvangsten en uitgaven van 1 Juli 1947 tot 30 September 1947 vindt U hierachter vermeld, waarbij dient te worden opgemerkt, dat deze cijfers nog niet door de Bondsaccountant gecontroleerd zijn.

Enige opmerkingen over enkele posten mogen nu volgen:

Afdrachten. Dank zij het invoeren van een vrijwillig progressieve verhoging en een betere inning werd in het afgelopen boekjaar f 14.929.02 aan afdrachten ontvangen tegenover f 2.520.89 in 1945/46. Er hebben zich 433 leden in klasse B (f 15 per jaar) en 122 leden in klasse C (f 25 per jaar) ingedeeld. Naast een woord van dank voor hen, die zich vrijwillig voor een hogere klasse opgaven, moet toch ook de indruk vermeld worden, dat nog velen wel de mogelijkheid hebben een hogere contributie te betalen, maar dit soms uit laksheid, soms door een niet inzien van de dringende noodzakelijkheid, nalaten.

Organisatiefonds. Voor dit fonds werd f 11.001 ontvangen. Hier

ter plaatse behoeft zeker niet te worden uiteengezet, hoe nodig dit fonds is om onze Bond te kunnen financieren. Dat velen dit begrepen hebben, bewijzen de ingekomen giften. Binnenkort zal voor dit fonds wederom een beroep op Uw aller medewerking worden gedaan.

Joodse Wachter. In de loop van het verslagjaar nam Med. Bob Engelsman de administratie van de Joodse Wachter in handen en ontwierp een advertentiecampaïne. Door het pas de laatste maanden beginnen en uitbreiden van het aantal advertenties, waren de inkomsten uit deze post slechts f 1.868.45, terwijl een flink bedrag aan reeds geplaatste advertenties nog moet worden geïnd. Over een vol boekjaar mag zeker f 8.000 worden verwacht, waardoor het exploitatietekort van de J.W., die steeds een zorgenkind was, aanmerkelijk kleiner zal worden. Daartegenover staat weliswaar een uitgave aan provisie voor een advertentie-reiziger van f 1.487.05, maar hierbij dient opgemerkt te worden, dat alle provisies voor bedragen, welke op 1 Juli nog niet geïnd waren, zijn inbegrepen. In de loop van het jaar is het wenselijk gebleken aan de secretaris van de redactie, med. J. Melkman, een kleine vergoeding toe te kennen voor de uitgebreide werkzaamheden, die hij ten bate van de Joodse Wachter verricht.

Gebouw. Hoewel niet meer onder het boekjaar vallende, mag het betrekken door de N.Z.B. van het nieuwe bondsgebouw ook op deze plaats zeker niet onvermeld blijven. Weliswaar zijn onze kosten aan huren hoger dan in de Diamantbeurs, maar door een betere accommodatie, een samenvoegen in één gebouw van alle Zionistische organisaties, is een coördinatie ontstaan, die ongetwijfeld haar vruchten zal afwerpen. De exploitatie van het gebouw geschiedt onder leiding van Med. Hamburger, de directeur van het K.K.L., op verantwoorde wijze.

Subsidies. Voor propaganda-doeleinden werden enkele afdelingen kleine subsidies verstrekt, terwijl ook de Mizrachie, Joodse Jeugdfederatie en N.Z.S.O. enige subsidie ontvingen.

Leningen. Van het K.K.L. werd f 7.318 geleend; over een nadere regeling zijn nog onderhandelingen gaande.

Begroting. Reeds in de inleiding werd vermeld, dat een verlaging van het budget noodzakelijk is. Behalve in vele posten komt dit vooral in de exploitatie van de J.W. tot uiting.

Tot slot een woord van dank tot allen, die het hunne tot financiering van de Bond bijgedragen hebben, zowel de vele gevers als de „nemers” in casu de afdelingspenningmeesters. Dit geldt eveneens

voor Med. Engelsman voor het vele, dat hij voor de J.W. heeft gedaan en voor het personeel van het bondsbureau voor de verzorging van de financiële administratie. Ook de zeer gewaardeerde medewerking van accountant Vreedenburg dient hier te worden gememoreerd.

J. Groenman

Liquide middelen begin boekjaar:

kas	f 276.35
Asd. Bank Vr. Rek.	f 2790.65
Asd. Bank Gebl. Rek.	f 2981.54
postgiro	f 95.90

**Begroting
1-10-'47 — 30-9-'48**

Ontvangsten:

afdrachten contributies	f 14929.02
boekhandel verk.	f 2057.87
boekhandel ink.	f 497.45
leningen	f 7318.—
giften Organisatiefonds	f 11001.—
interest	f 22.07
Joodse Wachter	f 2284.02

f 6144.44

f 16000.—

f 13000.—

f 2500.—

f 31500.—

Uitgaven:

Salarissen	f 7361.—
sociële lasten	f 750.81
huur	f 900.—
kantoorbehoeften	f 2799.01
porti en vracht	f 1413.88
telefoon en telegraaf	f 868.05
drukwerken	f 747.68
reis- en verblijfkosten	f 1185.11
bijzondere bijeenkomsten	f 987.92
subsidies	f 744.50
advertenties	f 205.20
Jaarvergadering en verslag	f 1337.14
propaganda	f 616.45
inventarissen	f 511.10
boeken en tijdschriften	f 66.—
loonbelasting	f 113.60
shekel	f 1359.—
te verrekenen met J.N.F.	f 13.85
onderhoud kantoren	f 262.25
electriciteit	f 28.—
kosten verhuizing	f 280.25
diensten van derden	f 247.50
bank- giro- incassokosten	f 14.09
algemene onkosten	f 412.40
te verrekenen met derden	f 418.48
Joodse Wachter (zie spec.)	f 14922.39

f 7361.—

f 7500.—

f 900.—

f 1200.—

f 2000.—

f 1250.—

f 800.—

f 750.—

f 1000.—

f 1000.—

f 100.—

f 150.—

f 1700.—

f 150.—

f 100.—

f 1500.—

f 300.—

f 11100.—

f 38565.66

Liquide middelen eindsaldo:

kas	f 76.48
Asd. Bank Vr. Rek.	f 1516.19
Asd. Bank Gebl. Rek.	f 2981.29
postgiro	f 30.20
gemeente giro	f 89.15

f 4693.31

f 43258.97

f 31500.—

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN „JOODSE WACHTER”

Ontvangsten:

advertenties	f 1868.45
losse abonnementen	f 282.88
verkoop losse nummers	f 11.80
diverse opbrengsten	f 70.09
loonbelasting	f 50.80
Abonnementsgelden	f 7200.—
N.Z.B.-bijdragen	f 3900.—

f 12638.37

f 14922.39

Begroting

f 8400.—
f 100.—

f 11100.—

f 19600.—

Uitgaven:

kantoorbehoeften	f 411.95
loonbelastingen en vereven. hef.	f 51.87
tegemoetkoming secretaris der redactie	f 1600.—
redactiekosten	f 160.40
drukkosten	f 9239.69
expeditie	f 223.28
frankering bij abonnement	f 312.46
tekeningen en ontwerpen	f 312.46
reis- en verblijfkosten	f 67.57
porti en vracht	f 27.88
clichés	f 507.82
te verr. met hr. S. J. Engelsman	f 33.10
accountant	f 33.—
telegrammen	f 19.80
provisie advertentie-reiziger	f 1487.05
te verrekenen met derden	f 4.33
diverse kleine onkosten	f 4.—
kosten administratie	

f 100.—

f 250.—

f 2400.—

f 300.—

f 12000.—

f 700.—

f 350.—

f 2500.—

f 500.—

f 19600.—

f 14922.39

KAS-OVERZICHT JULI-AUGUSTUS-SEPTEMBER 1947

Ontvangsten:

Maanden	Juli	Augustus	September	Totaal
afdracht	f 174.90	f 700.97	f 406.30	f 1282.17
Organisatie Fonds	—	f 700.—	f 700.—	f 1400.—
contr. afd. algem.	f 25.—	f 10.25	—	f 35.25
boekhandel	—	f 53.—	f 394.—	f 447.—
ziekenfonds	f 1.80	f 15.80	f 11.20	f 28.80
loonbelasting	—	f 40.58	f 38.70	f 79.28
terug vergoed	f 30.—	f 48.—	f 50.—	f 128.—
verhuizing	—	f 172.50	—	f 172.50
terug ontv. kant. beh.	f 75.60	f 42.25	f 9.80	f 127.65
idem alg. onk.	f 28.47	f 1.75	f 37.50	f 67.72
idem telefoon	f 29.10	f 83.51	f 13.69	f 126.30
interest	—	f 9.82	—	f 9.82
Totaal:	f 374.87	f 1878.43	f 1661.19	f 3914.49

Uitgaven:

Maanden	Juli	Augustus	September	Totaal
salarissen	f 115.—	f 815.—	f 585.—	f 1515.—
sociale lasten	—	f 80.29	—	f 80.29
huur	—	f 200.—	—	f 200.—
kantoorbehoeften	f 46.92	f 174.35	f 27.70	f 248.97
vracht en porti	f 1.35	f 97.87	f 137.13	f 236.35
telefoon en teleg.	f 13.—	f 124.82	f 82.15	f 219.97
drukwerken	—	f 117.98	f 153.83	f 271.81
reiskosten	f 10.—	—	f 46.90	f 56.90
bijz. bijeenk.	f 17.20	—	f 13.30	f 30.50
„Exodus”	—	f 254.53	f 48.83	f 303.36
prof. Brodetsky	—	f 21.50	f 77.—	f 98.50
Joodse Wachter	f 1000.—	f 7.77	—	f 1007.77
inventaris	—	—	f 175.—	f 175.—
alg. onkosten	f 10.55	f 58.06	f 68.41	f 137.02
terug te vergoeden	f 4.40	—	—	f 4.40
terug vergoed	—	f 2.50	f 90.50	f 93.—
terug bet. afdracht	f 33.80	—	—	f 33.80
terug te ontvangen	—	f 10.—	—	f 10.—
loonbelasting	—	f 144.30	—	f 144.30
Totaal:	f 1252.22	f 2108.97	f 1505.75	f 4866.94

JAARVERSLAG VAN „DE JOODSE WACHTER” OVER 1947

De Redactie van „De Joodse Wachter” heeft in 1947 met grote moeilijkheden te kampen gehad. De grootste was wel gelegen in het feit, dat med. J. Melkman, tevens secretaris der redactie, langdurig door ziekte verhinderd was aan het werk deel te nemen. Wij hopen hem spoedig weer in ons midden te zien met zijn vroegere werklust en werkkraft.

Zijn functie, die van secretaris en politiek redacteur, is maandenlang waargenomen door Med. Mr. D. Barmes, totdat deze op alliyah ging. De redactie betuigt hierbij Med. Barmes, zijn dank voor de voortreffelijke wijze, waarop hij de zaken van de J.W. behartigd heeft en voor de grote steun, die de andere leden der redactie van hem ondervonden hebben.

Na het vertrek van Med. Barmes vervulde ondergetekende het secretariaat en redigeerde deze de afdeling „politiek”. Wij mochten hierbij de hulp krijgen van Med. S. Hamburger, die bereid bleek de eindredactie op zich te nemen. Ook naar deze medestander gaat onze erkentelijkheid uit voor de grote hulp, die hij ons verleende.

Med. Z. Mossel redigeerde de afdeling „culturele zaken”.

De moeilijke situatie van de bondsfinanciën maakt het noodzakelijk in elk nummer enige pagina's aan advertenties te besteden. Dit heeft tot gevolg, dat de ruimte, die voor voorlichting overblijft, wel zeer krap wordt. Mede ten gevolge van het feit, dat de tijdsafstand tussen de inlevering der kopij en het verschijnen van het blad nog steeds veel te groot is, heeft de J.W. als nieuwsbron zeker onvoldoende gegeven. Besprekingen zijn gaande om hierin verbetering te brengen.

De medewerking van verschillende medestanders in de vorm van artikelen was het afgelopen jaar belangrijk.

Voor de Redactie van de J.W.:

IS. SPANGENTHAL

EEN JAAR J.N.F.-WERK

HET jaar 5707, dat zojuist geschiedenis is geworden, heeft de werkers voor het Keren Kajemeth ruimschoots voldoening geschonken. De grondaankoop in Erets Jisraël bereikte een dermate hoog peil, dat aan het einde van het verslagjaar de helft van het grondgebied, in Joodse handen, J.N.F.-bezit kon worden genoemd. Niet minder dan 73 procent van het totaal aantal Joodse nederzettingen is thans op J.N.F.-bodem gelegen en in stad en lande leven en werken honderdduizend mensen op grond, die door het J.N.F. werd verworven. Het aantal bomen, door het J.N.F. geplant, passeerde de vier miljoen en tal van industriële bedrijven verrezen op J.N.F.-bodem als even zovele waardevolle bijdragen tot het nationale inkomen van ons zich verjongende volk.

Deze successen konden slechts worden behaald dank zij de enorme inspanning, die de Joden overal ter wereld zich getroostten, een inspanning, die haar gronden eensdeels ontleende aan de onverminderde Jodennoed, anderdeels aan de perverse politiek van de Britse regeerders, die zich niet ontzagen plechtig gegeven beloften met voeten te treden en aan hun mandataire plichten met hautaine eigengereidheid voorbij te gaan. Doch „wegaäsjer jeanoe oto ken jirbeh wegèn jifrots” („en naarmate zij het verdrukten, zo vermeerderde het zich en breidde het zich uit”). De Jisjoew zowel als de Joden buiten Palestina stelden tegenover de wrede realiteit een bijna irreële krachtsinspanning en hun stormloop resulteerde in feiten en cijfers, die de wereld verbaasd deden staan en onze zelfverzekerdheid versterkten.

Van deze algemene lijn week ook Nederland niet af. De cijfers, verwerkt in de financiële bijlagen bij dit verslag, bewijzen het zonneklaar. Meer dan ooit tevoren is men in het afgelopen jaar ook hier gaan beseffen, dat geen Jood met enig zelfrespect zich mag onttrekken aan het opbouwwerk zoals dit door het Keren Kajemeth wordt verricht. En met dit besef groeide een gezonde sympathie, die haar uitweg vond in een regelmatige stroom van bijdragen in geld.

Transfer.

Aan het einde van het verslagjaar bestonden er serieuze kansen op transfer van een belangrijk bedrag naar Erets Jisraël.

Medewerking

Wij schreven hierboven over de toegenomen sympathie voor het K.K.L. die zich manifesteerde in klinkende munt. Wie echter hieruit tevens meent te moeten concluderen tot een geestdriftige medewerking buiten monetair gebied, vergist zich deerlijk. Het valt niet te loochenen, dat er zijn, die zich geroepen voelen niet alleen een geldelijk offer te brengen voor het J.N.F., maar die ook een deel van hun vrije tijd te onzer beschikking stellen ter wille van de goede zaak. Hun aantal is echter nog altijd, alle sympathie ten spijt, beschamend klein, zodat bij gebeurtenissen, die een omvangrijke voorbereiding vereisten, in Amsterdam gehonoreerde hulpkrachten moesten worden aangenomen.

Landelijke Commissie

In de samenstelling der landelijke J.N.F.-commissie kwam een belangrijke wijziging door het bedanken van med. mr. D. B a r m e s als algemeen J.N.F.-commissaris. Hij werd opgevolgd door med. G. B o l l e, die eind Februari de leiding van het J.N.F.-werk op zich nam. De commissie werd in de loop van het jaar uitgebreid met mevrouw B. S. S e r p h o s—K o p p e l s te Enschede en was de laatste maanden als volgt samengesteld:

G. Bolle,	Amsterdam, Alg. Commissaris Nederland.
mr. R. A. Levisson,	Den Haag.
mevr. A. de Groot—Van Win,	Amsterdam
mevr. A. van der Heyden—Lob,	Amsterdam
mevr. S. Levie—Gerzon,	Rotterdam
mevr. B. S. Serphos—Koppels,	Enschede.
F. van Vlijmen	Amsterdam
J. Soetendorp,	Amsterdam.

(De sjalieach Zeëw Gutfreund, die eveneens deel uitmaakte van de commissie, is kort geleden naar Erets vertrokken).

Landelijk Bureau

Het landelijk bureau, dat sinds de bevrijding was gevestigd in de Beurs voor de Diamanthandel aan het Weesperplein te Amsterdam en welks localiteiten zelfs niet aan de meest bescheiden eisen voldeden, werd 1 Juni verplaatst naar het pand Joh. Vermeerstr. 22,

waar thans vrijwel alle landelijke Zionistische organisaties zijn ge-centraliseerd. In dit perceel werd een ruim kantoor met aangrenzende werkkamer voor de directeur ingericht, dat met elke vergelijking met het mufte, hokkige vertrekje in de „Diamantbeurs” spot.

Medestander M. B. Cohen, die sinds 1 Januari 1946 als bureau-leider was opgetreden en die aanvankelijk onder moeilijke omstandigheden zijn arbeid moest verrichten, verkreeg met ingang van 1 April op zijn verzoek ontslag uit deze functie. In de 26 Juni gehouden vergadering van de Landelijke J.N.F.-Commissie werd med. S. Hamburger, destijds als redacteur-Binnenland aan „Het Parool” te Amsterdam verbonden, als directeur van het landelijk bureau geïnstalleerd, nadat tot aanzienlijke uitbreiding van het J.N.F.-werk was besloten. Med. Hamburger aanvaardde 1 Juli zijn taak, na tevoren gelegenheid te hebben gevonden zich enigermate in te werken. Het zal niemand zijn ontgaan, dat sinds zijn installatie de werkzaamheden van het bureau aanmerkelijk zijn verbeterd en men mag dan ook verwachten dat onder de uiterst bevoegde leiding van onze nieuwe directeur de J.N.F.-arbeid in Nederland zich steeds meer zal ontwikkelen.

Naast med. Hamburger heeft mevrouw G. M. Barnhard—Hillenius in het afgelopen jaar als secretaresse en een tweetal maanden als bureauleidster haar krachten op zodanige wijze aan het werk gewijd, dat wij haar in dit verslag met dankbaarheid willen vermelden.

De bezetting van het landelijk bureau bestond aan het einde van het verslagjaar uit med. S. Hamburger, directeur, en mevr. G. M. Barnhard—Hillenius, secretaresse, alsmede uit mej. J. Schorlesheim, steno-typiste en de heer B. J. Pollack, administrateur, welke laatste slechts halve dagen in dienst van het J.N.F. is. Ook de arbeid van laatstgenoemden geeft aanleiding tot grote tevredenheid.

De ontwikkeling van ons werk en de daarmee verband houdende uitbreiding van de bureau-arbeid zullen in het komende jaar een verdere personeeluitbreiding noodzakelijk maken.

Commissariaten

De snelle vlucht, die het J.N.F.-werk vooral in de laatste maanden heeft genomen, weerspiegelt zich in de toeneming van het aantal commissariaten. In 44 plaatsen worden thans de belangen van

het J.N.F. door een commissaresse of commissaris behartigd, t.w. Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Beverwijk, Bussum (Huizen, Naarden), Deventer, Dordrecht, Eindhoven, Enschede, Gouda (afzonderlijke commissariaten voor de Joodse Jeugdfarm en de stad), Groningen, Haarlem (tevens voor Bloemendaal en Heemstede), 's Hertogenbosch, Hilversum, Blaricum (tevens voor Laren), Leiden, Maastricht, Tilburg, Zwolle, Assen, Nijkerk (tevens voor Harderwijk en Barneveld), Heerlen, Den Helder, Leeuwarden, Meppel, Nieuw Amsterdam (tevens voor Emmen), Nijmegen, Oss, Soest (tevens voor Soestdijk en Baarn), Steenwijk, Venlo, Waalwijk, Breda, Enkhui-zen, Roermond, Almelo, Stadskanaal, Winterswijk, Hengelo (O.) en Wageningen.

Het is verheugend te kunnen opmerken, dat het peil van de activiteit onze commissariaten gestadig toeneemt. Direct daaraan evenredig zijn de ontvangsten uit de verschillende plaatsen. De grens is echter nog nergens bereikt. Bij het begin van uitvoering, dat med. Hamburger aan een reisplan gaf, bleek hem, dat lang niet overal efficient wordt gewerkt, merendeels als gevolg van topografische omstandigheden (uitgestrektheid van het te bestrijken gebied) en gebrek aan medewerking. In enkele plaatsen werd op zijn instigatie een commissie in het leven geroepen, om de J.N.F.-commissaris (esse) ter zijde te staan bij de uitvoering van zijn (haar) vaak tijdrovende en moeitevolle taak.

Zo iets, dan heeft de ervaring van het afgelopen jaar geleerd, dat de locale J.N.F.-revenue in de eerste plaats afhankelijk zijn van de wijze, waarop de J.N.F.-commissaris of commissaresse zich van zijn (haar) taak kwijt. Het ligt dan ook in de bedoeling deze functionarissen steeds meer van voorlichting te dienen, zowel technisch als propagandistisch. Mede daarvan verwachten wij een aanhoudende stijging der ontvangsten.

Een enkel woord zij hier nog gezegd over Amsterdam. Ofschoon ook hier steeds meer wordt bijeengebracht voor het K.K.L. blijven de ontvangsten toch nog altijd beneden het peil, dat redelijk mag worden geacht voor de stad met het grootste aantal Joodse inwoners van Nederland. Het gebrek aan vrijwillige medewerkers en medewerksters, waarover wij hierboven uitweidden, is daarvan de voornaamste oorzaak. Wij hebben evenwel de verwachting, dat de Amsterdamse J.N.F.-commissie onder voorzitterschap van med. F. van Vlijmen in het komende jaar haar activiteit zal weten te

verhogen en in staat zal zijn alle Amsterdamse Joden bij het J.N.F.-werk te betrekken.

Jeruzalem

Met ons hoofdbureau te Jeruzalem werd, vooral in de laatste maanden van het verslagjaar, een frequente correspondentie gevoerd over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ofschoon wij er het meeste begrip vonden voor onze noden en behoeften en er van de top-instantie een sterke stimulans uitging, bleef het ons toegesonden materiaal beneden de minima, nodig om het gehele Nederlandse Jodendom in onze propaganda te kunnen betrekken. In deze leemte hopen wij echter op korte termijn enigermate te kunnen voorzien door de aanmaak op eigen gelegenheid van de door kunstenaars van naam ontworpen artikelen voor verkoop en propaganda.

Landelijke' J.N.F.-conferentie

De J.N.F.-conferentie, in het najaar van 1946 te Amsterdam gehouden, werd bijgewoond door chawer Haëzrachie, leider van het propaganda-ressort voor Europa van het hoofdbureau te Jeruzalem. Zijn stuwende kracht voor de J.N.F.-arbeid zij hier met ere gereleveerd.

Publiciteit

Met het bondsbestuur van de N.Z.B. werd overeenstemming bereikt over het periodiek ter beschikking stellen van een pagina van de „Joodse Wachter” ten behoeve van het K.K.L. Deze pagina zal in de toekomst steeds meer dienstbaar worden gemaakt aan informatie betreffende de prestaties van het J.N.F., zowel hier te lande als in het buitenland en Erets Jisraël. Een begin daarmee werd reeds gemaakt. De redactie van het „Nieuw Israëlietisch Weekblad” nam steeds met grote welwillendheid de door ons bureau verstrekte publicaties op.

Ook aan de berichtgeving ten dienste van de Joodse zaak welgezinde algemene persorganen werd in de periode na 1 Juli aandacht besteed. Zowel eigen publicaties als algemeen Zionistische uitgaven werden deze couranten en periodieken regelmatig toegesonden.

De VARA stelde het J.N.F. op aanvraag twee maal in de gelegenheid zich tot de luisteraars te wenden. In Januari werd t.g.v.

de Kinderdorpactie een kwartier zendtijd ter beschikking gesteld, terwijl op 8 September de algemeen commissaris voor de microfoon een korte rede uitsprak naar aanleiding van de honingactie. Als direct uitvloeisel van deze radio-propaganda werden op het bureau enige belangrijke bedragen van luisteraars ontvangen.

Jeugdwerk.

Het contact met de Joodse jeugdverenigingen via de Joodse Jeugdfederatie heeft vooral in de laatste maanden aan innigheid gewonnen. Het J.N.F. prijst zich gelukkig in Aharon Hirsch een figuur te hebben gevonden, die als leider van het K.K.L.-ressort der Federatie volkomen in staat bleek de Joodse jeugd in Nederland, voor zover Zionistisch georganiseerd, voor ons werk te activeren. Tussen hem en de leiding van het landelijk bureau groeide allengs een nauwe samenwerking, hetgeen het peil der inkomsten kennelijk ten goede is gekomen. Behalve het normale materiaal voor de verkoop konden ook enige malen het bureau der Federatie of rechtstreeks de K.K.L.-commissaris propagandageschriften e.d. ter beschikking worden gesteld.

Contact met het buitenland

Uitwisseling van gegevens met K.K.L.-bureaux in het buitenland vond nu en dan plaats. Met het landelijk bureau voor Groot-Brittannië en Ierland werd veelvuldig gecorrespondeerd. Met voldoening zij hier gewaagd van de collegiale steun, die vooral van dit bureau werd ondervonden bij het opnieuw organiseren van het J.N.F.-werk hier te lande.

Europese J.N.F.-conferentie.

De algemeen commissaris woonde de K.K.L.-conferentie te Karlsbad bij, gehouden ter gelegenheid van het vierdaagse congres van vertegenwoordigers der Zionistische organisaties in Europa. Naast het bijwonen van de algemene bijeenkomsten onder leiding van med. Haëzrachie, vond hij gelegenheid specifiek Nederlandse J.N.F.-aangelegenheden met deze gedelegeerde van het hoofdbureau „en petit comité” te bespreken.

Westerweel-bos.

Op 4 Maart werd in Gal Ed, ongeveer 25. km ten Z.O. van Haifa, met enige plechtigheid een begin gemaakt met de aanplant

van negenduizend bomen, die tezamen het bos zullen vormen, dat de herinnering zal levend houden aan de wakkere verzetsstrijder Joop Westerweel, aan wiens moed en menslievendheid zo vele Nederlandse chaloetsiem en chaloetsoth hun leven hebben te danken. Deze boomplanting was de bekroning van de in 1946 gevoerde Westerweel-actie. Het diploma van het hoofdbureau werd direct na de officiële aanplanting mevr. Westerweel door een delegatie van de landelijke commissie overhandigd.

Acties

Van de grote inzamelingsacties, in het afgelopen jaar gehouden, dient allereerst de Kinderdorpactie te worden genoemd. Deze campagne slaagde dermate, dat het bedrag ad f 50.000.—, dat wij ons aanvankelijk als doel hadden gesteld, met ruim een ton werd overschreden. Dit succes is voor een niet gering deel te danken aan de steun van Mrs. Celia Abraham, die door het Hoofdbureau te Jeruzalem naar Nederland was afgevaardigd om onze medewerkers en medewerksters bij de uitvoering van hun taak ter zijde te staan en wier bezoeken rijke vruchten droegen. In totaal bedroeg de opbrengst van deze actie f 151.298,69.

De in ere herstelde Bloemenactie ter gelegenheid van Sjawoeoth leverde een netto-bate op van f 6.366,33 (v.j. f 4379,65).

Busjeslichting, giften en collectes vermeerderden onze middelen met f 15.383,12.

De postzegelinzameling werd kort voor het einde van het boekjaar hervat. De heer N. Rosenbaum te Amsterdam, een expert op philatelistisch gebied, bood ons zijn diensten aan, van welk aanbod wij een dankbaar gebruik maakten. Een aantal grote bedrijven verklaarde zich op onze aanvraag bereid gebruikte postzegels voor het J.N.F. te verzamelen.

Verkoop van J.N.F.-materiaal is van oudsher een belangrijke bron van inkomsten. Deze bron zou echter rijker hebben gevloeid, indien de materiaalnood had kunnen worden opgeheven. Deels door het slechts op betrekkelijk geringe schaal beschikbaar stellen van platen, brochures, busjes, enz. door het hoofdbureau, deels als gevolg van het nog steeds heersende gebrek aan grondstoffen, slaagden wij er nog niet in ons een redelijke

collectie te verschaffen. Het verheugt ons echter te kunnen melden, dat kort voor het afsluiten van dit overzicht belangrijke opdrachten aan ontwerpers en drukkerijen konden worden verstrekt, zodat wij op korte termijn de beschikking zullen hebben over een belangrijke hoeveelheid verkoop- en propagandamateriaal, dat qua uitvoering alles zal overtreffen, waarmee het J.N.F. tot dusver uitkwam.

Het aantal opdrachten tot boomplanting beliep dit jaar ruim zeventienhonderd, hetgeen een bedrag van f 6.065,40 opleverde (v.j. f 384,30).

Een buitengewoon gunstige opbrengst had de Honingactie ter gelegenheid van Rosj Hasjanah, n.l. f 9.976,37 netto (v.j. f 3.844,82). Het was de eerste actie, die door onze nieuwe directeur was voorbereid.

De dramatische gebeurtenissen met de opvarenden van de „Exodus” leidden op de conferentie van Karlsbad tot het besluit de landelijke J.N.F.-bureaux te adviseren in hun gebied inzamelingen te houden ten behoeve van de inschrijving dezer maapiliem in het Gouden Boek.

Ook wij meenden aan deze oproep gevolg te moeten geven, waarbij wij overwogen, dat geen beter monument kon worden gesticht voor de onverzettelijkheid van de „Exodus”-passagiers dan juist deze registrering in het boek, bevattende de namen van hen, die voor de verwezenlijking van onze idealen buitengewone verdiensten hebben verworven.

Bij de grote massa van de in Nederland wonende Zionisten vonden besluit en argumentering grote weerklank en zo werd binnen een tijdsbestek van enkele weken voor dit doel een bedrag van f 2.913,85 bijeengebracht.

Met het Familieboek werd in verscheidene plaatsen helaas minder intensief gewerkt dan wenselijk is. Gebrek aan medewerkers (sters) voor dit dankbare, maar uiteraard tijdrovende en moeitevolle werk is hieraan niet vreemd. Juist deze actie, die, mits goed gevoerd, uiterst lucratief kan zijn, vormt steeds weer een der voornaamste punten van bespreking bij bezoeken van de directeur van het bureau aan de commissariaten. Over de laatste maanden van het verslagjaar zijn de resultaten dan ook enigszins verbeterd. In totaal werd dit jaar ingeschreven voor een bedrag van f 3.801,70.

Conclusie

Releveerde mijn voorganger in het laatste verslagjaar, dat organisatorisch nog veel aan het werk heeft ontbroken, thans kunnen wij met voldoening constateren, dat de na-oorlogse moeilijkheden voor onze arbeid hier te lande zijn overwonnen en dat onder de dagelijkse leiding van med. S. H a m b u r g e r als directeur het komende jaar met veel vertrouwen kan worden ingegaan. Het werk is georganiseerd, J.N.F.-commissariaten zijn in vrijwel alle plaatsen waar nog Joden wonen, opgericht, propagandamateriaal ligt ter verspreiding gereed — realiteiten, die de beste verwachtingen wettigen, indien men overweegt, dat de bereidheid van de Nederlandse Joden in het afgelopen jaar groot is gebleken. Niets zal dan ook worden nagelaten om van deze bereidheid gebruik te maken.

Wanneer wij het tezamen eens zijn over de noodzakelijkheid van activiteit van het K.K.L., indien er geen meningsverschil bestaat over de noodzaak van grondaankoop in Erets Jisraël (en wie van ons zou daarover van mening verschillen) dan geloven wij, dat de vergroting van onze opzet bij het werk ook in Nederland niet onbelangrijke perspectieven opent. Moge het onkostenpercentage, zoals uit de bijlagen blijkt, in het komende jaar bij een met opzet niet optimistisch samengestelde begroting hoger liggen dan in het afgelopen jaar, zeker is, dat de propagandistische waarde van de verruimde K.K.L.-arbeid in Nederland zal toenemen, hetgeen ook op ander terrein niet onbelangrijke gevolgen zal hebben.

Wij vragen onze vaste medewerkers het komende jaar om verhoging van hun activiteit, de overige Joden om een nog grotere bereidheid tot medewerking. Waar het gaat om een der belangrijkste zaken van de opbouw van ons land voelen wij ons zeker van de steun en medewerking van een ieder, die het wel meent met de ontwikkeling van Palestina en voor wie grondaankoop in Erets Jisraël werkelijk betekent: het Land tot onvervreemdbaar eigendom maken van zijn Volk!

Amsterdam, 5 Chesjwan 5708, 19 Oct. 1947
De Algemeen J.N.F.-commissaris

G. BOLLE

J.N.F.-COMMISSARIATEN

Aan het einde van het verslagjaar waren in den lande de volgende J.N.F.-commissariaten gevestigd. (Hierbij zijn niet vermeld de namen en adressen der commissarissen en commissarissen van de Joodse Jeugdfederatie, ruim 30 in getal.)

Indonesië	Dr. M. H. Wins	Tjikini-ziekenhuis, Batavia
Almelo	Mej. I. de Groot	Adastraat 31
Amersfoort	M. Hamburger-v. Straten	Pascalstraat 8
Amsterdam	F. v. Vlijmen	Meerhuizenstraat 13
Apeldoorn	I. Levij	Ribeslaan 2
Arnhem	M. Philips—Mogendorff	Sweers de Landasstr. 64
Assen	A. Wolf—van Tijn	Prins Hendrikstraat 1a
Beverwijk	R. W. Friedberg	Duinlustparkweg 60 Santpoort
Santpoort	H. Stofkooper	Haagdijk 239a
Breda	J. Rijxman	Burg. v. Hasseltlaan 7, Naarden
Bussum	M. Noach—Frankfort	J. A. Reinckenstr. 10
Huizen	Ch. Moses	Krispijnseweg 191
Naarden	H. Meerloo	St. Rochusstraat 18
Deventer	R. Onderwijzer—Akker	Havenweg 24
Dordrecht	B. S. Serphos—Koppels	Bisschopstraat 41
Eindhoven	Mej. N. J. Mogendorff	Kattensingel 42
Enkhuizen	S. A. Th. v. d. Wielen	Pr. Mariannelaan 155, Voorburg
Enschede	E. Grünwald	Oosterstraat 41a
Gouda	M. B. Cohen	Grenslaan 6, Bentveld
's-Gravenhage	S. Silber	Hamerstraat 51
Groningen	S. Bos	Aanslagweg 5, Borne
Haarlem	Mej. K. Elte	Koningstraat 3
Bloemendaal	Mej. A. Koppens	Pr. Bernhardstraat 10
Heemstede	J. van Vlijmen	Stieltjeslaan 18
Heerlen	E. M. Markx	Dwarslaan 18, Blaricum
Hengelo (O.)	R. de Jong—Cohen	Ibisstraat 12
Den Helder	Mej. B. Hertz	Warmonderweg 27
's-Hertogenbosch	M. Mossel	Capucijnengang 2
Hilversum		
Laren		
Blaricum		
Leeuwarden		
Leiden		
Maastricht		

Meppel	M. v. Esso—Kattenburg	Zuideinde 126
Nieuw-Amsterdam	L. Cohen—Klein	Vaart N.Z. 6, N.-A'dam
Emmen		
Nijkerk	S. Hirsch—de Liever	Singel, Nijkerk
Harderwijk		
Barneveld		
Nijmegen	E. Cohen—Baumgarten	Gerard Noodtstraat 23
Oss	mej. F. de Vries	Spoorlaan 52
Roermond	R. Goudsmit—Lehmann	Brugstraat 3
Rotterdam	S. Levie—Gerzon	Mathenesserlaan 272a
Soest	B. Adler—de Leeuw	Bartolottilaan 1, Soest
Soestdijk		
Baarn		
Siadskanaal	A. Goudsmit	Oosterstraat 17
Steenwijk	J. de Groot—de Leeuw	Meppelerweg 2a
Tillburg	B. H. Cohen	Dionysiusstraat 13
Utrecht	S. de Vries—v. d. Sluys	Prof. Pullelaan 49
Venlo	K. Keizer	Burg. van Rijnsingel 13
Waalwijk	R. v. Leeven—v.d. Rhoer	Kerkstraat 131
Wageningen	G. S. Kaffin	Marktstraat 5
Winterswijk	H. Philips—Brest	Meddoschestraat 38
Zwolle	J. Veterman	Eekwal 28

JOODS NATIONAAL FONDS — NEDERLAND
BEGROTING 1 OCTOBER 1947 — 30 SEPTEMBER 1948

INKOMSTEN:

Kinderdorpactie	
Negew-actie	f 100.000.-
Bomen	f 9.000.-
Collectes en bussen ..	f 20.000.-
Amandelactie	f 7.500.-
Bloemenactie	f 10.000.-
Honingactie	f 12.000.-
Materiaalverk.	f 5.000.-
Familieboek	f 6.000.-
Gouden Boek	f 1.500.-
Giften	f 2.500.-
	f 173.500.-

UITGAVEN

Salarissen	f 12.000.-
Kantoorhuur	f 1.800.-
Kantoorkosten	f 1.500.-
Drukwerk	f 5.000.-
Reiskosten	f 1.200.-
Materiaal	f 2.500.-
Kosten acties	f 7.500.-
Accountant	f 750.-
Joodse Wachter	f 1.800.-
Soc. lasten	f 500.-
Bureau-inventaris	f
	f 34.550.-

ACCOUNTANTSVERKLARING JOODS NATIONAAL FONDS.

De ondergetekende, Martin J. Polak, accountant te Amsterdam, verklaart de administratie van de Stichting Joods Nationaal Fonds in Nederland over het boekjaar 1 October 1946 — 30 September 1947 te hebben gecontroleerd en daaruit het bijgaande overzicht te hebben samengesteld, voor dit boekjaar aangevende een netto overschot van f 172.324.87, en een vermogen per 30 September 1947 van f 212.638.64.

Hoewel de administratieve organisatie in vergelijking met het vorig boekjaar aanzienlijk werd verbeterd, ontstonden — onder andere door het feit, dat verschillende belangeloze medewerkers administratief minder geschoold waren — nog verschillende contrôle-technische lacunes. Met name werd een aantal van de uitgegeven coupons van de Kinderdorpactie niet afgerekend of gerestitueerd, zulks door het verloren gaan of vernietigen van deze coupons, of werden omgekeerd grotere giften geïncasseerd zonder afgifte van een overeenkomstig aantal coupons.

Hierdoor is het ondergetekende niet mogelijk geweest om de juistheid van de verantwoording van de ontvangsten volledig te controleren.

Nadat echter enige noodzakelijk gebleken correcties in afrekeningen waren aangebracht, zijn hem geen feiten gebleken, op grond waarvan verondersteld zou moeten worden, dat de administratieve verantwoording op enige wijze onjuist zou zijn.

Aangaande de in het overzicht opgenomen uitstaande leningen of voorschotten ad. f 13.600.—, f 1.100.— en f 13.500.—, diene, dat hem nog geen bescheiden konden worden overgelegd, waaruit de definitieve afwikkeling van deze posten zou kunnen blijken.

Onder verwijzing naar het voorbehoud, dat in het voorgaande is vervat, verklaart ondergetekende op grond van zijn contrôle met de cijfers van het bijgaande overzicht accoord te gaan.

Amsterdam, 17 November 1947

(w.g.) Martin J. Polak, accountant.

FINANCIEEL OVERZICHT JOODS NATIONAAL FONDS TOT 30 SEPTEMBER 1947.

Boekjaar 1 October 1946—30 September 1947.

Ontvangsten:

Restant Westerweelactie	f	499.—		
Nagekomen kosten Westerweelactie	"	290.10	f	208.90
Bomen			"	6.065.40
Bussen, collectes en giften			"	15.383.12
Materiaal			"	907.61
Familieboek			"	3.801.70
Gouden Boek			"	306.50
Gouden Boek Exodus			"	2.913.85
Bloemenactie				
Bruto opbrengst	f	7.166.76		
Directe kosten	"	800.43	"	6.366.33
Honingactie				
Bruto opbrengst	f	12.818.40		
Directe kosten	"	2.842.03	"	9.976.37
Kinderdorpactie				
Bruto opbrengst	f	145.295.20		
Bruto opbrengst speciale avonden	f	12.099.44		
Kosten speciale avonden	"	6.095.95	"	6.003.49
	f	151.298.69		
Directe kosten en propaganda	"	5.338.56	"	145.960.13
N.Z.B. Shekel 1945/1946			"	1.359.—
Bankrente			"	223.69
			f	193.472.60

Uitgaven:

Salarissen en sociale lasten	f	6.596.79		
Extra personeel en typewerk	"	727.20		
Kantoorhuur etc.	"	933.25		
Kantoorbehoeften, drukwerk en stencils	"	2.308.82		
Porti, telefoon en telegrammen	"	1.254.76		
Reiskosten	"	1.624.41		
Installatie en inventaris	"	1.100.10		
Kosten materiaal, familieboeken en bussen	"	1.631.94		
Publicaties Joodse Wachter	"	922.18		
Kosten afdelingen	"	1.279.18		
Reiskosten Mevrouw Westerweel Palestina	"	591.65		
Kasverschillen	"	96.16		
Diverse kosten	"	2.081.29	"	21.147.78
Netto ingezameld bedrag boekjaar 1946/1947			f	172.324.87
Ontvangen oude postgirosaldi afdelingen			"	135.57
Nog via bank van Lissa & Kann in Engeland aanwezig saldo van £ 620.— (gestrande remise van 1.5.1940 ad f 4.000.—)				
thans £ 620.— à f 10.65			"	6.603.—

Vorig boekjaar

Ontvangsten 1 Jan.—30 Sept. 1946	f	45.364.26		
Uitgaven 1 Jan.—30 Sept. 1946	"	11.789.06	"	33.575.20
Totaal vermogen per 30 September 1947			f	212.638.64

(behoudens verschillende kleinere overlopende posten)

SPECIFICATIE VAN HET VERMOGEN PER 30 SEPTEMBER 1947.

Vrije geldmiddelen.				
Kas bureau	f	771.57		
Kasvoorschot aan kas exploitatie perceel Joh. Vermeerstraat 22	"	400.—		
Amsterdamse Bank	"	4.671.31		
Rotterdamse Bankvereniging, speciale rekening	"	100.000.—		
Postgiro	"	2.061.02		
Gemeentegiro	"	7.682.85	f	115.586.75
Geblokkeerde geldrekeningen.				
Amsterdamse Bank	f	53.158.89		
Postgiro	"	242.20		
Gemeentegiro	"	2.503.10	"	55.904.19
Saldi onder commissarissen	"		"	5.183.10
Diverse vorderingen of vooruitbetalingen.				
Vooruitbetaalde huur aan kas expl. perceel	f	450.—		
Vooruitbetaald voor publicaties Joodse Wachter	"	731.25		
Vordering op N.Z.B. wegens aldaar ontv. gift	"	200.—		
Aan N.Z.B. geleende gelden ter nadere verrekening:				
geleend in vorig boekjaar	f	12.600.—		
geleend in October 1946	"	1.000.—	"	13.600.—
Aan Schellechiem voorgeschoten gelden ter nadere verrekening:				
voorgeschoten in vorig boekjaar	f	1.000.—		
voorgeschoten in October 1946	"	100.—	"	1.100.—
Aan Palestinabureau geleende gelden ter nadere verrekening:				
geleend in vorig boekjaar	f	9.000.—		
geleend in vierde kwartaal 1946	"	4.500.—	"	13.500.—
			"	29.581.25
Nog te ontvangen shekel N.Z.B. 1946/1947 (nog niet bekend)			P.M.	
Pondensaldo in Engeland £ 620.—			"	6.603.—
Per 30 September 1947 in kas voor anderen			f	212.858.29
Loonbelasting, af te dragen	f	207.88		
N.Z.B. ontvangen contributie	"	10.—		
Kas expl. perceel, af te dragen	"	1.77	"	219.65
Totaal vermogen per 30 September 1947			f	212.638.61

**HET NEDERLANDS PALESTINA OPBOUWFONDS
„KEREN HAJESOD” HERVAT ZIJN WERKZAAMHEDEN.**

Bij het ter perse gaan van het jaarverslag van de N.Z.B. heeft het Nederlands Palestina Opbouwfonds „KEREN HAJESOD” zojuist zijn werkzaamheden hervat na in 1942 door de Duitse instanties te zijn ontbonden.

Teneinde de Stichting in de gelegenheid te stellen wederom haar taak ten opzichte van de opbouw van het Joodse Palestina te vervullen heeft het Bestuur van de Nederlandsche Zionistenbond het initiatief genomen tot het samenstellen van een voorlopig Curatorium, hetwelk op 22 September door de Voorzitter van de N.Z.B., Drs. J. van Amerongen, werd geïnstalleerd.

De samenstelling van dit Curatorium is als volgt:

Prof. Mr. I. Kisch, Amsterdam, Voorzitter; de dames A. Schwimmer-Vigevano en J. Kahn-Kalker, Amsterdam, Secretaressen; de Heer L. H. van der Heijden, Amsterdam, Penningmeester; Drs. J. van Amerongen, Amsterdam, Voorzitter van de N.Z.B.; de Heer J. H. Davids, Haarlem, Gedelegeerde van de N.Z.B.; de Heren Ch. Averbach, 's-Gravenhage; S. Edersheim, Amsterdam; Mr. M. Franken, Rotterdam; M. H. J. Hedeman Joosten, Almelo; Mr. M. H. de Jong, Amsterdam; Alfred Polak, Tilburg; Opperrabbijn S. Rodrigues Pereira, Hilversum; C. K. Rubin, Amsterdam; Notaris E. Spier, Amsterdam; J. E. Stokvis, 's-Gravenhage; L. Wyler, Rotterdam; en Mevrouw I. van Raalte-Simons, 's-Gravenhage.

De eerste na-oorlogse actie van het Keren Hajesod werd vastgesteld voor de maanden December 1947, en Januari 1948. Te dien einde werd wederom een bureau ingericht en alle voorbereidingen getroffen om de totaal teloorgegangene administratie en organisatie opnieuw op te bouwen. Het is ons een behoefte in dit verband melding te maken van de belangrijke hulp, welke ons hierbij zowel door het Bondsbureau als door het Joods Nationaal Fonds werd verleend.

Op verzoek van het Curatorium werd Med. Mr. M. C. Lezer door het Hoofdbureau van het Keren Hajesod te Jeruzalem aangezocht om als zijn gedelegeerde naar Nederland te komen teneinde de actie te leiden.

Deze actie is thans ingezet met een Openingsavond, waarop, in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van vele instanties en K.H.-werkers het woord werd gevoerd door Prof. Mr. I. Kisch, Drs. J. van Amerongen en Mr. M. C. Lezer, terwijl de nieuwste

Palestinafilm „House in the Desert” werd vertoond. De actie zal worden gevoerd onder de leuze: „NU KOMT HET ER OP AAN!”

NU KOMT HET ER OP AAN, dat het Keren Hajesod zijn taak in Nederland weer vervult.

NU KOMT HET ER OP AAN, dat het opnieuw de stuwkracht vindt en de medewerking verkrijgt, die het in staat zullen stellen zijn geweldige taak op waardige wijze te vervullen.

NU KOMT HET ER OP AAN, dat het Nederlands Jodendom zijn plicht op dit beslissend moment in de Joodse Geschiedenis beseft en het zijne bijdraagt om de immigratie, huisvesting, kolonisatie, industriële ontwikkeling, veiligheid, opvoeding, onderwijs en nog veel meer in de Joodse Staat mogelijk te maken.

NU KOMT HET ER OP AAN, dat de Zionisten van Nederland de steunpilaren zullen zijn van onze herboren werkzaamheid in dienst van de opbouw van Erets Israël.

Voor het Curatorium van het KEREN HAJESOD

A. Schwimmer-Vigevano

Secretaresse.

JAARVERSLAG

BETREFFENDE DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PALESTINA-BUREAU OVER 1946

Als vertegenwoordigers van het Aliyah-Department van de Jewish Agency, Jeruzalem, traden ook dit jaar ondergetekenden op.

Het kantoor is gevestigd te Amsterdam, Joh. Vermeerstraat. 22, tel. 97092. Op het bureau is een secretaresse werkzaam, die alle secretariaats-aangelegenheden verricht.

Met de verzorging van visa, het vinden van reisgelegenheid en de behandeling van bagage enz. belastte zich Dr. P. Epstein tot April. Tot ons groot leedwezen werd hij ons 12 April 1947 door de dood ontnomen. Door zijn overlijden verloor ons Bureau een trouw en toegewijd medewerker.

Het Palestina-Bureau hield regelmatig contact over alle aangelegenheden, de aliyah betreffende, met de door het Bondsbestuur aangewezen waarnemer, als hoedanig in het afgelopen jaar de Bondsvoorzitter fungeerde. Med. Mattitjahoe Heymans, die vorig jaar op verzoek van het Aliyah-Department te Jeruzalem in de dagelijkse leiding opgenomen werd, bleef zijn werkzaamheden voor het Palestina-Bureau verrichten tot zijn vertrek naar Palestina.

De Certificaten-Commissie, welke, alvorens enig certificaat door de vertegenwoordigers wordt verleend, advies dient uit te brengen over de persoon, aan wie een certificaat zal worden uitgereikt, bestaat thans uit:

E. Blüth,	Amsterdam.
Mr. S. Boas,	Amsterdam.
G. Drach,	Amsterdam
D. Hausdorf,	Rotterdam.
S. Hertzberger,	Amsterdam.
Dr. M. König,	Amsterdam.
Mr. M. Levie,	Rotterdam.
Dr. E. Mendes da Costa—Vet,	Amsterdam.
J. Voet,	Amsterdam.

Dit jaar werden voor Holland in het geheel geen certificaten beschikbaar gesteld. De 1500 certificaten, welke per maand het laatste jaar ter beschikking der Joden komen, worden grotendeels verdeeld door het Palestine Government, of worden via de Jewish Agency beschikbaar gesteld voor Displaced Persons. Voor de certificaten, welke door het Palestine Government verleend worden,

komen voornamelijk familieleden in de eerste graad in aanmerking. Er zij echter nogmaals op gewezen, dat noch de Jewish Agency te Jeruzalem noch die te Amsterdam van invloed kunnen zijn op de verdeling van deze certificaten.

Sinds enige tijd is het Palestina-Bureau te Amsterdam met de British Passport-Officer te Den Haag overeengekomen, dat de Passport-Officer het Palestina-Bureau mededeling zal doen van de door het Palestine-Government voor inwoners van Nederland beschikbaar gestelde certificaten. Voor zover wij konden nagaan zijn uit Nederland 75 personen gedurende 1947 op een regerings-certificaat naar Palestina vertrokken.

Het contact met de Passport-Officer in Den Haag en met diens vertegenwoordigers verliep op de meest aangename wijze.

De voornaamste werkzaamheden van het Bureau waren dit jaar het verzorgen van passage en het verzenden van bagage naar Palestina, van personen, die op een regerings-certificaat naar Palestina vertrokken. Hiertoe werd contact onderhouden met de Jewish Agency te Parijs, de JOINT en de I.R.O. te Den Haag.

Wij verleenden advies aan touristen en andere personen, die Palestina wensten te bezoeken.

Tevens verleenden wij onze bemiddeling bij het verkrijgen van studie-certificaten voor het Technicum te Haifa.

De vertegenwoordigers richtten zich schriftelijk tot de Jewish Agency te Jeruzalem, ten einde de Jewish Agency de noodzakelijkheid van het verstrekken van certificaten aan Joden in Nederland uiteen te zetten.

Per eind December waren voor Palestina-emigratie bij ons Bureau 1.300 personen geregistreerd.

Voor het Palestina-Bureau:

Mr. K. J. Edersheim
A. de Jong.

HET TWEEDE JAAR VAN „HACHSJARAH EN ALYAH”

De Stichting voor opleiding en uitzending van Palestinapioniers heeft haar tweede jaar achter de rug. De kinderziekten zijn overwonnen. „Hachsjarah en Aliyah” heeft zich een plaats veroverd in Zionistisch Nederland. Het doel, dat de oprichters voor ogen stond, is grotendeels bereikt. Jonge Joden in een — gezien de kleine Joodse gemeenschap in Nederland — vrij groot aantal, worden opgeleid voor arbeid in Palestina. Het uitzenden van deze jonge mensen naar Erets Israel vond voortgang, en een groot aantal chaloetsiem uit Nederland heeft dan ook zijn weg naar Palestina gevonden. Helaas geldt het voorgaande niet voor de kinderen van de Jeugd-Aliyah. Op de eerste aliyah van onze jongste pupillen, die in het voorjaar van 1946 plaats vond, is geen nieuwe aliyah gevolgd. De hierdoor ontstane „statische” toestand in de Jeugd-alijahtehuizen veroorzaakte vele speciale problemen.

De organisatievorm, zoals deze in het eerste jaarverslag van „Hachsjarah en Aliyah” werd beschreven, is door de 44ste Algemene Vergadering van de Nederlandse Zionistenbond goedgekeurd. Het Algemeen Bestuur van de Stichting „Hachsjarah en Aliyah” werd op bovengenoemde Algemene Vergadering gekozen; het bestaat sinds Februari 1947 uit: J. van Amerongen, E. Bluth—Henschel, Mr. S. Boas, Ir. M. Cahen, Dr. I. Cohen, L. van Coevorden, G. Drach, Ir. E. Th. Gelber, S. A. Hertzberger, A. Heymans, Dr. M. König, Mr. R. A. Levisson, Dr. H. Lindeman, Dr. E. Mendes da Costa—Vet, Dr. J. Meyer, E. van Perlstein—Gasman, J. van Praagh, G. Salomons, Ph. A. Sondervan, I. Spangenthal, L. Swaluw, Ir. E. Vega, J. Voet, A. de Vries, W. Weinberg, L. Wijler, I. Kisch—Houthakker. In de loop van de verslagperiode aliyeerden: L. van Coevorden en Ir. E. Vega. In de plaats van Ir. E. Vega werd E. Asscher gekozen.

Bij het afsluiten van dit verslag wordt het Dagelijks bestuur gevormd door I. Spangenthal, voorz., E. Bluth—Henschel, secr., Ph. A. Sondervan, penningmeester, Dr. E. Mendes da Costa—Vet, leidster Jeugdressort, Mirjam van Praagh, leidster meisjeshachsjarahressort, Dries de Leeuw, leider jongenshachsjarahressort en Lenny Swaluw.

In de practijk vervult het Algemeen Bestuur de functie van

raadgevend en verantwoordingdragend orgaan, terwijl de uitvoerende taak berust bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur vergaderde elke week; het algemeen bestuur kwam op 10 November 1946, 2 Februari 1947, 23 Maart 1947 en 1 Juni 1947 in vergadering bijeen.

Gezien de uitbreiding der werkzaamheden stelde het Dagelijks Bestuur in de loop van het jaar verschillende commissies in. Deze commissies zijn: Ten eerste de Tarboeth-Commissie, die zich bezig houdt met het tarboethprogramma in de tehuizen. Leider en voorz. dezer commissie is Dr. J. Meyer. Voorts werd een Paedagogische Commissie ingesteld, welke tracht de paedagogische problemen in de tehuizen in overleg met de leiders op te lossen. Bovendien ligt het in de bedoeling voor ieder huis een speciale commissie in het leven te roepen. Voor enige tehuizen is dit reeds geschied.

In het begin van 1947 achtten wij het gewenst over te gaan tot een concentratie van onze tehuizen, waarbij wij evenwel op sterke tegenstand stuitten bij enkele leidingen, die zich zo sterk verbonden voelden met de groep kinderen, welke zij verzorgden, dat ze niet bereid bleken hiervan afstand te doen. Buitendien achtten sommigen zich niet geschikt voor de grotere taak, die wij meenden hun te kunnen bieden o.a. bij het werk van de 500 kinderen. Wij moeten derhalve constateren, dat de concentratie der Jeugdaliyahtehuizen, zoals wij ons die hadden voorgesteld, mislukt is. Als enig resultaat van ons voorstel zal het tehuis van de heer Locker in Buisum worden samengevoegd met dat van de heer Dasberg te Hilversum, zodra het gebouw van de Vereniging Beth Refoeah geheel zal zijn gerestaureerd. Het zij ons vergund onze erkentelijkheid uit te spreken voor de welwillende medewerking, die wij zowel van het Bestuur van Beth Refoeah als van de architect, de heer Bree-mer, ondervinden.

De heer Locker verklaarde zich tot onze vreugde bereid een taak bij de 500 Joodse kinderen in Apeldoorn te aanvaarden.

Een tweede concentratie werd op 15 Juli j.l. uitgevoerd door de samenvoeging van de kibboetsiem Utrecht en Deventer, met gelijktijdige overplaatsing dezer beide naar Apeldoorn. Wij hopen met deze concentratie een besparing van krachten en kosten te bereiken. De besparing van krachten is noodzakelijk, omdat een aantal leraren naar Palestina vertrokken. Wat de kosten betreft, zijn wij ook daarom genooddaakt het budget te beperken, aangezien de middelen uit het buitenland schaarser vloeien en onze eigen gemeenschap vermoedelijk niet voldoende zal opbrengen.

De taak van H. & A., die in het eerste jaar voornamelijk bestond uit de zorg voor de aliyah der oudere chaloetsiem en daarnaast uit de opbouw van een nieuwe hachsjarah en jeugdaliyah, heeft nu een enigszins ander karakter gekregen. De oudere chaloetsiem zijn sedert kortere of langere tijd in Erets Israel. Thans rust op ons de taak de kwaliteit zowel van de hachsjarah alsook van de Jeugdaliyahvorming te verbeteren. In de eerste plaats moet de tarboeth en meer in het bijzonder de Iwriethlessen aan hoge eisen voldoen. De tarboeth baart de Stichting ernstige zorgen, aangezien er een groot tekort aan goed onderlegde leraren is.

Voor zover de mogelijkheid tot het volgen van een serieuze vakopleiding bestaat, laat H. & A. deze mogelijkheid niet ongebruikt voorbij gaan. Als voorbeeld diene, dat o.a. de studie voor veearts en de opleiding tot laborant door ons wordt bekostigd. Eveneens worden landbouwcursussen in de kibboetsiem gegeven.

HACHSJARAH-RESSORT

Sedert April 1947 staat het Hachsjarahressort onder leiding van Mirjam van Praagh, terwijl sinds 1 September 1947 Dries de Leeuw de leiding van het jongensressort van Mirjam van Praagh heeft overgenomen.

Dank zij de medewerking van de Nederlandse Regering konden de Nederlandse Joden een belangrijke nieuwe taak op zich nemen, namelijk de opleiding en verzorging van 500 Oost-Joodse kinderen, die eind September in Nederland zijn aangekomen. Aangezien deze kinderen over enkele jaren naar Palestina zullen emigreren, ziet de Jeugdaliyah en dus H. & A. zich hier voor een belangrijke opdracht gesteld. De Jeugdaliyah is vertegenwoordigd in het werkomité van de Stichting „Vijfhonderd Joodse Kinderen” met 3 personen, waaronder de leidster van het Jeugdaliyahressort, Dr. E. Mendes da Costa—Vet, die een belangrijk aandeel in bovengenoemd werk heeft.

JEUGDALIYAH.

Het aantal bij het jeugdaliyahressort ingeschreven kinderen is gedaald. Een deel der kinderen, namelijk degenen, die 18 jaar werden, gingen over naar de kibboetsiem. Nieuwe kinderen traden slechts in gering aantal toe. Ook in de naaste toekomst kunnen weinig nieuwe aanmeldingen worden verwacht, zolang de toestand in Palestina geen verandering ondergaat. Om deze en andere rede-

nen was het wenselijk een concentratie, zoals in het begin van dit verslag geschetst, uit te voeren. Het huis te Santpoort, waarin niet-orthodoxe kinderen van 6-12 j. hun opleiding kregen, is tijdelijk opgeheven. Het huis wordt thans gebruikt als Beth Chaloets, totdat weer een zodanig aantal kinderen aanwezig is, dat een exploitatie van Beth Dinah als kindertehuis gewettigd wordt.

WIERINGEN.

Het is ons helaas niet gelukt het werkdorp Wieringen terug te krijgen als opleidingscentrum, omdat het Ministerie van Landbouw Wieringen voor eigen exploitatie nodig heeft. De Regering was wel bereid in plaats van Wieringen een ander object voor ons doel ter beschikking te stellen, maar kon ons helaas geen voorstellen doen, die geschikt konden worden geacht, zodat wij nog altijd een vordering op de regering hebben.

SJELICHIEM en MADRICHIEM.

De samenwerking met de uit Erets Israel gekomen sjelichiem en madrichiem heeft in de loop van het jaar een hechte en vruchtbare vorm verkregen. Wij danken hun, dat ons werk op degelijke wijze kon worden voortgezet, niettegenstaande het verlies van talrijke Nederlandse krachten door aliyah. Met grote spijt zagen wij in Augustus Mattitjahoe en Bracha Heymans vertrekken, die wij als medewerkers en vrienden leerden waarderen. Bracha Heymans heeft het kindertehuis te Santpoort met paedagogisch inzicht en liefde geleid en Mattitjahoe heeft met veel begrip in de Hechaloets gewerkt en bovendien als raadsman het bestuur van „Hachisjarah en Aliyah” geassisteerd.

Lotte Katz, die haar krachten aan de Jeugdaliyahtehuizen wijdde, is naar België vertrokken om in een aldaar bestaand gebrek aan leiding te voorzien. Ruth Blum, die als sabre een zeer bijzondere plaats in ons werk innam, was bij het afsluiten van dit jaarverslag weder naar Erets Israel vertrokken. Benjamin Sussmann, oorspronkelijk uit Erets Israel hier gekomen om de leiding van de hachisjarah in Wieringen op zich te nemen, vond een hem adaequate taak als paedagogisch leider van het kinderdorp te Apeldoorn.

Ook Shifra Kleerekoper heeft een leidende functie bij de 500 kinderen. Wij vermelden voorts de sjelichiem Menachem Kleerekoper en Avraham Heller, die ons, in het bijzonder de laatste, bij

ons werk ter zijde stonden. Avraham Heller is destijds uit Nederland met de Jeugdaliyah naar Erets Israel gegaan.

Hun allen zij op deze plaats dank gebracht.

In de loop van dit jaar kwam uit Erets Israel Else van der Ven, die mede opgenomen werd in de leiding van 's-Graveland. Menachem Rand nam de zorg voor de tarboeth in de Bachad-kibboets te Dieren op zich. Berrie Asscher kwam als sjaliach in de leiding van Gouda.

TARBOETH RESSORT.

Het tarboethwerk, een zaak, op welks belang het bestuur van H. & A. voortdurend wijst, wordt elke maand moeilijker, door het gebrek aan competente krachten. Verscheidene leraren hebben Nederland verlaten. Op het ogenblik geeft Max Meyer lessen in de tehuizen te Bilthoven, Bussum en 's-Graveland. Sieg Nenner gaf les in Santpoort. De meeste overige lessen worden door de Palestijnen gegeven. Een belangrijke plaats in ons tarboethwerk wordt ingenomen door Jaap Meijer. Hij heeft niet alleen contact met alle tehuizen gehouden, maar bovendien regelmatig geschiedenislessen gegeven in Gouda en 's-Graveland, alsmede voordrachten gehouden, die aangevuld werden door lichtbeelden en museabezoeken. Onder zijn leiding is een leerboekje over kolonisatie in Erets Israel tot stand gekomen, terwijl een leerboekje der aardrijkskunde van Palestina zijn voltooiing nadert. Ook de contrôle op de lesroosters in de verschillende tehuizen wordt regelmatig door hem uitgeoefend.

MEDISCHE VERZORGING.

De medische keuring en contrôle ligt nog evenals vroeger in handen van de dokters Spangenthal en Hertzberger. Er wordt scherp op gelet, dat ieder kind en iedere chaloets gekeurd wordt; een dokter ter plaatse behandelt de kinderen en chaloetsiem. Gelukkig is de gezondheidstoestand in het jaar 1947 zeer bevredigend geweest. Evenwel hebben zich verschillende personen voor hachisjarah aangemeld, die op grond van fysieke of psychische afwijkingen moesten worden afgewezen.

PROPAGANDA.

De propaganda werd dit jaar vrijwel uitsluitend mondeling gevoerd.

CONTACT MET BUITENLANDSE ORGANISATIES.

Het contact met het American Joint Distribution Committee en het Intergovernmental Committee on Refugees werd op aangename wijze voortgezet. Beide organisaties toonden veel begrip voor ons werk en brachten dit in raad en daad tot uitdrukking. De vertegenwoordigster van de Jewish Relief Unit verliet Nederland eind 1946. Wij zien met dankbaarheid op de hulp van deze organisatie terug en willen gaarne uitdrukking geven aan onze bijzondere waardering voor haar vertegenwoordigster hier te lande, Erica Lunzer. Zeer nauw blijft te allen tijde de samenwerking met de bureaux der Jeugdaliyah in Jerusalem en Europa, van welke zijde wij veel begrip en medewerking ondervinden. Met Akiba Lewinski, de directeur van de Jeugdaliyah in Europa, hebben wij regelmatig contact. Ook met de Irgun Ole Holland werken wij ten nauwste samen.

Twee bestuursleden en enige medewerkers onzer organisatie (uit de Hechalots, leraren en leiders) waren aanwezig op het Zionistencongres te Bazel en de daaraan aansluitende Jeugdaliyah-conferentie. De laatste droeg in hoofdzaak een representatief karakter, maar in persoonlijke gesprekken en zittingen met dr. Landauer en Eva Michaelis werden goede resultaten bereikt.

NEDERLANDSE ORGANISATIES.

Met de Joodse Coördinatie Commissie en Le-Ezrath Ha-Jeled onderhielden wij eveneens aangename relaties.

Sinds Juni 1947 zijn onze kantoren gevestigd in de Joh. Vermeerstraat 22 en 24, waardoor de samenwerking met alle Joodse instanties nog inniger werd.

FINANCIËN.

Tot nu toe heeft H. & A. de benodigde gelden in hoofdzaak ontvangen van de Joint via de J. C. C. Reeds geruime tijd echter bestaat de wens bij het Nederlandse Jodendom de gelden voor het sociale werk in Nederland zelf op te brengen. Hiermede is nu een begin gemaakt door de oprichting van de „Cefina”, een instantie, die een grote gemeenschappelijke financierings-actie op touw heeft gezet, waardoor zij het sociale werk in Nederland door Nederlanders hoopt te financieren. Alle organisaties hebben zich tegenover de „Cefina” verplicht van individuele acties af te zien.

Ook „Hachsjarah en Aliyah” hoopt door de „Cefina” de benodigde gelden of althans een belangrijk gedeelte hiervan te ontvangen.

TEHUIZEN.

Bilthoven. Dit huis bestaat nog in zijn zelfde vorm onder leiding van het echtpaar Levin. Twee meisjes, die in de loop van dit jaar de 15-jarige leeftijd bereikten, werden overgeplaatst naar de mittlere hachsjarah in Gouda, twee kinderen zullen het huis verlaten, omdat zij met hun oudere zuster tot het besluit zijn gekomen, niet naar Palestina te emigreren. Het huis telde per 30 September 15 kinderen en staat op niet-orthodoxe grondslag.

Bussum.

Het huis in de Eslaan onder leiding van het echtpaar Birnbaum, bestaat eveneens in zijn oude vorm. Het is een mizrachistisch kindertehuis. Voor dit huis is reeds een commissie ingesteld bestaande uit de heer Birnbaum, de sjaliach Avraham Heller, mevr. Mendes da Costa en mevr. van Perlstein. De taak dezer commissie is meer contact te krijgen en gerezen problemen in gemeenschappelijk overleg op te lossen. Het huis telde per 30 September 17 kinderen.

Bussum.

Het huis onder leiding van het echtpaar Locker zal aan het einde van dit jaar worden opgeheven. Het echtpaar Locker is bereid een taak bij de Stichting 500 Kinderen op zich te nemen, terwijl de kinderen, die nog niet de leeftijd hebben bereikt om naar 's-Graveland te gaan, naar het huis Dasberg worden overgeplaatst. Het op mizrachistische grondslag staande huis Locker telde op 30 September 15 kinderen.

Gouda.

De chewrah in Gouda onderging in de loop van het jaar veel veranderingen. Een scheiding tussen een orthodoxe en een niet-orthodoxe groep heeft het gewenst gemaakt, dat de orthodoxe groep naar 's-Graveland vertrok, terwijl de niet-orthodoxe groep onder nieuwe leiding kwam. Na een moeilijke overgangsperiode kunnen wij nu tot ons genoegen vaststellen, dat de stabiliteit en de kwaliteit der chewrah onder leiding van een Palestijnse chawer, Berry Asscher, aan behoorlijke eisen voldoet. Voor de curiositeit

zij vermeld dat Berry een oud-pupil van Gouda is. Gedurende de oorlog vertrok hij naar Erets Israel. Per 30 Septembr waren in Gouda 15 jonge mensen.

Het tienjarig bestaan van „Gouda” werd 12 Oct. 1947 met een feestelijk getinte bijeenkomst gevierd.

De huiscommissie van Gouda bestaat uit: Mr. R. A. Levisson, Berry Asscher, Jaap Meyer, B. Sussmann en mevr. E. Mendes da Costa—Vet.

De leiding van het bedrijf ligt nog steeds in handen van de heer Middelburg.

's-Graveland.

Dit huis voor de mittlere hachsjarah was bij de publicatie van ons vorig jaarverslag pas geopend. In dit huis had men met verschillende moeilijkheden te kampen, aangezien de leiding niet over voldoende assistentie beschikte. Door de komst van Else v.d. Ven uit Erets Israel en de energieke hulp van Rosalie Simons zijn vele dezer moeilijkheden opgelost. Het werk op het land onder de bekwame leiding van Manfred Reinhold heeft niet weinig tot het vormen van een goede chewrah bijgedragen. Het land is thans grotendeels ontgonnen en verkeert in goede toestand.

De landbouwopleiding berust thans na de aliyah van het echtpaar Reinhold bij de heer Man. Per 30 Sept. 1947 waren in 's-Graveland 22 jonge mensen in opleiding.

Hilversum.

In dit eveneens mizrachistische kindertehuis hebben in de loop van het jaar geen veranderingen plaats gevonden. Per 30 Sept. telde het huis 25 kinderen.

Santpoort.

Het niet-orthodoxe kindertehuis te Santpoort stond na het vertrek van Wil Bromberg, onder leiding van Bracha Heymans, een sjelicha uit Erets Israel. Half Augustus keerde Bracha Heymans met man en kinderen terug naar Palestina. In Beth Dinah bevonden zich nog maar een gering aantal kinderen, zodat het niet meer verantwoord was dit huis als kindertehuis aan te houden. 5 jongens en meisjes van ongeveer 13 jaar zijn overgeplaatste naar Bussum in het huis van de heer Locker, terwijl 3 grote meisjes van ca. 15 j. bij het begin van de grote vacantie naar Gouda vertrokken.

Op het ogenblik wonen in Beth Dinah 15 chaloetsiem en chaloetsoth. Zodra zich een voldoende aantal kinderen aanmelden, zal Beth Dinah weer als kindertehuis fungeren.

Deventer—Utrecht.

Gezien het steeds nijpender tekort aan leerkrachten en leiders werd besloten de kibboetsiem Deventer en Utrecht samen te voegen en de nieuw gevormde kibboets met ingang van 1 Aug. 1947 in Apeldoorn te vestigen. Deze kibboets staat thans onder leiding van Meier en Vera Asscher. Een deel der chaloetsiem werkt bij boeren, een ander deel bij de Stichting 500 Joodse Kinderen in het Apeldoornse Bos. Het is de bedoeling, dat onze chaloetsiem in toenemende mate hun medewerking aan genoemde Stichting verlenen, zowel bij de opvoeding der kinderen als in de verschillende technische takken van het bedrijf.

Per 30 September woonden en werkten in de kibboets Apeldoorn 19 personen.

Dieren.

De chewrah Dieren is verhuisd naar Deventer. Aangezien het huis in Deventer geschikter is dan het huis in Dieren, konden wij onze wens, het oude centrum in Deventer te behouden, verwezenlijken. Het huis in Dieren hebben wij teruggegeven aan de eigenaresse, mevrouw Bachrach.

Wij zijn mevr. Bachrach uitermate dankbaar voor haar hulp ons in moeilijke tijd verleend door haar huis in Dieren te onzer beschikking te stellen. Met de leiding van deze Bachad-kibboets zijn belast Betty Cohen en Menachem Rand. Per 30 September telde de kibboets 15 personen.

SLOTWOORD.

Het jaar 1947 was bijzonder moeilijk door het aliyeren van vele medewerkers, leraren en leiders van tehuizen. Wij hebben echter uit de fouten, die in het eerste jaar zijn gemaakt, veel geleerd. Wij hebben de fouten vaak kunnen herzien en het werk daardoor kunnen verbeteren. Over het geheel genomen werd het werk van H. & A. in het afgelopen jaar geconsolideerd. Van een „gevestigde” organisatie kan echter ook nu niet worden gesproken. Dit kan ook nauwelijks in de bedoeling liggen. Het was en blijft het streven van het bestuur een zo soepel mogelijke organisatievorm te scheppen en

te behouden, die door het stimuleren van de zelfwerkzaamheid van kinderen, jonge mensen en leiders een zo groot mogelijke op Palestina gerichte activiteit ontwikkelt.

Namens het Dagelijks Bestuur van de Stichting „Hachsjarah en Aliyah”:

Erika Blüth—Henschel (Secretaresse).

STATISTISCH OVERZICHT VAN DE STAND DER HACHSJARAH OP 1 OCTOBER 1947.

Totaal aantal leden per 1 Sept. 1946: 265
 „ „ „ „ 1 Oct. 1947: 173 (hierbij zijn niet inbegrepen 37 chaweriem op mittlere hachsjarah).

Het jaar van aanvang der hachsjarah:

1939 of eerder	18	chaweriem en chaweroth
1940	8	„ „ „
1941	3	„ „ „
1942	2	„ „ „
1945	29	„ „ „
1946	88	„ „ „
1947	25	„ „ „
Totaal	173	

Verdeling over de verschillende beroepen:

Jongens		Metsjes	
land- en tuinbouw	10	tuinbouw	7
visteelt	2	huishouding	27
zuivelbereiding	1	zuivelbereiding	1
pluimveeteelt	1	naaister	11
timmerman	2	kinderverzorging	18
zeevaart	2	verpleging	21
smid	1	vroedvrouw	2
schoenmaker	2	ass. mazkieroeth	2
electricien	4		
gereedschapmaker	1		
instrumentmaker	3		
kok	1		
ververij	1		
M.T.S.	1		
student	7		
analyst	2		
onderwijs	2	student	2
ziek	2	analyste	1
snief	12	onderwijs	1
diversen	11	ziek	4
telegrafist	1	snief	4
militair	1	diversen	2
totaal	70	totaal	103

Aantal leden van Hechaloets per 1 Oct. 1947: 44 j. 64 m. 9 snief (117)
 „ „ „ Bachad „ 1 „ 1947: 14 j. 35 m. 7 snief (56)

Verdeling over de verschillende woonplaatsen:

Apeldoorn—Beth Chaloets	20
Apeldoorn—500 Kinderen	11
Deventer—Beth Chaloets	13
Santpoort—Beth Chaloets	11
Jeugdaliyahtehulzen	10
Amsterdam—Snief	50
Verspreid	51
Buitenland	7
totaal	173

VERSLAG

Verslag van de penningmeester van de Stichting „Hachsjarah en Aliyah” over het boekjaar 1 Juli 1946—30 Juni 1947.

Reeds een oppervlakkige beschouwing van de staat van ontvangsten en uitgaven over de verslagperiode geeft een denkbeeld van de uitgebreidheid van het werk van „Hachsjarah en Aliyah”.

De omvangrijke geldmiddelen, welke hiertoe noodzakelijk waren, waren voor het grootste deel afkomstig van het American Joint Distribution Committee en werden ons overgemaakt door bemiddeling van de Joodse Coördinatie Commissie. De samenwerking met deze instanties was steeds van de meest aangename aard en voor de vlotte wijze, waarop de gelden steeds te onzer beschikking werden gesteld, zijn wij bijzonder erkentelijk.

Desalniettemin is ons bestuur reeds geruime tijd van mening, dat hachsjarah in Nederland ook financieel, meer dan aanvankelijk het geval was, een zaak moet zijn van het Nederlandse Jodendom. Dit klemmt te meer, daar de „Joint” zich geleidelijk uit Nederland zal terugtrekken in verband met de grote behoefte elders. Het is derhalve met grote instemming, dat het bestuur de totstandkoming zag van de Centrale Financierings-Actie (Cefina), welke zich ten doel stelt op basis van vrijwillige samenwerking tussen de organisaties voor Joods sociaal en maatschappelijk werk in Nederland door een grote jaarlijkse geldinzameling de middelen bijeen brengen, welke hiervoor nodig zijn. Dat de voornaamste in aanmerking komende instellingen zich tot deze samenwerking hebben bereid verklaard, kan als een succes worden aangemerkt. Het is te hopen, dat de actie zelve eveneens aan de verwachtingen zal blijken te hebben voldaan.

Vermeldenswaard is de nieuwe regeling der financiële verhouding van de Stichting „Hachsjarah en Aliyah” tot de kibboetsiem, welke in de loop van dit boekjaar werd ingevoerd. Deze komt hierop neer, dat de kibboetsiem per kwartaal een budget opmaken, dat uiteraard aan de goedkeuring van het dagelijks bestuur is onderworpen. In dit budget komt een post voor voor de persoonlijke behoeften van de chaloetsiem. Daarentegen zijn de salarissen voor de leiders afgeschaft. De ervaring met dit systeem, dat dat van de kibboets in Palestina enigszins tracht te benaderen, is tot nu toe niet onbevredigend.

Alvorens thans over te gaan tot een bespreking van de afzonderlijke posten van het jaaroverzicht, willen wij er op wijzen, dat

de staat van ontvangsten en uitgaven en het overzicht der tehuizen, welke bij dit verslag gevoegd zijn, uitsluitend betrekking hebben op de ontvangsten en betalingen, welke via ons kantoor te Amsterdam geschieden, daar accountantscontrôle op de boekhouding der tehuizen om technische redenen slechts zeer incidenteel mogelijk is. De bedragen, welke rechtstreeks in de tehuizen werden ontvangen, worden in het onderstaande overzicht afzonderlijk vermeld.

Intergovernmental Committee on Refugees.

Door het Intergovernmental Committee on Refugees werd in 1945 een aanzienlijke som ter onzer beschikking gesteld ten behoeve van de inrichting der tehuizen. Het grootste deel hiervan werd reeds in het vorige boekjaar opgenomen.

Contributies en giften.

De staat van ontvangsten geven hiervoor een bedrag van pl. m. f 7.400.—, Hierin zijn niet begrepen de bedragen, welke regelrecht in de tehuizen zijn ontvangen en die bijna f 2.800.— beliepen. Aan giften en donaties werd dus ruim f 10.000.— ontvangen, ondanks het feit, dat gedurende het boekjaar ingevolge de overeenkomst met de „Cefina” generlei actie voor het verkrijgen van giften is gevoerd. Wij zien hierin een bewijs van de populariteit, waarin het werk van „Hachsjarah en Aliyah” zich mag verheugen.

O.P.K.

Van de Commissie voor Oorlogspleegkinderen werd een vergoeding ontvangen voor elk kind, waarvoor nog geen voogd is benoemd. De verrekening van deze gelden geschiedde via „Le-Ezrath Hajeled”. De vaststelling van het bedrag, dat wij van O.P.K. te vorderen hadden, heeft gedurende de verslagperiode enige moeilijkheid opgeleverd. Op het moment, dat wij dit verslag opmaken, kan met voldoening worden geconstateerd, dat hieromtrent met O.P.K. nagenoeg volledig overeenstemming is bereikt. In een onzer tehuizen werd rechtstreeks van O.P.K. f 7.700.— ontvangen. Naarmate voor de kinderen personen of instellingen als voogd worden benoemd, zullen de ontvangsten uit dezen hoofde verminderen.

Pensiongelden.

Van de ouders of voogden der kinderen, die zich in onze tehuizen bevinden, werd een vergoeding gevraagd. Deze werd aanvankelijk vastgesteld op f 60.— per maand, doch moest wegens de stijging

van de kosten van het levensonderhoud per 1 Januari 1947 worden verhoogd tot f 75.—, met dien verstande, dat nimmer onmacht tot betaling een rol speelde bij de aanneming van pupillen.

In aanmerking nemende, dat buiten de in de jaarrekening paraferende f 10.974.30 in de tehuizen ontvangen werd aan pension-gelden f 5.100.— en aan loonafdrachten chaloetsiem f 11.667.26 kan worden geconstateerd, dat de betaling van pensioengelden reden geeft tot enige tevredenheid.

Kindertehuizen-kibboetsiem.

Gedurende de gehele verslagperiode ressorteerden onder de Stichting „Hachsjarah en Aliyah” 5 kindertehuizen, 2 centra voor „mittlere hachsjarah” en 3 kibboetsiem alsmede 2 tuinbouwbedrijven. Dit betekent, dat de bezetting per huis betrekkelijk gering was, hetgeen de opvoeding weliswaar ten goede komt, doch niet leidt tot een goedkope exploitatie. Desondanks zijn de kosten per kind, rekening houdend met het feit, dat vrij aanzienlijke bedragen moesten worden besteed aan verbetering van gebouwen, aanschaffingen van zaken van meer duurzame aard en dergelijke, niet overmatig hoog te achten. Op de zuinigheid van de besteding der gelden in de tehuizen zal in de toekomst nog meer worden gelet dan tot nu toe het geval was.

Een overzicht van de kosten der tehuizen is bij dit verslag gevoegd.

In de tuinbouwbedrijven te Gouda en 's-Graveland zijn verschillende voorzieningen getroffen. Hoewel deze als leerfarms te beschouwen zijn, is het streven er op gericht deze bedrijven self-supporting te maken.

Tarboeth.

Onder dit hoofd zijn samengevat de kosten voor culturele ontwikkeling, zoals salarissen van leraren, aankoop van leermiddelen enz.

Hachsjarah.

Deze post omvat de salarissen en verdere onkosten van het hachsjarah-ressort.

Studiekosten.

Hierin zijn begrepen de kosten gemaakt voor een chaloets, die voor veeartsenijkunde studeert, alsmede enige kleine vergoedingen voor studiekosten.

Indien ondergetekende dit verslag met een persoonlijk woord mag besluiten, dan is dit om te getuigen van zijn waardering voor het vele werk, dat op het bureau is verricht, in het bijzonder door Mevr. Silberberg en de heren Oroszlan en Kool, aan wier toewijding de goede gang van zaken voor een belangrijk deel is te danken.
Amsterdam, 6 November 1947.

Ph. A. SONDERVAN.

STICHTING „HACHSJARAH EN ALIYAH“

STAAT VAN ONTVANGSTEN EN

ONTVANGSTEN

	Ontvangen	Te ontvangen 30-6-'46	Te ontvangen 30-6-'47	Baten
Subsidies:				
J.C.C.	f 287.800.—			f 287.800.—
I.G.C.-Fonds	„ 1.142.53		f 6.341.89	„ 7.484.42
Contributies en Giften:				
Contributies	„ 551.75			„ 551.75
Giften	„ 6.720.25			„ 6.720.25
Opbrengst kinderzegels	„ 132.01			„ 132.01
Ontvangsten voor pupillen:				
O.P.K.	„ 26.417.50	f 2.187.50	„ 5.700.48	„ 29.930.48
Pensiegelden	„ 10.974.30	„ 160.—	„ 3.987.50	„ 14.801.80
Diversen:				
Loonbelasting	„ 5.940.67	„ 320.26	„ 25.03	„ 5.645.44
Ziekengeld	„ 418.60		„ 43.58	„ 462.18
Terugontvangen:				
Bureaunkosten	„ 298.49		„ 1.438.05	„ 1.736.54
Reiskosten	„ 1.055.62		„ 668.44	„ 1.724.06
Kosten tehuizen	„ 654.29			„ 654.29
Diversen	„ 1.041.30			„ 1.041.30
Voorschotten	„ 5.992.06		„ 1.927.33	„ 7.919.39
	f 349.139.37	f 2.667.76	f 20.132.30	f 366.603.91
Saldi 30 Juni '46				
Kas	f 2.042.84			
Bank	„ 17.601.16			
	f 368.783.37	f 2.667.76	f 20.132.30	f 366.603.91

UITGAVEN, 1 JULI 1946—30 JUNI 1947

UITGAVEN

	Betaald	Te betalen 30-6-'46	Te betalen 30-6-'47	Lasten
Kindertehuizen	f 102.225.72	f 980.—	f 363.50	f 101.609.22
Kibboetsiem	„ 139.291.04	„ 685.—	„ 1.178.38	„ 139.784.42
Tarboeth	„ 14.313.85	„ 465.—	„ 25.—	„ 13.873.85
Hachsjarah	„ 11.895.62	„ 540.—		„ 11.355.62
Kinderressort	„ 13.201.17	„ 461.25	„ 299.50	„ 13.039.42
Bureaunkosten	„ 22.444.63	„ 987.11	„ 1.267.28	„ 22.724.80
Studiekosten	„ 1.947.10	neg.	„ 77.50	„ 1.869.60
Reiskosten	„ 10.259.90	„ 750.49	„ 65.80	„ 9.575.21
Betalingen				
I.G.C.-Fonds	„ 8.199.26	„ 4.327.63	„ 2.616.89	„ 6.488.52
Voorschotten	„ 6.339.31	„ 900.—	„ 1.390.50	„ 6.829.81
Loonbelasting	„ 6.054.79	„ 1.906.85	„ 1.497.50	„ 5.645.44
Sociale lasten	„ 8.961.20	„ 6.192.73	„ 10.862.17	„ 13.630.64
Diversen	„ 2.298.09		„ 72.70	„ 2.370.79
	f 347.431.68	f 18.196.06	f 19.561.72	f 348.797.34
Saldi 30 Juni '47:				
Kas	„ 149.05			
Bank	„ 21.202.64			
		Saldo Baten-Lasten	„ 17.806.57	
	f 368.783.37	f 18.196.06	f 19.561.72	f 366.603.91

Gecontroleerd en accoord bevonden

A. VREEDENBURG, Lid N.I.V.A.

STICHTING „HACHSJARAH EN ALIYAH“

STAAT VAN GELDEN UITGEGEVEN VOOR

	Remises	Salarissen	Betalingen
Kindertehuizen			
Bussum, Birnbaum	f 14.600.—	f 3.095.76	f 3.971.16
Bussum, Locker	„ 13.200.—	„ 3.575.96	„ 2.391.23
Bilthoven	„ 21.396.43	„ 1.867.50	„ 522.45
Hilversum	„ 8.400.—	„ 4.955.—	„ 584.85
Santpoort	„ 15.758.92	„ 4.367.50	„ 3.538.96
	„ 73.355.35	„ 17.861.72	„ 11.008.65

Kibboetsiem

Deventer	„ 29.650.—	„ 3.740.—	„ 942.10
Dieren	„ 10.100.—	„ 1.725.—	„ 1.975.25
Gouda	„ 18.646.43	„ 2.990.—	„ 427.14
's-Graveland	„ 18.650.—	„ 3.437.80	„ 5.358.84
Utrecht	„ 19.684.57	„ 2.861.33	„ 1.567.16
Apeldoorn			„ 398.65
Gouda bedrijf	„ 8.543.70	„ 1.800.—	„ 161.23
's-Graveland bedrijf	„ 1.900.—	„ 2.400.—	„ 2.331.84
	f 107.174.70	f 18.954.13	f 13.162.21

TEHUIZEN 1 JULI 1946—30 JUNI 1947

Totaal betaald	Te betalen 30-6-'46	Te betalen 30-6-'47	Totaal kosten
f 21.666.92	f 200.—	f 251.75	f 21.718.67
„ 19.167.19	„ 250.—	„ 58.75	„ 18.975.94
„ 23.786.38	„ 220.—	„ —.—	„ 23.566.38
„ 13.939.85	„ 310.—	„ —.—	„ 13.629.85
„ 23.665.38		„ 53.—	„ 23.718.38
„ 102,225.72	„ 980.—	„ 363.50	„ 101.609.22
„ 34.332.10	„ 90.—	„ 5.19	„ 34.247.29
„ 13.800.25	„ 45.—	„ 653.54	„ 14.408.79
„ 22.063.57	„ 350.—	„ 149.—	„ 21.862.57
„ 27.446.64		„ 197.09	„ 27.643.73
„ 24.113.06	„ 200.—	„ 36.06	„ 23.949.12
„ 398.65			„ 398.65
„ 10.504.93			„ 10.504.93
„ 6.631.84		„ 137.50	„ 6.769.34
f 139.291.04	f 685.—	f 1.178.38	f 139.784.42

Gecontroleerd en accoord bevonden

A. VREEDENBURG, Lid N.I.V.A.

VERSLAG VAN DE ERERAAD.

Op de laatste Algemene Vergadering werden tot leden van de Ereraad gekozen: Mr. K. J. Edersheim, Voorzitter, Mr. M. Franken, Ondervoorzitter, Mr. Dr. A. Büchenmacher, S. A. Hertzberger, Dr. M. König, Mr. M. Levie, Mr. S. Mok, A. Schuster, J. E. Vleeschhouwer en J. Voet, leden.

In de loop van het verslagjaar werd één klacht bij de Ereraad ingediend, nl. door het Bondsbestuur tegen het bestuur van de afd. Dordrecht van de N.Z.B.

Nadat de leden van de Kamer waren aangewezen, die van deze klacht zouden kennis nemen, heeft de voorzitter dezer Kamer, Mr. M. Franken te Rotterdam, een bespreking met de betrokkenen gehouden, waardoor minnelijke regeling van het geschil kon worden bereikt en de klacht werd teruggenomen.

Andere zaken werden niet aan het oordeel van de Ereraad onderworpen.

Voor de Ereraad:

Mr. K. J. Edersheim.